

KAYIP

TAMGA

Dr. Fatih KARAYANDI

Sevgili eşim Emine Özlem'e...

KAYIP TAMGA

Dr. Fatih KARAYANDI

Kurgu Roman

ADANA / 2009

ÇUKUROVALI YAYINLARI

Editör:

Yusuf DELİKOCA

Kıpçak Türkçesi-Oğuz Türkçesi çeviri:

Necdet ÖZEN

Resimler:

Muharrem YILMAZ

Kitap isteme ve Bilgi Adresi

İrtibat tel (Şamil Delikoca):

(0.322) 363 24 76 - 0536 770 75 16

drfatihkarayandi@gmail.com

Dörtüol Ağzı Özel Sancak İşhanı

Kat: 3 Seyhan / ADANA

SAYFA DÜZENİ - BASKI

EKREM MATBAASI

Tepebağ Mh. 15 Sk. No: 21 Seyhan / ADANA

Tel.: (0322) 363 05 16 - Fax: 363 45 37

E-Mail: ekremofset@mynet.com - ekremofset@hotmail.com

www.ekremofset.com

**"Adil insan Cennet'teki Selsebil kaynağından
temiz su içecektir."**

Uzun yıllar önce dörtnala koşan atların nallarından çıkan, gök gürültüsü benzeri seslerin yerini, zamanı durdurmak istercesine yavaş yürüyen bir atın ayaklarından yankılanan cılız sesin aldığı toprak yolda, kara kalpaklı, kirli sakallı, orta yaşlı bir adam, atının sırtında ilerliyordu. Sürücü zaten yavaş ilerleyen hayvanı, gemini çekerek durdurdu. Atından inerek, yolun hemen kenarındaki çimenlerin üzerine oturdu ve cebinden çıkardığı tabakadan bir sigara sardı. Titreyen elleriyle çakmak taşlarını birbirine vurarak, çıkardığı kıvılcımlar ile sigarasını yaktı. Ciğerlerine derin derin çektiği duman, ağzından çıkarken rüzgarın etkisiyle çeşitli şekiller alıyordu. Gözlerinden süzülen yaşları silmek için üzerindeki ceketin kolunu kullandı. O sırada gözü az ilerde bacasından duman çıkmayan eve takıldı. Bu çocukluk arkadaşı Hasan'ın eviydi. Köyün yarısından fazlası gibi Hasan'da ailesiyle birlikte bu toprakları terk etmiş ve Akyurt'a göçmüştü. Buğulu gözleriyle köyünü baştan sona taradı. Sanki bacasından duman tüten ev arar gibiydi. Bitmekte olan sigarasını yere attıktan sonra ayağa kalkarak, az ilerde otlayan atına doğru ilerledi. Geminden tutarak hayvanın başını yukarıya kaldırdı ve atın yanağına alnını dayadı. Adı "*Akcılık*" olan kır aygır, aslında

çok asil bir soydan geliyordu. Kim bilir, ataları sahipleriyle birlikte dünyanın hangi köşelerinde hangi cenklerde bulunmuşlardı? Çevre köylerden hiçbir at, yarışta onu yenememişti. Lakin şimdi çevrede ne yarışacak at nede at yarıştıracak yiğit kalmıştı.

Adam ağlamaklı bir şekilde atıyla konuşmaya başladı:

-Akcılık, sen begaruv bir atsin. Ama aşuvlanaman, endigi seni karayalmayıkman. Min cıldır, atalarımızdın cerlesken bu cerlerdi taslap ketiyikmiz. Seni ketiyik cerime de aketalmayıkman. Biyerde bolgan kapir Moskop'ka da seni satmak işimden geşmiydi. Seni azat etip ciberiyikmen. Tavlarga ketip üyerlerde yaşa, kisilerden erek tur.

(Akcılık, biliyorum ki sen çok iyi bir atsin. Ama ne yazık ki bundan sonra sana bakamayacağım. Binlerce yıldır atalarımızın yaşadığı bu toprakları terk etmek zorundayız. Seni gideceğim yere götüremem. Buradaki kafır bir Moskof'a da seni satmak istemiyorum. Seni azat edeceğim. Dağlara git oralarda yaşa. İnsanlardan uzak dur.)

Akcılık sanki söylenenleri anlamıştı. Başını aşağı yukarı sallayarak sesler çıkarmaya başladı. Atının üzerindeki eyer ve takımları söken adam, hayvanın alnından öptükten sonra eşyaları sırtına alarak, köyün içine doğru ilerlemeye başladı. Biraz ilerlemişti ki atın kişnemesiyle birlikte geri döndü. Şaha kalkmış olan Akcılık, kişneyerek sahibini selamlıyordu. Selamlaması biten çıplak at, dörttnala köyün girişindeki tepeye doğru koşmaya başladı.

Adam gözlerinden dökülen yaşları gizlemeye çalışarak, boşalmaya yüz tutmuş köyün içerisinde yürümeye devam etti. Nedendir bilinmez, her ağladığında aklına Bahçesaray'daki "Gözyaşı Çeşmesi" gelirdi. Beş yıl önce Rusların bilinçli olarak çıkardığı kıtlık sonrası köyünün yarısından fazlası ölmüştü. Özellikle yaşlılar ve çocuklar, açlığa ve salgın hastalığa dayanamamıştı. Annesi, babası, kaynanası ve kayınbabası da ölenler arasındaydı. En son o kara günlerde ağlamıştı. O zamanda aklına yine "Gözyaşı Çeşmesi" gelmişti.

Anlatılanlara göre;

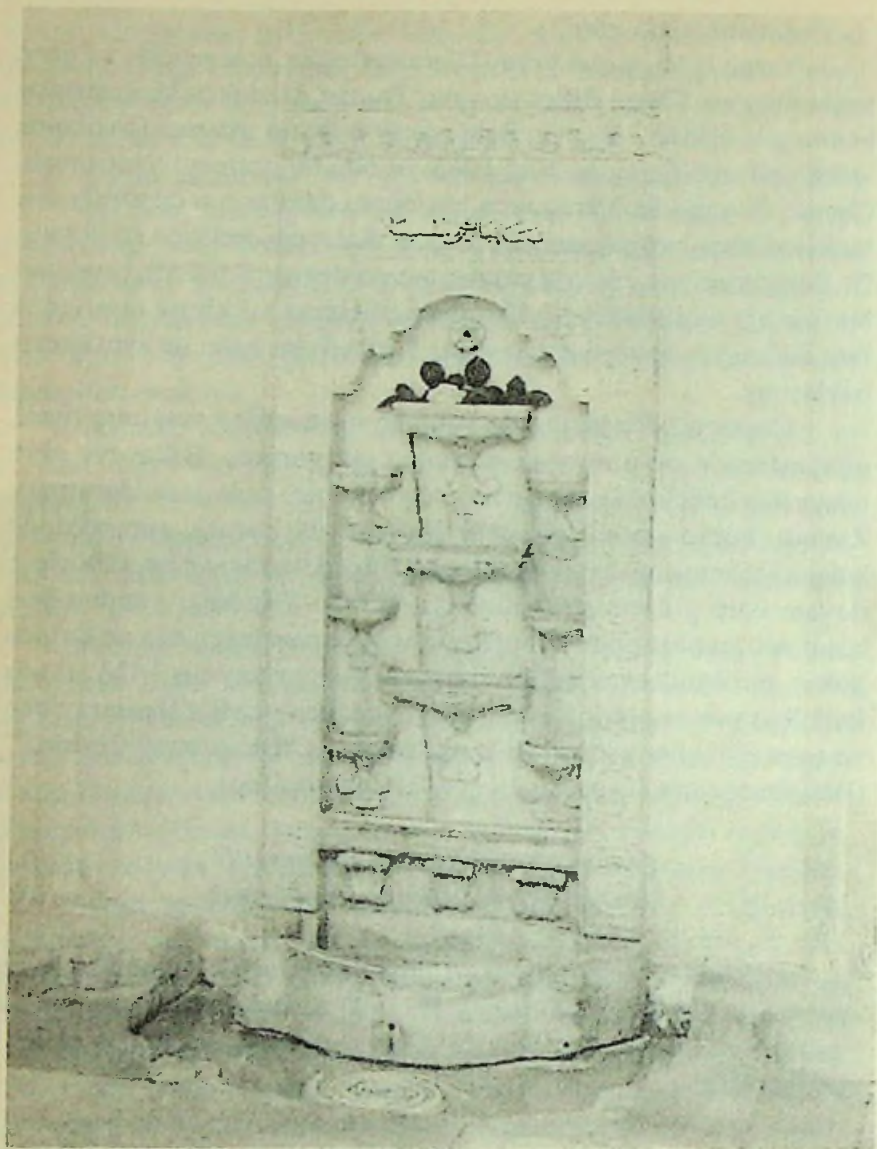
Kırım Hanı, Kırım Giray Han tarafından, çok sevdiği ve genç yaşta ölen eşi Dilara Bikeç anısına “Dünya durdukça bu çeşme de benim gibi ağlasın” diyerek; Bahçesaray’lı bir taş ustasına (bazılarına göre de İranlı Ömer ustaya) 1763 yılında bu çeşmeyi yaptırmıştı. Çeşme ilk yapıldığı yerde iken her bir su damlasının çıkardığı ses, insana ağlama-hıçkırık sesi gibi gelir ve dinleyeni derinden etkilemiş. II. Yekaterina’nın emriyle çeşmenin yeri değiştirildiğinde çeşmenin bu özelliği de kaybolmuş. Çeşmede yüzlerce yıl kimse tarafından fark edilmeyen sessiz bir ağlayışla, Kırım Tatar halkı ile aynı kaderi paylaşmış.

Çeşmenin üst kısmında bulunan mermerden yapılmış çiçek, gözyaşlarıyla dolu bir göz anlamına geliyormuş. Hikayeye göre gözyaşları kalp kurnesini (üstteki büyük kurne) kederle doldururmuş. Zaman, bütün acıları hafifletir (çift küçük kurne), ama zihinde kalanlar tekrar acıyı hatırlatır (ortadaki büyük kurne) ve hayat böylece devam edip gidermiş (zemindeki spiral). Yapıldığı günden beri çeşmenin su haznesine konulan ve her gün tazelenen sarı ve kırmızı güller, birbirini seven bu iki insanı simgelemekteymiş. 1822 yılında ünlü Rus şair ve yazar Puşkin, sürgünde iken gezdiği Hansaray’dan ve çeşmenin hikayesinden çok etkilenmiş ve “Bahçesaray Çeşmesi” (Bahçisarayskiy Fontan) adlı eserini kaleme almış.

Onı şay tez mezarına ne kirsetti?

Bu ümitsiz esirliğin kaygısı mı?

Şeklinde başlayan şiir, o dönemde Çarlık Rusya’sında ve Avrupa’da oldukça meşhurmüş. Bu ünlü çeşmenin üst kısmında ise “Adil insan Cennet’teki Selsebil kaynağından temiz su içcektir.” ayeti yazılıdır.

Bahçesaray (Gözyaşı) Çeşmesi (Bahçesarayskiy Fontan)

Allah'ım nasıl bir toprakta yaşıyoruz ki, dünyaca bilinen tarihi mirasımızın ünü dahi "Gözyaşı" üzerine kurulu, diye düşünürken:

-Kayttin? Ümer akam? (Ne yaptın? Ömer ağabey) Diyen genci karşısında gören adam, fark ettirmeden göz yaşlarını silerek;

-Kaytiyim Osman? Bakşasaray'dan keldim, (Ne yapalım Osman? Bahçesaray'dan geldim) dedi.

-Akam, Emine tatam, Akcılık'dı satmağa aketkenindi ayttı. Tuvra mı? (Ağabey, Emine ablam Akcılık'yı satmaya gittiğini söyledi. Doğru mu?)

-Onun үшін ketkenedim ya soradan caydım. Azizler kabirliğine uğradım. Ölgelerimiz için duva ettim. Ansaray camisinde namaz kıldım. Ondan son köyge kayttım. O argumak ayvandıda bir yavirge satmay, köyge kiryatkada köydün şetinde şeşip ciberdim. (O niyetle gitmiştim ama sonradan vazgeçtim. Azizler mezarlığına uğradım. Ölülerimiz için dua ettim. Hansaray camiinde namaz kıldım. Sonra da köye döndüm. O asil hayvanı da bir gavura satana kadar köyün girişinde azat ettim).

-Anladım akam. Kaysı vakit colga şıgamız? (Anladım ağabey. Ne zaman yola çıkacağız?)

-Bu kün üyle avgan son ayvanlardı satıp algan pomeşçik paradı akelse, bir eki küнге kalmay ketermiz eralım. (Bugün öğleden sonra hayvanları sattığım pomeşçik parayı getirirse, bir iki güne kadar gideriz herhalde).

-Kaydiy, degen parana sattınmı barlim. (Nasıl istediğin paraya satabildin mi?)

-Sen ne aytasın? Beş tilep birevine bile beralmadım. Erkesler ayvanın satayık boldu ya, bunlargada kün tuvdu. Az kaldı caba beriyik edim. (Sen ne diyorsun? Beşte bir fiyatına dahi veremedim. Herkes hayvanını satıyor ya, bunlara gün doğdu. Neredeyse bedava verdim.)

-Canındı tırsıkma akam, kaytiyik. Kuday ne dese o bolur. Kara, padişa bilem o mollalarman kaat cibergen. (Canını sıkma

ağabey, ne yapalım. Allah'tan gelen çekilir. Bak Padişah dahi hocalarla kağıt göndermiş.)

-Sen o mollalara aldanma. Padişadan keldi dep aytilgan kaatlargada. (Sen o hocalara da inanma, padişahın geldiği söylenen kağıtlara da)

-Nüşün akam? (Neden ağabey?)

-Bakşasarayda bazı adanaslarımman aytıstım. O kaatlardı Moskop yazdırğan. Mollarda Ermeni, Rus eken. (Bahçesaray'da birkaç arkadaşla konuştum. O kağıtları Moskof bastırmış, hocalarda Ermeni ve Rusmuş),

-Akam, nüşün munday şeyler yasaşınlar? (Ağabey neden böyle bir şey yapsınlar?)

-Kaatlarda ne yazadı? (Kağıtlarda ne yazıyor?)

-“Dininizdi coytmamak üşün, biyaka ak topraklarga keliniz, üyerde kalsanız yavur bolursunuz.” (Dininizi korumak için, buraya Ak topraklara gelin, orada kalırsanız gavur olursunuz)

-Biz biyerlerde min cıldır cerlesip yaşaymız. Şimdige gadar yavur bolmadıkta endiği bundan sonmu bolayıkımız? Biz biyerden ketsek, kimge paydası tiyer. (Biz burada bin yıldır yaşıyoruz. Şimdiye kadar gavur olmadıkta bundan sonra mı olacağız? Biz buradan gidersek, bu kimin işine gelir?)

-Moskop'ka (Moskof'un)

-Ya kördün mü? Onlardın dertleri Tatar'lardı Kırım'dan aydamak. (Ya gördün mü? Asıl amaçları Tatarları Kırımdan sürmek)

- Ollaneger sen oylaysın akam. Zaten colculukta bek zor geşedi eken. Banalarda mende Bakşasaray'da aytyatirekenlerin tuydum. Limanlarda suvuk, marazlık emde kırsızlık bar eken. Aylarman kemi karaydı ekensin. Emde bu yavur para tiliydi eken. Aytkanlarına köre kimi kemiler colda suvga batadı eken Özüinden tuvulda bazıda moskop yavurundun batıtğanın aytadılar. Bir kemidin bir künde Balkan'ga ketip kelgeni kayda körülgen. (Vallahi haklısın ağabey, zaten yolculukta çok zor geçiyormuş. Geçenlerde ben de Bahçesaray'da konuşurlarken duydum. Limanlarda

soğuk, hastalık ve hırsızlık varmış. Aylarca gemi bekliyormuşsun. Ayrıca bu gavur rüşvet istiyormuş. Söylenenlere göre bazı gemiler yolda batıyormuş. Hatta Moskof gavurunun mahsus batırdığı da söyleniyor. Bazı gemilerde bir gün sonra geri dönüyormuş. Bir geminin Balkan'a bir günde gidip gelmesi mümkün mü?

-Colda cügün Karadenizge tögeviysa bolur ya. (Yolda yükünü Karadeniz'e dökerse, mümkün.)

Boş köyde bacası tütmeyen evlerin duvarında, bir tokat gibi yankılanan bu cevap, ardından gelen büyük bir sessizliğe neden oldu. Az önceki sohbeti yapan iki adam yan yana ve hiç konuşmadan yürüyerek boşalmaya yüz tutmuş köyün içerisinde gözden kayboldu.

Öz yurdunda garipsin, öz vatanında parya !

Aradan dört gün geçmişti. Pomeşçik çeşitli bahaneler öne sürerek, Kurtömer'in parasının ancak yarısını ödemişti. Fakat yapılacak çok fazla bir şey yoktu. Rus makamlarına başvursa kesin kendisi haksız çıkacak ve bu nedenle ceza alacaktı. Diğer yapılacak şey ise o pomeşçiği öldürmektir. O zaman sadece kendi ölmekle kalmaz, köyleri yakılır, bütün akrabaları da tutuklanırdı.

Hiç bilmediği yerlere yapacağı meçhul yolculuğu düşündükçe, pomeşçinin yaptığını unutup, içini farklı korkular kaplıyordu. Aylarca sürecekti bu yolculuğa iki çocuk ile çıkmak çok ama çok zor olacaktı. Duyduğu tüyler ürperten hikayeler ise haftalardır uykusunu kaçıyordu. Yollardaki eşkıyaları ve sarhoş Rus askerlerini geçerek, Akyar'a (Sivastopol) inecekler ve orada gemi bulmaya çalışacaklardı. Gemi ile Balkan'a geçecek ve Köstence'de duracaklardı. Hastalıktan her gün 50-60 kişinin öldüğü kamplarda eğer sıra kendilerine gelirse İstanbul'a gidecekler ve oradan da Akyurt'a dağılacaklardı. Gittikleri yollarda ve yerlerde her türlü saldırı ve hastalığa açık olacaklardı. *"Allah'ım sonumuzu hayır eyle"* diyerek yatağın diğer tarafına döndü. Göç'e sayılı saatler kalmıştı. Neredeyse sabah olmak üzereydi ama Kurtömer daha uyuyamamıştı. Sonunda yorgun göz kapakları daha fazla dayanamadı ve uykuya daldı. Yarım saat kadar uyumuştur

ki ocağın başındaki, Emine'nin iç çekişleriyle geri uyandı. Yatağından kalkarak, eşi Emine'nin yanına gitti. Emine bir yandan elindeki demir ile ocağı karıştırıyor, bir yandan da ağlıyordu. Emine'nin yanına oturan Kurtömer eşine sarıldı. Başını Kurtömerin'in omzuna koyan Emine ağlayarak:

- *Esime tüsemi? Bu ocaktı rametli analarımız, 13 cıl eveli yasagan edi.* (Hatırlar mısın? Bu ocağı rahmetli analarımız, tam 13 yıl önce yapmıştı.)

- *Esime tüsmezmi? rametli atam da aldingi otun cakkan edi.* (Hatırlamanı mı? Rahmetli babam da ilk ateşi yakmıştı.)

- *Ot boldu as pisirdim. Kor boldu şay demledim. Köz boldu üstüne kül captım ama o ottu iş söndürmedim. Rametli nenem : Ocağınız sönse korantanız darkahr, dep aytar edi. Men seni köp süydüm. Saga eki ul berdim. Korantamız darkalması. Avzumuzdun dam'i coytulması dep üy bolan küniümüzden biyaka bu ot'tu söndürmedim. Ama endiği...* (Ateş oldu yemek yaptım. Kır oldu çay demledim. Köz oldu, üzerine kül gömdüm ama ben o ateşi hiç söndürmedim. Rahmetli nenem; "Ocağınız sönerse, yuvanız dağılır" derdi. Ben seni çok sevdim. Sana iki erkek evlat verdim. Yuvamız dağılmasın ağzımızın tadı bozulmasın diye; evlendiğimiz ilk günden bu yana bu ateşi söndürmedim. Ama şimdi...)

Diyen Emine daha fazla dayanamadı ve sözünü tamamlayamadan hıçkırıklara boğuldu. Ağlamamak için kendini zor tutan Kurtömer:

-*Eminem cılama. Mında kalsak bala şagamız yavur bolsa tagamı aruv bolayık?* (Eminem ağlama. Burada kalsak, çoluk çocuğumuz gavur olsa daha mı iyi olurdu?)

Diyerek Emine'yi teselli etmeye çalıştı. Emine;

- *O vakıt men bu ot'tu aketiyyikmen,* (O zaman ben de bu ateşi yanımda götüreceğim), dedi. Oldukça şaşırان, Kurtömer Emine'ye;

- *Kaydiy?* (Nasıl?) Diye sordu. Emine;

- *Rahmetli anamdan kalkan bakır suv kuyatagan kap bar ya onun işne tıgıp bu ot'tu aketiyikmen.* (Rahmetli annemden kalan bakır bakrac var ya, işte onun içine koyarak bu ateşi götüreceğim.)

- *Eminem, ketiyik columuz bek erekte. Kaytip tasırmız,colda söner. Kaytip otun tabıp cagarmız?* (Eminem gideceğimiz yol çok uzun. Nasıl taşırız? Yolda söner. Nasıl odun bulup yakarız?)

Diyerek kendisini vazgeçirmeye çalışan Kurtömer'e aldırmayan Emine, ayağa kalkarak;

- *Kudayım yardım eter. Men bu ot'tu Aktoprak'ka aketiyikmen. Ocağımızga azakayın taslap üstün külmen cabayıkman. Kalay bolsa bir kün kapir Moskop biyerden tekrar ketiyik O vakıt biz keri kaytayıkımız, ocağımızdaki otumuz da azır bolayık...* (Allah yardım eder. Ben bu ateşi Akyurt'a kadar götüreceğim.Ocağımıza da kül kömeceğim. Nasıl olsa bir gün kafir Moskof buradan gidecek. O zamanda biz geri döneceğiz ve ocağımızda ateşimiz hazır olacak...)

Egemenlini Kaybetmiş Onurlu Bir Halkın Protestosu

Binlerce yıldır yaşadığı topraklar, yayılmacı Rus emperyalizmi tarafından gasp edilen ve kendi topraklarında ikinci sınıf insan muamelesine tabi tutulan, bütün toprakları ve hayvanları ellerinden alınan, açlık ve yoksulluğa mahkum edilen Kırım Türkleri soyunu ve dinini korumak maksatlı, Anadolu'ya göçmeye başlamışlardı. Büyük bir kısmının ulaşamayacağı Akyurt'ta, Türk ve Müslüman gibi yaşama lüksünü bulmaya çalışan bu insanlardan, Anadolu'ya ulaşabilenlerinin sayısının milyonun çok üzerinde olduğu sanılmaktadır.

1878 yılının bir Eylül sabahı Bahçesaray yakınlarındaki Tatar köyünde, yaşlıların kıldığı sabah namazını müteakip beş aileden oluşan kabile dualar ve gözyaşları eşliğinde yola koyuldu. Yaşlılar ve çocukların olduğu iki kağından birinin kenarına asılı olan bakır bakrac'tan dumanlar tüterken yavaş ilerleyen kabile tepelerin arasında gözden kayboldu.

MEDİNE AYYE

Eğer o anons yapılmasa, bir gün sonra son sınavına girecek ve okulunu bitirecekti. Anons geldiğinde yurdun etüdünde, diğer sınıf arkadaşları gibi ders çalışıyordu. Cep telefonu kapalı olduğu için yurdun santralinden aranmıştı.

-Giray Batur telefonunuz var. Danışmaya lütfen.

Anonsu duyunca etüt'ten hızlıca çıkarak, danışmaya doğru koşmuş ve bir el hareketi ile arayan kişinin koridordaki telefona bağlanmasını sağlamıştı. Telefonda Ceyhan'daki köylerinin muhtarı vardı. Titreyen sesiyle:

-Giray, Medine ayye (anne) çok hasta ve seni görmek istiyor, belki de seni son kez görecektir, gelmen lazım.

Giray hiçbir şey söylemedi, daha doğrusu söyleyemedi. Boğazını tıkayan tsunami dalgası büyüklüğündeki tükürüğü yutarak ''tamam'' diyebilirdi, sadece. Doksan yaşın üzerinde olan Medine ayyesi kendisinin tek akrabasıydı. Aslında o da Medine ayyenin tek akrabası. Mutlaka gitmesi gerekiyordu. Hiç düşünmeden koşar adım odasına çıktı ve üzerini giyinerek kaldığı yurttan otogara doğru yürümeye başladı...

Genelde otobüs yolculuğu insana düşünmek için fırsat tanırdı. Genç Giray'ın bu yolculukta çok daha fazla düşünmeye ihtiyacı vardı. Akşam karanlığında tam olarak seçilemeyen Toros dağlarına

bakarak, Medine ayyesini düşünüyordu. En son iki ay önce görmüştü onu. Bembeyaz, pak yüzü, masmavi gözleri ve başından geçen kötü olayları anlatan yüzündeki kalın çizgiler, tekrar gözünün önüne geldi. İki damla yaş, yavaşça gözlerinden süzülerek otobüsün kalın kumaşlı koltuk kılıflarında kayboldu.

Acaba hangi olayda daha çok yıkılmıştı. Giray dedemin genç yaşta sıtmadan ölmesine mi? Yoksa..? O günde mi?

Evet o günü yaşamıştı. Fakat hatırlaması imkansız olan olayları, nasıl kabuslarında görüyordu? Bunu bir türlü anlayamıyordu. Hafiften bir yağmur başladı. Kafasını dayadığı otobüs camında ince çizgiler halinde gözüken yağmur damlalarına baktı.

O günde yağmur yağıyordu. Bundan tam 20 yıl önce. Bir akşam vakti Adana'dan Ceyhan'a doğru giden bir araba görüyordu. Arabada annesi, babası, abisi ve ablası vardı. Annesinin kucağında ise bir bebek uyuyordu. Kayganlaşan yolda arabanın kayması ve ardından taklalar atışı geldi gözünün önüne. Annesinin kucağındaki bebek, kırılan ön camdan fırlıyor ve yol kenarındaki tarlanın içine düşüyordu. Araba taklalar atmaya devam ediyor ve sonunda bir yerde duruyordu. O an bir patlama sesi ve arabanın alevler içinde kalışı.

Bunları hatırlaması imkansızdı. Mutlaka çevresindeki insanlar tarafından çok anlatıldığı için kabuslarına giriyor olmalıydı. Sağ elini sol köprücük kemiğinin üzerinde gezdirmeye başladı. Kendisinde o günün anısı olarak sadece kırılan köprücük kemiğinin iyileşmesi sonucu ortaya çıkan bu kabarıklık vardı.

Giray'ı nenesi büyüttmüştü. Fakirlik içinde köylüden gelen yardımlar ile ayakta durabilmişlerdi. Nenesi ara sıra tarlalara çalışmaya giderdi. Ama çok yaşlıydı. Bir iki gün çalışır sonra hastalanırdı. Bir hafta yatar iyileşince tekrar çalışmaya gitmek isterdi.

Giray çocukken en çok Ramazanları severdi. Nenesi "Oraza" derdi Ramazan'a. Ramazanda evlerine çok daha fazla yardım gelirdi. Devlet parasız yatılı sınavlarını kazandığında çok üzölmüştü yaşlı kadın. Ama Giray için en iyisi olmuştu. Yoksa nasıl okuyacaktı?

Yazları köye döner tarla ve bahçe işlerinde çalışırdı. Kışları da okul harçlığını çıkarmak için çalışmaya devam ederdi. Zamanla kartonpiyer ustası olmuştu. Niğde’de de okuldan artan zamanlarında aynı işe devam ederdi. Okul masraflarını çıkarır, hatta nenesine harçlık dahi gönderirdi. *“Allah’ım ayyeme bir şey olursa ben ne yaparım”* diye düşünmeye başladı. Giray’ı bu hüzünlü ve derin düşüncelerinden, gözüne çarpan yolun kenarındaki “Adana 20 km” yazılı tabela kurtardı. Aslında asıl problem şimdi başlıyordu. Saat 11’i geçmişti. Bu saatte köye nasıl gidecekti. Elini cebine attı. Yanındaki yolcuya belli etmeden parasını kontrol etti. Taksi Adana’dan köye kadar çok para isterdi ve cebindeki para buna kesinlikle yetmezdi. *“Allah büyüktür”* dedi kendi kendine.

Çisil çisil yağan yağmur altında, Adana otogarında otobüsten indi. İlk işi cep telefonunu açmak oldu. Cep telefonunu açmasıyla birlikte bir mesaj geldiğini gördü. Tüyleri diken diken olmuştu. Kötü bir haberin geldiğini düşünerek mesajı açtı. *“Kim aramış”* başlığıyla gelen mesajda muhtarın numarasını gördü. Titreyen elleriyle muhtarı aradı. Muhtar, telefonu açtı.

- Giray, seni almak için geldik, otogardayız, dedi.

İçine biraz su serpilen Giray, muhtarla otogar çeşmesinin başında buluştu. Muhtar ve köyden birkaç kişi Giray’ı karşılamaya gelmişlerdi. Muhtarın arabası ile birlikte Ceyhan’a doğru yola çıktılar. Muhtar hem arabayı sürüyor hem de konuşuyordu. Medine neneye, Giray’ın geleceğini söylemişlerdi. Oda *“Cavun cavgan sebelep, ketip ketireniz balamı”* (Çiseleyerek yağmur yağmakta, çocuğumu gidip getirin) diye yalvarmıştı. Yaşlı bir kadının belki de son arzusu olduğunu bilen muhtar ve köyden birkaç kişi de onu kırmamıştı.

Giray’a yüzlerce defa gittiği köylerinin yolu hiç bu kadar uzun gelmemişti. Nihayet köye varıp köyün sonunda Ceyhan nehrine bakan, yarısı yıkılmış eski kerpiç bir evin önünde durdular. Giray koşarak evin önüne biriken köyün kadınlarının arasından geçti ve eski evin içine girdi. Gördükleriyle birden dona kaldı. Medine ayyesi yere serilmiş bir yatağın içinde yatıyordu. Evin içinde birkaç gaz

lambası yanmaktaydı. Yaşlı kadınlardan birisi Kur'an-ı Kerim okumaktaydı. İlginç olan ise nenesinin yatağının üzerinde cibinlik^(*) kuruluydu. Yılın bu döneminde sinek olmazdı. Neden cibinlik kurmuşlardı?

Cibinliği açarak nenesinin yanına ulaştı.

-**Kartana katesin** ? (Büyükanne nasılsın?) diye sordu. Tatarca konuşması yaşlı kadının çok hoşuna giderdi. Ama Giray çok fazla bilmezdi. Öğrenmek için de çaba sarf etmemiştir. Eskiden köyün yaşlı kadınları toplanır, Tatarca konuşurlardı. Bu sohbetler nenesinin çok hoşuna giderdi.

Yaşlı kadın:

-**Keldin mi balam? Aruvmen depaytsamda tuvulum.** (Geldin mi yavrum? İyiyim desem dahi değilim). **Vakit keldi. Kartanan tıgırıp ketecek** (Zaman geldi. Büyükanne ölecek). Son bir defa seni göreyim dedim, dedi ve ekledi balam yanıma yaklaş. Sana söyleyeceklerim var.

Yaşlı kadın Giray'ın kulağı, dudaklarına değene kadar Giray'ı kendine doğru çekti. Kimsenin duymasını istemediği bir şeyler söylemek ister gibiydi.

-Balam bunu al, diyerek, Giray'ın avucuna muska benzeri bir şey sıkıştırdı. Bu korantamızın emanetidir. Bunu aç, içinde yazılanı bul ve onu asıl sahibine yani milletimize ver. Zaman geldi. **Seni köp süyemen** (Seni çok seviyorum) dedi ve boncuk mavisi gözlerini tavana dikti. Sanki içinden bir dua okur gibiydi. Bu durumu birkaç dakika böyle devam etti ve yaşlı kadın son nefesini verdi...

(*) Cibinlik: Asıl söylenişi Şıbnlıktır. Şıbn Tatarca sinek demektir. Sitma salgını döneminde sinekten korunmak için geliştirilmiş ince tülden yapılan bir çeşit çadırır. Dört kenarından çevreye bağlanarak yatağın üzerine kurulur.

ÇAKALDERE KÖYÜ

Köyleri Ceyhan'ın Çakaldere köyü idi. Köy okulunun duvarında yazılı olan levhaya göre köyleri, 1862 yılında Kuban bölgesinden gelen üç Nogay aile tarafından kurulmuştu. Adını da hemen yakınındaki Çakıllıdere'den almıştı. 1879 Yılında Köstence civarından gelen Tatarlar ile birlikte köy meydana gelmişti. Tatarlar, Kırım'ın Bahçesaray şehrendindiler. Rus zulmünden kaçmak için önce bugünkü Romanya Köstence'ye daha sonra da Ceyhan'a gelmişlerdi. Medine kadın Giray'ın babaannesiydi. İlk gelen Nogaylardan Tekmatav ağanın torunu idi. Babası, Medine nene bir yaşında iken Çanakkale savaşıma katılmış ve orada şehit olmuştu. Giray dedesi ise Kırımdan gelen Tatarların torunuydu. Medine nenesi ile evlenmiş ve bir oğulları olmuştu. Giray dedesi daha 22 yaşında iken sıtma hastalığına yakalanmış ve ölmüştü. Sıtma o zamanlarda köylerinden çok can almıştı. Medine nenesi Giray'ın babası Osman'ı tek başına büyüttü. Babası Adana'da Tarım makinesi imalatı yapan bir şirkette usta olarak çalışmaktaydı. Romanya da düzenlenen bir seminere katılmış ve Mecidiye'den bir Nogay olan Giray'ın annesiyle tanışmıştı. Mektup arkadaşlığı kurmuşlar ve daha sonra evlenmeye karar vermişlerdi. Babası çalışıp biriktirdiği tüm para ile Mecidiye'ye tekrar gitmiş ve annesiyle evlenerek geri dönmüştü. Bir daha da Romanya'ya gidememişlerdi. Bu nedenle Giray Romanya da ki akrabalarını hiç tanımazdı. Giray ailenin son çocuğu idi. Bir abisi ve bir de ablası vardı. Annesi Giray'ı 40 yaşından sonra doğurmuştu. Aslında o trafik kazası olana kadar mutlu bir aileydiler...

Medine nenesi öleli tam yedi gün olmuştu. Giray her gün mezarına gidip dualar okudu. Yedi yemeği yapıldı ve Giray yemekten bir gün sonra eşyalarını toplayarak köyün kahvesine gitti. Yaşlıların ellerini öptü ve "*Allahımsımarladık*" dedi. Bu sırada muhtar kahveye geldi ve Giray'ı görünce:

-Ne o Giray yolculuk mu var? Diye sordu. Giray:

-Evet ağabey Niğde'ye gitmem lazım. Giremediğim bir sınavım var. Onun için uğraşacağım.

-Gel biraz konuşalım. Sana bir çay ısmarlayayım. Ondan sonra gidersin yol kaçıyor mu?

-Tamam ağabey.

Muhtarla Giray bir masaya oturdular ve konuşmaya başladılar.

-Ne yapacaksın Giray bundan sonra?

-Ağabey önce bir sınavım var. Ona girip geçersen diplomamı alacağım ve KPSS'ye gireceğim.

-Biyoloji öğretmeni olmuştun değil mi?

-İnşallah olacağım. KPSS'yi kazanırsam da, devlet nereye gönderirse, oraya gidip çalışacağım.

-Hayırlısı olsun.

-Ağabey sana bir sorum olacak. Kaç gündür soracağım, devamlı unutuyorum.

-Buyur sor, Giray.

-Nenemim yatağına neden cibinlik germiştiniz?

-Vallaha kendi istedi. *"Şıbınlar meni tişliyeler"*, (Sinekler beni ısırıyorlar) şıbınlık gerin, dedi. Bizde gerdik. Medine ayyenin yaşı doksanın üzerindeydi. Yine de akıl sağlığı çok iyiydi. Yani hiç akli dengesini kaybetmedi rahmetli. Birde benim hanım sonradan anlattı. Biz seni karşılamaya geldiğimizde Nogay çayı istemiş. Benim hanım hemencecek yapmış, onu da içmiş. Allah rahmet eylesin, mekanı cennet olsun.

Her ikisi birden *"Amin"* dedi. Giray:

-Haklısınız ağabey, gerçekten cibinlik dışında hiç anormal bir şey söylememiş rahmetli. İşin aslına bakarsan cibinlik olayı da çok anormal değil. Giray dedem genç yaşta sıtma nedeniyle ölmüş. Bu nedenle ayyem sıtnadan ve sivri sinekten hem korkar hem de nefret ederdi. Ölüm döşeginde bu korkusunu abartmış rahmetli...

Neyse ağabey yolcu yolunda gerek bana müsaade.

-Müsaade senin. Yolun açık olsun. Allah'a emanet ol.

-Sizlerde ağabey. Allah'a ısmarladık...

KPSS

Uyumakta olan Giray, titreşimde bıraktığı cep telefonunun masanın üzerinde dans ederken çıkardığı sese uyandı. Arayan can dostu Faruk'tu. Giray, uyku mahmurluğu ile telefonu cevapladı. Faruk heyecanla:

-Kardeş Kpss sonuçları açıklanmış, baktın mı? Diye sordu. Giray bir anda kendine geldi.

-Yok, şimdi hemen bir internet kafeye gidip bakarım. Faruk;

-Bakınca beni mutlaka ara.

-Tamam.

Hemen giyinen Giray çantasının ön gözündeki cüzdanını odadan alarak hızlıca çıktı. Bu sırada Medine ayyesinin verdiği muskanın yere düştüğünün farkına dahi varamamıştı. Hemen yan sokaktaki internet kafeye gitti. Sabahın bu saatinde bilgisayarları dahi açmamış olan kafe sahibine bir bilgisayarı açtırdı ve osym.gov.tr'den Kpss sonuçlarını tıkladı. Vatandaşlık numarasını girdi ve sorgula tuşuna bastı. Hakkari Endüstri Meslek Lisesine Biyoloji öğretmeni olarak atanmıştı. Çok sevindi. Hemen Faruk'u arayıp müjdeyi ona da verdi. Artık Niğde de yapacak bir işi kalmamıştı. Bugüne bugün 657'ye tabii devlet memuru olacaktı. Eve gidip hazırlanması lazımdı. Zaten ev sahibinden evi boşaltmak için aldığı

bir haftalık sürede sona ermişti. Bu ev aslında Faruk ve arkadaşlarının kaldığı bir öğrenci eviydi. Okurken arada sırada Giray'da bu evde kalırdı. Okul kapanınca yurttan ayrılmak zorunda kalmış ve tek dersten yapılacak olan mazeret sınavı ve Kpss'ye bu evde hazırlanmıştı. Yıllık verilen kiranın süresi de bir hafta önce dolmuştu. Koşar adım eve doğru ilerlerken cep telefonun çalmaya başladı. Arayan Faruk'tu.

-Aslanım tekrar gözün aydın. Şimdi ne yapacaksın? Evi de boşaltman lazım. Kırşehir'e gel. Burada misafirim olursun.

-Sağ ol kardeş, bir bakayım. Ne zaman Hakkari'de olmam gerekiyor onu öğreneyim. Ayrıca köye de gitmem ve Medine nenemin mezarını ziyaret etmem gerekiyor. Müsait olursam gelirim.

-Bak burası da senin evin. Ne zaman istersen gelebilirsin. Tamam mı?

-Tamam kardeş.

Evin zor açılan kapısını ite kaka açtı. Eşyalar evde kalacaktı. Çoğu kullanılmaz bir haldeydi. Faruk ve arkadaşları da *"Bir fakire verirsin"* diyerek Giray'a bırakmışlardı. Aslında Faruk çok iyi bir çocuktü. Dört yıl boyunca Giray'a çok yardımcı olmuştu. Giray sadece özel eşyalarını toplamaya başladı. Kitaplar, el radyosu, şarj makinesi gibi eşyalarını toparlayıp, eski valizine doldurdu. Anahtarı yandaki bakkala bırakacaktı. *"İlk işim köye gider ayyemin mezarını ziyaret ederim"* diye düşünürken bir yandan da, az önce bavulun yanına koyduğu anahtarı arıyordu. *"Zaten bir işe yaramıyor, kapıyı ne açıyor ne de kilitliyor, ama bakkala bırakmazsam ev sahibine ayıp olur"* diye aklından geçirirken bavulunun yanındaki eski çekyatın altına düşmüş olabileceği aklına geldi. Çekyatın altına bakmak için eğilince eski anahtarın orada olduğunu gördü. Bir oh çekti ve elini çekyatın altına soktu. Anahtarı almaya çalışırken eline, orta sertlikte, deri izlenimi veren bir nesne geldi. Önce anahtarı sonra da o nesneyi aldı. Allah Allah bu, nenesinin kendine verdiği muskaydı. Ama nasıl oraya düşmüştü. Muskayı görünce Medine ayyesi aklına geldi. Rahmetli bu muskayı verirken ne demişti?

"Bu korantamızın emanetidir. Bunu aç, içinde yazılanı bul ve onu asıl sahibine yani milletimize ver."

Bu güne kadar koşuşturma nedeniyle muska hiç aklına gelmemişti. Bu normal bir muska da değildi. Boyut olarak daha büyük ve deriden dikilen dış kısmı daha sanatsal bir işçiliğe sahipti. Kendi kendine hayıflandı. Neden şimdiye kadar bu muskayı açmamıştı. İçinde önemli bir şey olabilirdi. Ama diğer yandan 90 yaşını geçmiş, bin bir sıkıntı çekmiş, ölüm döşeğinde kış günü cibinlik gerdirmiş yaşlı bir kadının söyledikleri. Ayrıca 21.yy da dahi evinde elektriği olmayan gariban bir kadında önemli ne olabilirdi? Bir yandan bunları düşünerek şimdiye kadar bu muska ile ilgilenmemesi nedeniyle kapıldığı suçluluk duygusundan kurtulmak için bahaneler üretirken diğer yandan da gerçekten meraklanıyordu. En iyisi içini açmaktı. Ama bunu nasıl yapacaktı. Ya içinde bir dua veya ayet varsa, istemeden ona zarar verebilirdi. O sırada hemen masanın üzerindeki eski falçata dikkatini çekti. Falçatayı alarak deriden yapılmış kılıfın bir tarafını özenli bir şekilde dikerek kapamış, deriden kalın ipliğin bir ucunu kesti. İpin, kılıfı deliş yerlerinden, teker teker çekerek kılıftan deri ipi çıkardı. Muskanın bir tarafı açılmıştı. İçinde mavi bir kumaşın olduğunu gördü. Rengi oldukça solgundu. Dokunsa yırtılacak gibiydi. Muhtemelen ipekten imal edilmiş kumaşı büyük bir itina ile deri kılıfından çıkardı. Çok eski bir kumaştı. Sanki yüzyıllar öncesine aitti. Üçgen şeklinde bükülmüş olan kumaşı yavaş yavaş açmaya başladı. Açtıkça üzerinde Arap harflerinden yazıların olduğunu fark etti. Kumaş A4 kağıdı büyüklüğünde idi. En üstte sol ve sağ taraflarında bulunan garip işaretler ilk bakışta göze çarpıyordu. Sol tarafta haç şeklinde bir işaret vardı. Fakat bu haç ilk bakışta Nazilerin Gamalı haçını andırıyordu. Çok ilginçti. Sağ tarafta ise bir yuvarlak, altında dikey bir çizginin olduğu başka bir işaret vardı. *"Allah Allah bu işaretlerin ailemle ve özellikle Medine ayyemle ne gibi bir ilişkisi olabilir?"* Diye düşünmeye başladı.

برك كاز سالك چىنىدىن

تۇن كاستىر تىنىدىن

اك توبر اكدن مىن جالك بالاس

توغاي تور كىنور باغر بالاس

يىلىدىن توغاغا غادار جالدىن

توفر الكمان جومار تىلكمان انا

جىز لىسكىن جىز توندو بىغىتىد

توغاي ولور يىلغىنىمىن ايتىد

طوكتانا يىزدى جور دىغىن

وسىك جافلوك ئىدىر بىلمىغىن

تور توتى مالدىراغان باقلارد

اسكىن بولوب كىر تلىغىن

تومىن اكارا غاي تور شىن

تاسىن كوككىنى كوتىر غىن

اتاقىر جىغىت بولمىن دىب

كوداي وغا كوت بىر غىن

توتىدا كودا تافلاردا

بول بوز وملو باقلاردا

مىنىم كانىم كابد دىب

كورا غىنىنى البارما

كوتاس توفىمادان يىرتى تور

مىن تىر تىنى تور اجور

الدىنا سىككان ويكىن كاياغا

مىنىم تامغا كاسى دىب سىرر

و كاپادا كوت تامغا بار

كوتلو كايا توفراين ايتار

كازىن ساغا بىر اسكىن بىر سىك

واسكىن سىنن چولوندى اسار

Muska gerçekten oldukça ilginç bir hal almıştı. Giray muskayı katlayarak kılıfının içine soktu ve ceketinin cebine koydu. Valizini alarak, evden çıktı. Anahtarı bakkala bıraktı. Tekrar internet kafeye giderek muskayı scanner’da taradı, bir cd’ye kaydetti ve birkaç çıktı aldı. Bu gerçekten çok eski olabilirdi. Bu şekilde aile yadigarının hem zarar görmesini engelleyecek hem de onu hırsızlığa karşı koruyacaktı. İçeriğini çok merak ediyordu. Doğruca okula gitti. İyi Osmanlıca bildiğini iddia eden bir hocası vardı. Hızlı adımlar atarken, hocasının okulda olması için dualar ediyordu. Tarih hocasını okulda buldu. Ayrıntıya girmeden olaydan kısaca bahsetti ve ona yazıcıdan çıkan kağıtlardan birini verdi. Nail hoca kağıdı alıp inceledi ve yazılanları okuyabileceğini belirtti. Şekilleri soran Giray’a onları ayrıca araştırması gerektiğini söyledi. Nail hoca Arap harfleriyle yazılı olan kısmı yavaş yavaş okumaya başladı. **“Börkû Karsak cününden”** diye başlıyordu. Yalnız bir problem vardı. Yazılanlardaki lehçe, Oğuz lehçesi yani Anadolu Türkçe’si değildi. Nail hoca oldukça şaşırmıştı. **“Bu hangi dilde yazılmış?”** diye sordu. Giray yazılanların bir kısmını anlıyordu. **“Hocam bu Nogayca yazılmış, farklı bir dil değil Türkçe’nin bir lehçesidir”** dedi. Nail hoca tüm yazılanları okudu, fakat pek bir şey anlamadı. Giray’a:

Ben bu yazılanlardan bir şey anlamadım. İstersen bu kağıt bende kalsın. Ben bu işten anlayan arkadaşlara göstereyim, dedi. Giray;

-Gerek yok hocam, ben anladım. Bu bir şın, rahmetli ayyem eskiden çok söylerdi, diyerek, Nail hoca’nın elinden kağıdı adeta çekercesine aldı. Nail hoca Giray’ın bu tavrına bir anlam veremedi. Sadece;

-Sen bilirsin, demekle yetindi.

Giray hoca’nın çevirdiklerini not aldığı diğer kağıtla birlikte katlayarak gömleğinin cebine koydu ve Nail hocaya **“Allahaismarladık”** dedi. Otogara doğru adımlarken bildiği tek şın’ı yol boyunca söylüyordu.

*Bir kişkene Boztorgay'da
Tarı da serpsem aşamay
Sizin yakın kızlarıda ey aruvum
Bizim yakka uşamay*

*Boztorgay degen ayvanında
Cılgada bolur yuvası
Cavun cavsa sel alırdı ey aruvum
Cılayda kalır balasın*

Bir küçücük serçecik
Darı serpsem yiyemiyor
Sizin tarafın kızları da ey güzelim
Bizim tarafa benzemiyor

Serçe denilen hayvanın
Tenha da olur yuvası
Yağmur yağsa sel alır da ey güzelim
Ağlaya kalır yavrusu

CEYHAN KIRIM TÜRKLERİ DERNEĞİ

Adana'dan, Ceyhan'a giden minibüs, yolcusunu indirdikten sonra tekerlerinden kalkan tozları geride bırakarak yoluna devam etti. Minibüsten inen genç yolcu, toprak yoldan tren hattına doğru yürümeye başladı. Köye ulaşınca önce mezarlığa giderek orada bir müddet kaldıktan sonra köyün kahvesine geçti. Kahvedeki tüm yaşlıların teker teker ellerini öperek muhtarın masasına oturdu. Muhtar:

-Hoş geldin Giray, ne yaptın işlerin nasıl gidiyor? Diye sordu.

Giray

-Ağabey Hakkari'ye tayinim çıktı. Oraya gidip işbaşı yapacağım. Ceyhan'dan bazı evraklar almam lazım. Bu arada ayyemin mezarını ve sizleri de bir ziyaret edeyim dedim, geldim, dedi. Muhtar:

-Hayırlısı olsun. Giray:

-Ağabey bir konu hakkında seninle özel konuşmam lazım, biraz yürüyelim mi? Diye sordu.

Muhtar ve Giray kahveden çıkarak Ceyhan nehrine doğru yürümeye başladı. Giray, Medine nenesinin ölmeden önce söylediklerini ve ortaya çıkan şın'ı muhtara anlattı. Muhtar da şın'ı okudu.

-Ah o eskiler olsaydı. Devamlı Kırımca konuşurlardı. Burada neler anlatıyor, hemen bize söylerlerdi ama dur bakalım, bir doktor var. Bizim köye kaç defa geldi. Hatta üç defa da gazetecileri getirdi. Onu bir arayalım. O belki anlar, dedi. Cebinden telefonunu çıkardı ve aramaya başladı.

Ulaşılamıyor. Sen telefon numarasını al, ararsın. Ulaşırsan bizim köyden olduğunu söyle. Yardımcı olabileceği bir şey varsa, mutlaka seni bulur. Adı Kurthan, soyadı Mırza.Giray:

-Ağabey televizyonlar neden bizim köye geldi? Muhtar:

-Dur sana anlatayım: Rahmetli Bahriye nene vardı. Medine ayyenin arkadaşı. Tanırsın herhalde?

-Evet ağabey tanırdım rahmetliyi.

-İşte o Bahriye nene sağ iken bir hikaye anlatmıştı. Çok ilginçti. Onun için geldiler.

-Ağabey iyice meraklandım. Anlat da ben de öğreneyim.

-Biliyorsun ki, bizimkiler Kırım'dan gelmişler. Binlerce yıldır yaşadıkları topraklara Ruslar gelmeye başlayınca "*Burada kalanlar gavr olur*" deyip, yollara düşmüşler. O zamanlar Kırımda bir gelenek varmış. Bir çift yeni evlenince yaşlı akrabaları evdeki ocaklarına bir ateş yakarlarmış. Ateşe "*Ot*" derlermiş. Bu ateşi hiç söndürmezlermiş. "*Eğer bu ateş sönerse ocağımız dağılır, yuvamız yıkılır*" diye düşünürlermiş. Evden çıkacakları zaman onların deyimiyle "*Kül kömerlermiş*". Yani korların üzerini kül ile kaplarmış.Eve tekrar dönünce yeni ateş yakmaz, o korun üzerini açar onu yeniden alevlendirirlermiş. İşte Bahriye nenenin, dedesi ve nenesi Kırım'dan ayrılırken bu ateşi yanlarına almışlar. Bir kağının üzerinde tam iki bin kilometre bu ateşi söndürmeden Çakaldere'ye kadar getirmişler. Yani şu an köyümüzde yanan ateş, Kırım'dan gelen o ateş. Ben de sonradan öğrendim. 18 Mayıs 1944'te tarihinde, o gavr Stalin tüm Kırımlıları Sibiry'a sürmüş. Bizimkiler o zaman da ateşlerini söndürmemişler. Hep kül kömmüşler. "*Nasıl olsa evimize tekrar döneceğiz*" Diye. Velhasıl Bahriye nenenin anlattıklarını birçok televizyoncu kamerayla kaydetti. Giray:

-Ne kadar talihsiz bir milletiz. Devamlı göç, sürgün, soykırım. Muhtar:

-Ceyhan'da bir derneğimiz var. İstersen oraya da bir uğra. Her yıl Yellibel köyünde Tepreç yapıyoruz. Bu yıl ben katılamadım. Ama gidenler çok güzel olduğunu anlattılar. Kırım'dan 20 kişi

gelmiş. Mustafa Cemil Kırımoğlu'da katılmış. Valiler, belediye başkanları, anlayacağın oldukça kalabalıkmış. Ceyhan ile dedelerimizin yaşadığı Kırım'ın eski başkenti Bahçesaray, kardeş şehir ilan edilmiş. Dernekteki arkadaşlar devamlı faaliyet yapıyor. Başka illerdeki Tepreç ve Sabantoılar'a gidiyorlar. Geçen yıl Ceyhan Kırım Türkleri günü de yaptılar. Bence mutlaka bir uğra. Sana yardımcı olurlar...

Ceyhan'da akşam üzeri olmasına rağmen hava hala çok boğucuydu. Savcılık ve nüfus müdürlüğündeki işleri biten Giray, Ceyhan Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma derneğini aramaya başlamıştı. Sonunda eski bir iş hanının üst katındaki tabelayı gördü.

Derneğin kapısı açıktı. İçeri girdi. "Kimse yok mu?" diye seslendi. Sesine karşılık alamadı. Biraz daha ilerleyince yaşlı bir adamın namaz kıldığını gördü. Bir sandalyeye oturarak beklemeye başladı. Yaşlı adam namazını bitirerek Giray'a "Hoş geldin" dedi. Adının Adnan Çağatay olduğunu öğrendiği yaşlı adamla uzun bir sohbete başladılar. Aslında Adnan amca köylüsü de sayılırdı. Babası Yeşilhüyük'ten annesi Çakaldere'dendi. Giray'ın Medine ayyesini tanıyordu. Yaylada olduğu için cenazeye gelemediği üzülerək anlattı. Giray, Adnan amcaya kısaca şın'dan bahsetti. Adnan amca bu işlerle ilgilenen iki kişi olduğunu söyledi. Birisi muhtarın bahsettiği doktordu. Ama o doktor askere gitmişti. Onu için cep telefonuna ulaşılamiyordu. Diğeri ise televizyoncu Abdulkadir Kaçar'dı. Adnan amca onu da cep telefonun dan aradı fakat ona da ulaşamadı. Abdulkadir Kaçar, Tatarca şınlar ve özdeyişlerle ilgili bir de kitap yazmıştı. Adnan amca Giray'a hem doktorun hem de Abdulkadir Kaçar'ın kitaplarından hediye etti. Giray tam müsaade istemek için ayağa kalkmıştı ki Adnan amca;

Seni kesinlikle bir yere bırakmam. Mutlaka benim misafirim olacaksın. Ne zaman Hakkari'ye gideceksin?

-Yarın sabahki Van otobüsüne bilet aldım. Önce Van'a gidip oradan Hakkari'ye geçeceğim.

-Tamam bize gideriz. Yengen bize çiğ börek ile Nogay çayı

yapar. Haydi derneği kapatalım. Bu saatten sonra kimse gelmez. Bir de muhtarın yanına uğrayalım, dedi.

Adnan amca ile birlikte Büyük Kırım Mahallesi muhtarlığına gittiler. Muhtarda Kırım Tatarıydı. Muhtarlıkta Yellibel köyünden bir Tatar olan Murat Kandemir’de vardı. Adnan amca Giray’ı kısaca tanıttı ve isteğini belirtti. Şın’ı anlama konusunda herkes aynı durumdaydı. Hafızaların en tenha yerinde kalmış birkaç kelimeden ileri gidemiyorlardı. Bu da sağlıklı bir sonucu asla vermezdi. Büyük Kırım Mahalle muhtarı Erdoğan Duvarcı;

Ver, bir bakayım şu şın’a, dedi ve yazıcıdan çıkan kağıt ile Latin harflerine çevrilmiş olan kağıdı birlikte aldı. Birkaç kelimeyi tercüme etti. Ama çok ileri gidemedi. Arap harfleriyle yazılı olan orijinaline baktıktan sonra Giray’a dönerek;

Şu üsteki işaretlerin ne olduğunu biliyor musun? diye sordu. Giray “Hayır” anlamında kafasını sağa sola salladı. Erdoğan Duvarcı:

-Bunlar sizin ailenizin Tamgaları, dedi.

Birden Giray’ın gözleri parladı.

-Yani ne demek ağabey, diye sordu. Muhtar;

-Biz doktor Kurthan ile mezarlıklarda az dolaşmadık bunları bulacağız diye. Doktorun kulağı çınlasın buradaki bütün köylerin mezar taşlarına tek tek baktık. Bir ara Ceyhan’da çalışıyordu. Öğle arası köylerin mezarlıklarına giderdik. Takım elbise ile mezarlıklara girer mezar taşlarını çevirir onların fotoğrafını çekerti. Bir sürü yazı yazdı bu konuda. Giray dayanamadı:

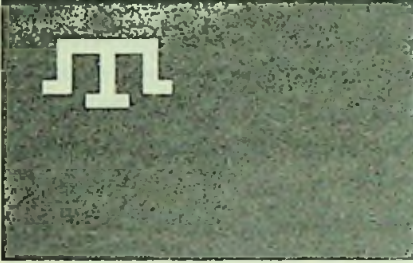
-Ağabey ne demek yani Tamga? Bir türlü onu söylemedin. Muhtar Erdoğan:

-Tamga her aileye ait biz izdir. Eskiden karışmasın diye hayvanlara vururlarmış. Daha sonra eşyalara vurmaya başlamışlar. Derken mezar taşlarına. Yani bir nevi o sülalenin imzası. Doktor’un söylediğine göre buradaki Tamga’ların aynısı Kırım’da da varmış. Hem de tıpatıp aynısı. Dur bak burada dergiler var. Bahçesaray, Kalgay gibi dergiler. Kurthan bey hem fotoğrafları hem de yazıları bu dergilere gönderirdi. Onlarda yayınlanırdı. İstersen sana onlardan

verebilirim, dedi ve kütüphane olarak kullandığı dolaba doğru ilerlemeye başladı. Giray bu arada duvarda asılı olan bayraklara bakıyordu. Türk Bayrağı ve hemen yanında Kırım Bayrağı vardı. Giray :

-Kırım Bayrağındaki T harfi neyi simgeliyor? Diye sordu. Murat Kandemir:

-O da bir Tamga. Tarak Tamga. Buradaki üç dişin, Kırım Hanlığındaki üç gücü gösterdiği; tarağın orta dişinin Han'ı, sağ dişini Kalgay'ı, sol dişini ise Nureddin'i temsil ettiği rivayet edilmektedir. Bir başka rivayette ise, Tarak Tamga'nın terazi şekli ile adaleti temsil ederek, Kırım Hanlığının adil olduğu belirtilmektedir, diyerek bu konuda bildiklerini anlattı.

Muhtar ise 8-10 adet dergiyi Giray'ın kucağına koydu. Giray;

-Doktorun mail adresi var mıdır acaba? Diye sordu. Muhtar;

-Var vereyim mi? Telefonla ulaşamıyor ama bakarsın mail ile ulaşabilirsin.

-Çok iyi olur ağabey, belki

bir fırsat bulup maillerine bakabiliyordur...

Adnan amca ve eşi çok iyi insanlardı. İlk defa gördükleri birini evlerinde misafir ediyorlardı. Sabah erken kalkıp Van'a gidecekti. Aslında ilk defa gideceği bir coğrafya nedeniyle heyecanlanması gerekirken, o büyük bir hüznün içinde kıvranıyordu. Şu an aklında annesi, babası, nenesi daha doğrusu tüm ailesi ve onların hüznün dolu hayatları vardı. İnsan isterse bir gün içinde neler öğreniyormuş. Sıradan gibi duran hayatlar aslında ne kadar karmaşıkmiş. Önemsiz insanlar ise ne kadar önemli.

Ev halkı çoktan uyumuştı. Giray ise yatağında Büyük Kırım Mahalle muhtarı Erdoğan'ın verdiği dergileri okuyordu.

Bir halk yüzyıllar boyunca hep aynı kötü kaderi paylaşabilir miydi? Nasıl olurda bir millet bütün zamanlarda ve bütün mekanlarda

bu kadar kadersiz olurdu? Bu kadar isyankar olmasının sebebi son bir-iki günde öğrendiği gerçekler ve okuduğu birkaç yazıymıydı acaba? Özellikle Kurthan Mırza'nın Kürt Köyündeki Nogay Tamgaları isimli yazısı Giray'ı çok etkilemişti. Her kelimesini zihninde tekrar tekrar okuyordu.

KÜRT KÖYÜNDEKİ NOGAY TAMGALARI

Sizlere anlatacağımız bu öykü soyunu ve dinini korumak maksatlı 2000 kilometreyi aşan bir yolculuğu 1860'lı yıllarda göze alan batur bir milletin kahramanlık öyküsüdür. "Sonunu düşünen kahraman olamaz" misali çıktığı bu yolun kendisinin sonunu hazırlayabileceğini aklına getirmeden, yol almışlardı adı "**AK**" kendisi "**KARA**" olan bir yurda doğru...

Belki Rus yazar Tomilov'un söylediği gibi 20 bin aile belki de çok daha fazlası. Geçmişine söverek, Nobel almak gibi bir amacınız olmadığı için Osmanlı'nın bu konuda bir hazırlığı olmadığını veyahut bilinçli olarak gelenleri yok etmek maksatlı Ceyhan'ı seçtiğini söylemek ne bize yakışır ne de tarihi gerçeklere. Kurmay Binbaşı Hasan Tevfik bu konuda görevli olarak geldiği bu coğrafyada 1856 yılında 290 saat dolaşarak 21 sayfalık bir rapor hazırlamıştır. Evet bu bölgede iskân yoktu. Aşiretler arası çatışmaların (*Kovgun*) yaşandığı, sivrisinekler için bir cennet olan bu bataklık bölge boştur. Hasan Tevfik raporunda gayet iyi niyetli bir düşünce ile "*Gelen Nogayların bu bölgeye yerleştirilmesi ve buraların iskâna açılmasının, hem bu bölgedeki aşiret kavgalarının önlenmesine hem de tarıma müsait bu bölgenin gelişmesine vesile olacaktır*" diyordu. Bu raporu dikkate alan İstanbul, Kırım ve Kuban bölgesinden gelen tüm Nogayları buraya iskan etmeyi planlamıştır. Bir söyleme göre: "Hastalık nedeniyle Köstence Mecidiye'de her gün 50-60 kişinin öldüğünü bilen ve İstanbul'da bir salgın husule gelmesinden korkan hükümet hastalık taşıyan bu muhacirlerin biran önce gidecekleri yere ulaşmalarını istemekteydi". Nogaylar İstanbul'da fazla bekletilmeden Ceyhan'a doğru kabileler halinde yola koyulmuşlardır.

İlk kafil e Ceyhan'a vardığı anda buranın yaşanılmayacak bir yer olduğunu fark etmiştir. Kelimenin tam anlamıyla **"Ölümü görüp, sıtmaya razı olmak"** dışında yapacak bir şeyleri olmadığını bilenler buraya yerleşmiş, şansını denemek isteyenler yola devam ederek Nurdağı'ndaki bugünkü Nogaylar köyünün olduğu mevkiye ulaşmışlardır. Ceyhan'a yerleşenler geriden gelenlere ise nasıl bir batağın içine düştüklerinin haberini yollamışlardır. Haberi alan yoldaki kafil e ler buldukları en yakın makul coğrafyaya yerleşmişlerdir. Bu nedenle Nogay köyleri İstanbul'dan Ceyhan'a doğru bir trase boyunca uzanmaktadır. Net bir rakam olmamasına rağmen Ceyhan'a gelen Nogay hane sayısının 14000 den fazla olduğu sanılmaktadır. Ne yazık ki yanlışlıkla gelen Nogayların bazıları kayıtlara Çerkez olarak geçmiştir.

Ceyhan nehri civarını yurt edinmeye çalışan Nogaylar; **Cuvantayak, Caynak, Bota, Kelemeti, Yarsuvat, Küçük Kırım, Konakoğlu mahallerinin yanında Çiftlikat, Mercimek, Çakaldere, Altıkara, Büyük ve Küçük Mangıtlar, Yeşilhüyük, Toktamış, Yıllankale, Kılıçkaya, Sırıkeli (Sirkeli), Alayıl Bağçaları (Kürt köyü), Yeşiloba** gibi köyleri kurmuşlar, daha sonra gelen diğer Kırım Tatarlarını da kelimenin tam anlamıyla bağlırlarına basmışlardır. Gelen Tatarlar mevcut köylere yerleşmenin yanında **Büyük Kırım mahallesi, Yellibel köyü** gibi yeni yerleşim alanları da oluşturmuşlardır. Bu yerleşim sonucunda bugünkü Ceyhan ilçesinin temelleri atılmıştır. Yeni yerleşimlerinde bulunan ırmağı da geldikleri coğrafyadaki Kuban'a benzetmişlerdir. Fakat burada o coğrafyadan farklı olan bazı olaylarla ilk defa karşılaşmışlardır. Çoğunluğu sürücü olan Nogayların hayvanları çalınmaktadır. Kendileri aldıkları terbiye gereği başı boş bir hayvan bulsalar bunun sahibini ararlarken, burada başında oldukları hayvanları her gün eksilmektedir. Lâkin hayvan hırsızlarıyla mücadele etmek ne yazık ki sıtma ile mücadeleden kolay olmuştur. Sıcak, sıtma, veba ve kolera yavaş yavaş yeni bir hayat kurma hayalindeki Nogayların sonunu hazırlamaya başlamıştır... Bakın o dönemde bu kötü durumu gören bir Osmanlı doktoru

Dr.Şerafettin Mağmumi anılarında şunları yazmaktadır;

"Haziranın on ikinci günü akşamı bir tutsu memuruyla landona binerek yola düzüldük. Düz ovayı kesen şose üstünde ilerliyoruz. 1313 yılı Muharrem ayı ince bir hilal görüntüsüyle gökleri süslüyor. Gece "Misis" e vardık, biraz dinlendikten sonra hareket ettik. Seyhan'a göre daha dar ve akışı daha ağır "Ceyhan" nehrini eski bir taş köprü ile atlayıp sabahleyin güneş doğarken "Yarsuvat" kasabasına girdik. Ceyhan'ın kenarına uzanan bu büyük köy bir yıla kadar "Muhacirin Bucağı"nın merkezi iken sonra "Hamidiye" adıyla ilçeye çevrilmiş. Oturanların hepsi göçmenden ibaret olup havanın kötülüğü nedeniyle çoğu ölmüş. Hatta Nogay göçmenlerinden olan Belediye Başkanı otuz yıl önce 14 bin hane olarak geldiklerini şimdi ancak beş yüz hane kaldıklarını söyledi. İşte toprak durumunu ve iklimin niteliği dikkate alınmadan rastgele göçmen yerleştirmenin acıklı sonucu!..

Her gittiğimiz köyde karşımıza sıtma, veba ve kolera nedeniyle

Kelemet Келемет	
--------------------	---

ölen Nogayların hikayeleri çıkmaktadır. Hatta Kelemeti köyünde Yılmaz Kaytmaz

köyün tarihi hakkında bilgi verip köyü Nogayların kurduğunu daha sonra köye Darendeliler ile Kayserilerin geldiğini anlatırken çok üzücü şu espriyi de eklemiştir. Ticaretçi kişilikleriyle bilinen Kayserililer ve Darendeliler "Yarsuvat'ta Nogay denilen bir millet var sıtmadan kırılıp gidiyor" diyerek; Kayserililer sabun Darendeliler ise kefen bezi satmak için bu köye gelmiş ve yerleşmişlerdir. Şu anda Ceyhan'ın bir mahallesi olan Kelemeti köyünde Nogaylar 10-12 hane civarında yaşamlarını sürdürmektedirler. 150 yıl onların sayılarını artırmamıştır, aksine azaltmıştır. Toktamış köyünde dinlediğimiz hikayede sıtmaya ek olarak veba ve kolera salgınından da bahsedilmektedir. Bu köylerde her gün hastalık nedeniyle ölen 5-6 Nogay'ın cenazesinin toprağa verildiği anlatılmaktadır. Çiftlikat köyünden bizimde uzaktan akrabamız olan Zeki Konakoğlu babasının 8 kardeşi olduğunu ve sadece babasının hayatta kaldığını onunda,

bu bölgede "Cibinlik" denilen tül den bir çadırın içinde büyüdüğünü bizlere anlatmıştır. Tüyl er ürperten hikaye ise Altıkara köyüne aittir. Bir günde köyden 18 Nogay hastalanarak ölmüştür ve cenazeleri gömmek için başka köylerden insanlar yardıma gelmiştir. Ölenlerin çoğu öldükleri yerlere gömülmüşlerdir. Bu nedenle ölen Nogayların birçoğunun usulüne uygun başında Tamgalı mezar taşı bulunan bir mezarı dahi bulunmamaktadır. Şu anda Ceyhan'da yaşayan Tatar ve Nogayların sayısı gelenlerin çok altındadır. Hastalıkların dışında savaşlarda Nogayların bugünkü azalmış ve bazı köylerde yok olmuş nüfus yapısına katkıda bulunmuştur. Kırım Tatarları içlerinde bulunan vatan ve millet sevgisiyle savaş yıllarında sadece düzenli ordu içinde savaşmakla kalmayıp **Nogay İnce Ali** çetesini oluşturarak Kuvayı milliy e saflarında da savaşmışlardır. Nogay İnce Ali çetesi Mercin'de Fransızlara 300 kayıp verdirilen **Mercin** savaşlarının kahramanlarıdır ve Ceyhan'ın Fransız işgalinden kurtuluşunda önemli payları vardır. Büyük Kırım mahallesinden Hakkı Çiftçi 1. Dünya savaşı ile ilgili babasından duyduklarını bize şu şekilde aksettirmektedir:

"Büyük Kırım mahallesinden 1. Dünya savaşına 32 Tatar genci katılmıştır ve sadece dördü geri dönmüştür. 28 Tatar genci şehit olmuştur." Bu anlatılanlar ışığında Nogayların ve Tatarların neden kendi kurdukları yerleşim yerlerinde azınlık durumuna düştüklerini açıklamak zor olmasa gerekir.

Lakin rahmetli Yusuf Kaytmaz'ın Nogayların tarihini aydınlatmak için daktiloda kağıtların arasına karbon kağıtları yerleştirerek 1976 yılında yazdığı kitapçığındaki *"Bugünkü Kürt köyü Nogaylar tarafından kurulmuş olup Nogayca adı Alayıl Bağçaları'dır. Bu köye 150 hane Nogay iskan edilmiştir. Daha sonra Avşarlar ve Kerkükten gelen Kerkük Türkleri de bu köye yerleşmiştir. Ancak yanlış olarak Kerkük Türklerine Kürt denilmiş ve köyün adı Kürt köyü olmuştur. Bugün Kürt köyünde iki hane Nogay kalmıştır."* açıklaması bizim için yeni bir ışık olmuşt u. Yeni adı Ağaçpınar olan köye Büyük Kırım mahalle muhtarı Erdoğan Duvarcı ile birlikte gittik. Amacımız o iki Nogay aileye ulaşmaktı. Sirkeli köyüne yakın

olduğu için Sirkeli ile ilgili duyularımızın da sağlamasını yapacaktık. Önce **Alayıl Bağçaları** köyüne gittik. İlk ziyaretimizi köyün hemen girişinde bulunan mezarlığa gerçekleştirdik. Büyük bir şok yaşıyorduk. Gittiğimiz hiçbir köyde bu kadar çok tamgalı mezar taşına rastlamamıştık.

Tamgalar konusunda çok fazla bilgimiz olmamasına rağmen bu tamgaları fark etmemek mümkün değildi. Çoğu devrilmiş olan mezar taşlarını çevirmeye gücümüz yetenleri çevirdikçe karşımıza yeni tamgalar çıkmaktaydı.

Köyde görüşmeler yaptık ne yazık ki köyde hiç Nogay kalmamıştı. 150 hane Nogaydan, yukarıdaki tamgalı mezarlardan başka hiçbir iz yoktu. Ceyhan'da yaşayan o köylü bir Nogay'ın ismini alarak köyden ayrıldık.

Sirkeli köyüne geçtik. Sirkeli köyünde duyduklarımız Alayıl Bağçaların'dan farksızdı. Köyün hemen arkasında bulunan dağın isminin **Arşan** dağı olduğunu ve burada Nogayların kurduğu Arşan

köyünün olduğundan bahsettiler. Arşan köyündeki Nogayların sırk ile bir oyun oynadığı (muhtemelen cirit) ve zamanla köyün isminin Sırıkeli ve Sirkeli olarak değiştiğini anlattılar. Köyde yaşamış olan son hane Nogayların evlerini de bizlere gösterdiler. Tahmin edeceğiniz gibi bu köyde de hiç Nogay kalmamıştı. Sirkeli köyünün mezarlığını da ziyaret ettik. Çok üzücü bir görün-

tüydü. Burada da tamgalı mezar taşları vardı fakat o kadar kötü durumda idiler ki tamgaları ayırt etmek imkansızdı. Yıkılmış, çalıkların arasında kalmış belki de üzerlerine yeni ölümler gömülmüş mezarlar vardı.

Sirkeli köyünden de sadece mezartaşlarını resimleyerek ayrıldık. Ceyhan'a dönüp Alayıl Bağçaların da ismini öğrendiğimiz o köylü tek Nogay olan Ömer Kart'a ulaştık. Evet sonunda 150

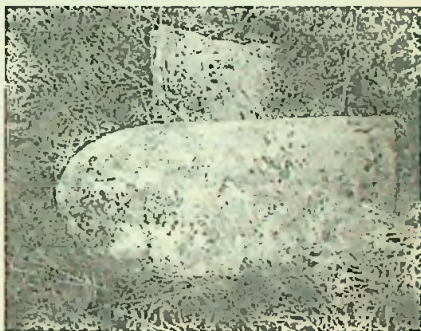
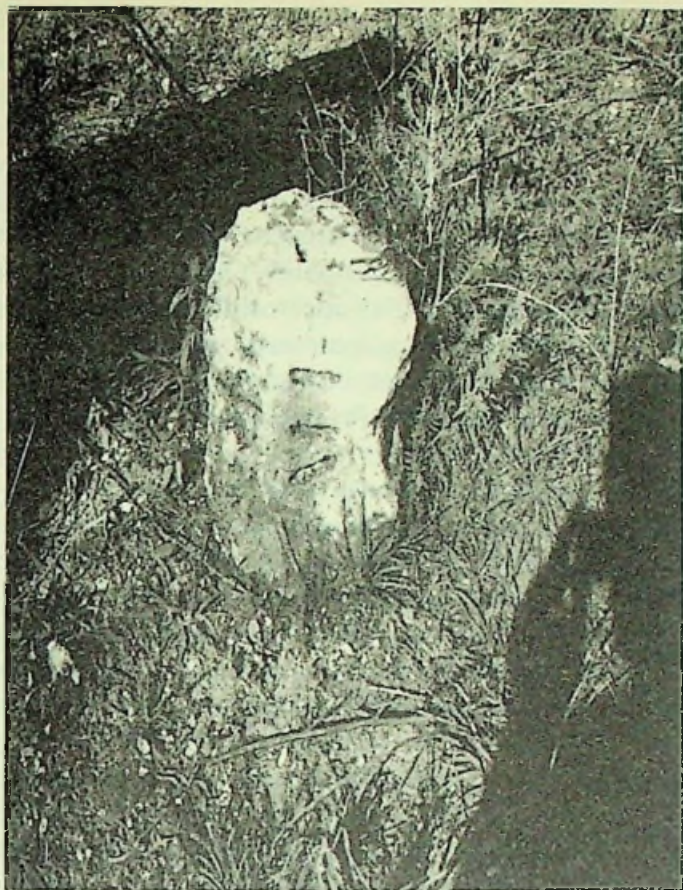
haneden kalan bir Nogay bulmuştuk. Ömer Kart bize Alaylı Bağçalarından bir Nogay olduğunu söyledi. Zaten bu bölgenin söylemiyle **"Pasaportu betindeydi."** Biraz konuşunca içimizi tekrar bir hüznün kapladı. Ömer Kart babasının adının da Ömer olduğunu ve kendisinin doğumundan 5 ay önce öldüğünü bizlere anlattı. İşin ilginci dedesinin adı Hacı Kurban Kart'tı *(Cestan Kabilesinden Hacı Kurban Cemaatinin bir kısmı 15 Haziran 1860 tarihinde Kulu ve Paşadağı civarına yerleş-*

mişlerdir.) ve Ceyhan'ın Kaltakiye mahallesindendi. Annesi ikinci evliliği sonucu Alaylı Bağçalarna gitmişti. Yani aslında oda köye ilk yerleşen 150 Nogay haneden değildi.

Aslında söyleyecek çok fazla söz kalmamıştı...

Giray'da aynı kanaatteydi. Söyleyecek çok fazla söz kalmamıştı. Elini yastığının altına soktu ve yaşaran gözlerini, uykuya dalmak için kapattı...

HAKKARI

Hakkari'ye geleli 2 hafta olmuştu. Giray okuldaki görevine başlamış ve öğretmen evine yerleşmişti. Okuldaki görevinden arta kalan zamanını internet başında geçiriyordu. İnternette Nogaylar ve Kırım ile ilgili bütün sitelere giriyor ve ayrıntılı bilgilere ulaşmaya çalışıyordu. Şimdiye kadar neden bu konularla ilgilenmemişti, onu da anlamakta güçlük çekiyordu. Bu arada doktor Kurthan'a da birkaç mail atmıştı. Cevap alamamıştı.

Giray çoğunlukla yaptığı gibi öğretmenler odasındaki bilgisayarın başına oturdu. Maillerini kontrol ediyordu. Evet, nihayet beklediği mail gelmişti. Kurthan bey, öncelikle maili cevaplamada geç kaldığı için özür diliyor ve kendisine yardım edebilirse çok mutlu olacağını yazıyordu. Şu an Çorlu'da askerlik görevini yapıyordu. Bu nedenle mesai saatleri içinde internet kullanamıyordu. Ailesi ile devamlı görüşmek için cep telefonuna farklı tarifiede bir gsm aldığını belirtiyor ve bu numarasını veriyordu. Ayrıca bir msn adresi de göndermişti. Mesai saatleri dışında buralardan görüşebiliriz, diyordu. Kurthan beyin bu ilgisi Giray'ın oldukça hoşuna gitmişti. Kurthan beye uzun bir mail atarak elindeki Tamga ve şın'dan bahsetti. Msn ile görüşemeyeceklerdi. Çünkü mesai bitince Giray içinde internet bitiyordu. Maili göndererek bilgisayarı kapattı. O sırada cep telefonunun çaldığını fark etti. Özel bir numara arıyordu. Telefonu cevapladı, arayan Muzaffer isminde birisiydi. Kendinin de Adanalı olduğunu ve Hakkari'de çalıştığını söylüyor, Ceyhan'da bir arkadaşının vesilesi ile kendisine ulaştığını belirtiyordu. Müsait olursa akşam için beraber yemek yeme talebinde bulunuyordu. Giray hiç kimseyi tanımadığı şehirde bir hemşeri bulmanın verdiği iyimserlik ile yemek teklifini hemen kabul etti.

Akşam olmuş ve Giray randevu yerine ulaşmıştı. Ziraat bankasının hemen arkasındaki küçük sokakta bulunan orta sınıf bir lokantaydı. “*Muzaffer beyi nasıl tanıyacağım? Niçin ona belirgin bir şey sormadım?*” Diye aklından geçirdi. Daha sonra “*Lokantanın sahibine sorarım*”, diyerek lokantanın içine girdi. Masalarda oturanlara bakıp Muzaffer beyi ararken, takım elbiseli birinin kendine doğru geldiğini gördü. Yaklaşan şahıs, Giray’ı uzun zamandır tanıyormuş edasıyla:

-Hocam hoş geldiniz, dedi ve Giray’ın elini sıktı. Buyurun masamız burası, diyerek köşede تنها bir masaya oturttu. Açıkçası, Giray, Muzaffer beyin bu samimiyetine şaşırmıştı. Muzaffer bey;

-Buranın Hakkari sarması çok meşhurdur. Ben Hakkari sarma söyledim, siz ne yersiniz? Diye sordu. Zaten konuşmayı çok fazla sevmeyen Giray, Muzaffer beyin bu tavırları karşısında daha da suskunlaştı. Muzaffer bey, mütemadiyen Hakkari’yi anlatıyor, Adana ile Hakkari arasındaki farklardan ve buraya ilk geldiğinde yaşadığı zorluklardan bahsediyordu. Giray, Muzaffer bey su içmek veya yemeği çiğnemek için konuşmasına ara verdiğinde, hangi kurumda çalıştığı ve yaptığı iş ile ilgili soru soracak oluyorsa da geçiştirme cevaplar alıyordu. Yemek bitmiş ve üzerine kahveler söylenmişti. Muzaffer bey biraz daha ciddi bir tavırla:

-Evet, Giray Batur, istersen bu yemeğin asıl konusuna geçelim. Buyurun Muzaffer bey,

-Bakın burası sizin daha önce bulunduğunuz coğrafyalardan biraz farklıdır. Gerek demografik yapı, gerekse sosyokültürel olarak farklı olan bu coğrafyada devlet memurları, Türkiye Cumhuriyetinin buradaki temsilcileridir. Yani burada sadece kendinizi değil aynı zamanda Türk Devletini de temsil ediyorsunuz. Biraz daha açıkça söylemek gerekirse, biz sizi tanıyoruz. Şahsınızla bir bağlantımız olmasa dahi geldiğiniz aileyi ve ailenin genlerini biliyoruz. Tabi ki bunu yaşanmış olaylardan kazandığımız tecrübelerle söylüyorum, diyordu ki Giray artık dayanamayacak bir duruma geldi ve:

-Sözünüzü dolandırmayın lütfen, bana ne demeye çalışıyorsunuz? Direk söyleyin! Diyerek Muzaffer beyin sözünü kesti. Muzaffer bey:

- Tamam o zaman sizinle oldukça açık konuşacağım. Burada devlet memurluğu yapmak sadece işini yapmakla bitmez. Gerekğinde devleti için görev sahasının dışına çıkar ve devletin bekası için çalışırsın. Biz sizi tanıyoruz. Sizin insanların vatanperver, devletini seven, milliyetçi insanlardan oluşur. Bu sizin genlerinizde var. Yani açık olarak size şunu sormak istiyorum. Devletin için gerektiğinde ders anlatma dışında görev verilirse yapar mısınız? Giray:

- Muzaffer bey, sizi tebrik ederim. Dersinize iyi çalışmışsınız? Evet, bizler ülkemizi ve vatanımızı her şeyin üzerinde tutarız. Bize ailelerimiz bunu öğretti. Ben de size şunları söylemek isterim. Bakın benim ailem, çevrem, köyüm bu ülke için hiç düşünmeden canlarını vermişlerdir ve bundan sonra da vereceklerdir. Bana devletin için çalışır mısın? Diye soruyorsunuz. Evet legal olarak, yani kirli ve kanunsuz işlere bulaşmadan Türkiye Cumhuriyeti devletin vereceği her türlü görevi yerine getiririm. Eğer ben bunun tersini söyleyecek olsaydım inan ki mezarındaki annem bana sütünü helal etmez, babamın ise kemikleri sızlardı. Bu cevap sizin için yeterli mi?

-Fazlasıyla yeterli. Bir de şunu eklemek isterim, Türk Devleti güçlüdür. Allah'a şükür, Türk devletin buradaki güvenlik güçleri; devletine karşı yapılacak her türlü saldırıya karşı koyacak güçtedir. Ama iki bin yıllık devlet geleneği, sizinle bu görüşmeyi yapmamı gerektiriyordu. Onun için kusura bakmayın. Belki de size burada kaldığınız süre içerisinde hiç ihtiyaç duymayacağız. Ama belki siz, bize ihtiyaç duyarsınız. Buyurun bu benim kartım. Telefonlarımda üzerinde yazılı. Görüşme için teşekkürler. Giray:

-Ben de teşekkür ederim, dedi ve birlikte lokantayı terk ettiler. Giray öğretmen evindeki odasına çıkarken bir taraftan bu gün yaşadığı olayın muhasebesini yaparken bir taraftan da internetten aldığı yeni çıktıları okumak için heyecanlanıyordu. Odaya çıkar çıkmaz üzerini değiştirip yatağına uzandı ve çıktıları okumaya başladı.

“TATAR sözü (M.Ö.1517) tarihte TÜRÜK (M.Ö.879) sözünden önce kullanılmıştır^(*). Tatar boy adı ise Kül-Tigin ve Bilge Kağan Yazıtları’nda diğer boy adlarının yanında; Otuz Tatar ve Tokuz Tatar şeklinde geçmektedir. (...YIRaYA: TaRKaT: BUYRUK: Beğler: OTUZ: TaTar.... soldaki Tarkanlar, buyruk beyleri Otuz Tatar...)^(**). Çin kaynaklarında ise 9. yüzyıldan itibaren Tatar adına rastlanmaktadır. Dede Korkut Hikayelerinde de Tatarlardan bahsedilmekte, Kabusname’de, Tatarlar dokuz Türk kavminden biri olarak gösterilmektedir. Divanü Lügati’t-Türk’te Tatarlar Türk kavimleri arasında sayılmakta ve Tarih-i Fahreddin Müberakşah’taki, Türk kavimlerine ait listede Tatar ismi de bulunmaktadır.

Bizans-Lakin kaynaklarında “**Koman veya Kuman**”, İslam kaynaklarında “**Kıpçak veya Kıfçak**” ve Rus kaynaklarında “**Polovest**” adıyla anılan ve Macarlar tarafından “**Kun**” ve Almanlar tarafından “**Falben**” adıyla adlandırılan **Kıpçak Türkleri**, Moğol istilasına kadar Karadeniz kuzeyi bozkırları ile Kafkasya coğrafyasını hakimiyet altında tutmuşlardır. Doğu Avrupa ile Batı Sibirya bozkırlarının tamamını içine alan Kıpçak sahası İslam kaynaklarında “*Deşt-i Kıpçak*” (Kıpçak Bozkır) adını almış, Bizans-Latin kaynaklarında da “*Komania*” şeklinde anılmıştır. Eski Gürcü kaynaklarında M.Ö. IV. Yüzyılda Kür (Kura) nehri boylarında yaşayan “*Bun-Turki*” (Yerli Türk) ve “*Kıpçak*” adında iki Türk kavminden bahsedilmektedir. En eski Gürcü vakayinamesi olarak bilinen Kartlis Tshovreba’da (Gürcü Hayatı) bu iki kavimden şöyle bahsetmiştir;

“M.Ö. 312 yılında Filip’in oğlu Makedonyalı İskender, Kartvel’e geldiği zaman Kür ırmağı boyunca ve onun kollarını üzerine yerleşmiş olan Bun-Turki ve Kıpçak adlı kavimlerle karşılaştı. Bütün şehirler ve kaleler, yılmaz savaşçılar olan Bun-Turki ve Kıpçaklar tarafından savunuldu. Makedonyalı İskender hayretler içerisinde kaldı. Çünkü hiçbir millet onlar gibi düşmana karşı koyamazdı.”

(*) *Türük İsiği’nde Türk Kavramı*, Mehmet KÖMEN, İzmir-2004. sf.63.

(**) *Eski Türk Yazıtları*, Hüseyin Namık Orkun,C.1. Türk Tarih Kurumu Basımevi. Ankara- 1986, s; 22-23.

Bu karşılaşma sonrası Makedonyalı İskender Türklerin vatan savunmadaki bu kararlılık ve inançları karşısında ordularının yönünü değiştirmek zorunda kalmış ve Hindistan gibi daha güçsüz bölgelere yönelmiştir.

Azak-Kafkasya hattındaki Kıpçakların en kuvvetli dönemi 1090- 1110 yılları arasındadır. 1222 Yılı baharında Sübedey Bagatur ve Cebe Noyan adlı komutanların idaresindeki Moğol orduları Şirvan Boğazı yoluyla Kafkasya'ya gelmişler ve önce Alanlara saldırarak onları mağlup etmiş ve daha sonra Koban dolaylarında konuşlanmış bulunan Kıpçaklara hücum ederek bir çoğunu kılıçtan geçirmişlerdir. Moğolların istilası sonunda Deşt-i Kıpçak ve uzantısı Kafkasya'da büyük bir Moğol devleti kurulmuştur. Tarihte "**Altınordu**" adıyla geçen bu devlet de yönetim ve üst tabaka Moğollardan oluşmakla birlikte ordunun kaynağı ve ahalinin büyük çoğunluğu Kıpçak Türklerinden oluşmaktaydı. Doğu kaynaklarında "Cuci Ulusu" ve "Kök Orda" şeklinde anılan, Rus kroniklerinde ise "Altın Ordu" adıyla geçen bu devlet XIII-XIV yüzyıllarda siyasi iktisadi ve kültür bakımından yalnız Doğu Avrupa'da değil bütün Türk dünyasının en önemli devletlerinden birisi olmuştur. Altınordu Devletinde Türk unsuru o kadar kuvvetliydi ki on dördüncü yüzyıl başlarında Altınordu bu unsurun tesirine direnemedi ve bir Türk Devleti haline geldi. Artık Altınordu devleti **Türk asıllı veya Türkleşmiş topluluklardan oluşuyordu. XX.Yüzyılda Tatar adıyla anılan Türkler, Moğol veya Moğol asıllı değil, ataları Moğol idaresinde yaşamış ve zamanla Moğolları da Türkleştirmiş Türklerdir.**

GİZEMLİ ŞAHISLAR

Geçirdiği bir ay zarfında Hakkari'ye iyice alışan Giray, akşam okul sonrası internetten sipariş ettiği kitapları almak için Valilik Parkının önünden geçerek, kargo şirketlerinin bulunduğu büyük caddeye doğru ilerledi. İlk defa geçen hafta, birkaç öğretmen arkadaşıyla birlikte Depin'e balık yemeye gittiklerinde varlıklarını fark ettiği, gizemli iki kişinin kendini takip ettiğini düşünmek, paranoyakça gelse de hiç ürkmediğini söyleyemezdi. Depin, Hakkari'nin tek girişi olan Depin köprüsünün aşağısında Zap suyunun kenarında yazlık lokantaların bulunduğu doğa harikası bir mekandı. Depin köprüsünü geçip, Sümbül dağının yanından uzun bir tırmanıştan sonra Hakkari'ye giriliyordu. Terör olayları olmasa; buralar görülesi harika mekanlardı. Depin gezisi sırasında, üzerlerinde kirli paltoları bulunan, kafaları poşulu yüzleri net seçilemeyen iki kişi Giray'ın oldukça dikkatini çekmişti. Giray, birkaç defa dikkatle kendine baktıklarını görmüştü. Adana da olsa, kurbanlık koyun satmaya gelen iki çobandan fazlası olmayan bu tiplerin, çokta küçük olmayan Hakkari'de sıkça karşısına çıkması, Giray'ın paniklemesine neden olmuştu. Çünkü bu tipler Depin gezisinden hemen iki gün sonra da, AHS'de alış-veriş yapmakta iken yine Giray'ın gözüne çarpmışlardı. Dün de o iki tipe benzer şahısları okul civarında görmüştü. Hızlı adımlarla ilerlerken birden arkasına dönüp baktı. Kimsenin olmadığını görmek onu rahatlatmadı. Aklına gelen birçok teoriye rağmen, özellikle üzerinde durduğu konu bu şahısların

Muzaffer bey ile alakalı olabileceğiydi. Yani bu adamları peşine ya Muzaffer bey takmıştı veya Muzaffer bey ile buluştuğunu bilen başkaları. Kargo şirketine girerek, gelen kitapları aldı. Kargo şirketinden çıktıktan kısa bir süre sonra, gözüne çarpan ilk internet kafeye hiç düşünmeden girdi. Sigara dumanından göz gözü görmeyen küçük kafenin oldukça kalabalık olması, biraz olsun yüreğine su serpti. Boş olan bir bilgisayarın başına oturarak sanki bir şey aramış gibi değişik siteleri tıklamaya başladı. Bu sırada cebinden cüzdanını çıkararak, içinden Muzaffer beyin kartını buldu. Birçok bilgisayar oyunundan çıkan sesin kirlettiği bu ortamda konuşmak çokta güvensiz değildi. Muzeffer bey'i aradı.

-Buyurun hocam, diyerek telefonu açan Muzaffer bey'e; küfretmemek için kendini zor tutuyordu.

-Muzaffer bey siz ne yapmaya çalışıyor sunuz? Diye çıkışarak konuşmasına başladı. Ciddileşen Muzaffer bey Giray'la olan konuşmasına artık hocam değil de oğlum diye devam ediyordu. Olayları anlatan Giray'ı, bunun kendisi veya teşkilatı ile hiçbir ilişkisinin bulunmadığına lakin bu konunun önemli olduğuna ikna eden Muzaffer bey, daha önce buluştukları lokantada görüşme teklifinde bulundu. Bu streten biran önce kurtulmayı amaçlayan Giray'da telefonu kapatır kapatmaz, internet kafeden çıkarak lokantaya doğru yürümeye başladı. Bir an önce oraya ulaşıp bu konuyu çözmek istiyordu. Hava kararmış ve caddelerdeki insan sayısı azalmıştı. Oldukça tenha bir sokaktan döndükten sonra lokantaya çok az mesafe kaldığını bildiği için adımlarını daha da hızlandırdı. Saptığı bu sokakta, eski model Renault marka bir araca eşya yükleyen karı kocayı görmesi içine biraz su serpti. Sokakta o karı koca dışında kimse yoktu. Giray araca yaklaşırken karı kocada işlerini bitirmiş ve arabaya binmişlerdi. Adam birkaç kez marşa basmasına rağmen arabayı çalıştıramadı. Kadın inerek arabayı itmeye başladı. Fakat buna gücü yetmiyordu. Giray ise bir iki adım sonra çalışmayan arabanın yanına ulaşmıştı. Yaşlı kadın Giray'ı görünce bozuk şivesiyle;

-Oğul gel de bana yardım et, diyerek yardım istedi. Giray hiç tereddütsüz yaşlı kadının yanına geçerek arabayı bagaj kısmından itmek için yüklendi. Araba yavaş yavaş hareket etmeye başlamıştı. Şoför koltuğundaki adam ise aynı bozuk şive ile;

-Biraz daha hızlanın, diyerek bağıırıyordu. Giray arabayı hızlandırmak için daha fazla kuvvet uygulamaya başladığı anda sağ omzunda şiddetli bir acı hissetti. Isınmadan zorladığı için adalelerinde bir problem olduğunu düşündü. Ama omzuna bakmadan da duramadı. Başını sağa çevirmesi ile birlikte peçeli kadın tarafından, omzuna saplanmış bir enjektör olduğunu fark etti. İçinden binlerce küfrü aynı anda geçirmesine rağmen dönen başı ve hareketten yoksun vücudu yüzünden sadece derin bir rüyaya dalmakla yetindi.

Yere bir çuval gibi yıkılan Giray'ı şoför ile karısı büyük bir el çabukluğu ile arabanın bagajına yerleştirdiler. Az önce çalışmayan araç şoförün bir defa marşa basması ile birlikte çalışarak hızla Hakkari'nin karanlık sokaklarında kayboldu.

ÖZBEKHAN CAMİ

Giray bir Ramazan bayramı sabahı nenesinin *“Turun ballar, turun”* (Kalkın çocuklar) diye bağırmasıyla sıcak yatağından kalktı. Nur yüzlü nenesi çocukların uyanması için bağırdıktan sonra önündeki Kuran-ı Kerim'i okumaya devam etti. Annesi ve ablası erken kalkmış kıygaşa için hamur yapmakla meşguldüler. Ocaktaki Nogay çayı mis gibi kokuyordu. Annesinin yanağına bir öpücük kondurduktan sonra, hemen banyoya geçip abdest almaya başladı. Abisi ve babası ile seccadelerini alıp hızlıca camiye doğru yola koyuldular. Eski Kırım'daki Avrupa kıtasında yapılan ilk cami olan Özbekhan camisine gidiyorlardı. Cami çok kalabalık olduğu için bayram namazını dışarıda kılacaklardı. Lakin bir terslik vardı. Çakaldere köyünün Kırım da ne işi vardı ? Bunları düşünmeyi bıraktı. Çünkü hayatında hiç olmadığı kadar mutluydu. Ve bu anın tadını çıkarmaya çalışıyordu.

Özbekhan cami Eski Kırım/KIRIM

Ta ki başından aşağı dökülen soğuk suyun verdiği sıcaklık hissini algılayana kadar. Dökülen su soğuktu, lakin Giray tüm vücudunda yanma hissediyordu. Bir anda internette resmini gördüğü Özbekhan cami, yerini korkunç bir karanlığa bıraktı. Vücudundaki yanma hissi geçtikten sonra çok yoğun bir acı hissetmeye başladı. Kollarından geçen soğuk bir demir onu askıda tutarken, dizlerinin sert zeminle olan uzun süreli birlikteliği, Giray’a sanki dizlerinden aşağısının olmadığı hissini veriyordu. Ayaklarını oynatmaya çalıştığı anda kalın ve çok sert bir nesneden beline şiddetle gelen darbe sonrası duyduğu acı, bunun yanlış bir hareket olduğunu anlaması için yetti. Çok korkuyordu. Bir şeyler sormak daha doğrusu söylemek istiyordu. Aslında, takip edilmesi ve çalışmayan bir araba ile olan puslu son saatlerini aklından hızla geçirerek, *“Yanlış kişiyi kaçırdınız. Aradığınız kişi ben değilim. Ben bir öğretmenim ve hiçbir konu ile alakam yok”* diye bağırarak istiyordu. Ama gözleri siyah bir bezle

bağlı olduğu için ne tarafa konuşacağını da bilemiyor ve beline aynı darbeden tekrar almak istemediği için susuyordu. Uzaktan duyduğu ayak seslerine kulak kabarttı. Dört veya beş kişi muhtemelen asker botu giymişlerdi ve yaklaşıyorlardı. Sessizce bekledi. Amerikan aksanlı İngilizce konuşan birisi emir kipleri kullanarak yanındakine seslendi. Önce “*Yes sir*” diye cevap veren kişi, Giray’ın beline vuran şahısa Kürtçe bir şeyler sordu. Aldığı cevapları ise bozuk bir İngilizce ile muhtemelen Amerikalı olan şahsa aktardı. Amerikalı Giray’a yaklaşıp saçlarından tuttu ve siyah beyaz Türk filmlerinde yabancıların konuştuğu şive ile alakasız tam bir İstanbul Türkçesi ile:

-Nerede? Diye sordu. Oldukça korkmuş olan Giray:

-Efendim, bir yanlışlık var. Ben öğretmenim aradığınız kişi ben değilim, dedi ve ağzında patlayan yumruk ile dudağının bir kenarından akan ılık kanın tadını dilinde hissetti. Giray’ı dahi kıskandıran güzel diksiyonlu Türkçe konuşan Amerikalı;

-Bak bir daha sormayacağım. Harita nerede?

“*Ne haritası?*” diye sormak isteyen Giray, cümlesini tamamlayamadan, Amerikalının el işareti ile birlikte, elindeki copu kullanan Kürt’ün beline ve sırtına inen darbelerine maruz kaldı. Sırtına inen her cop darbesiyle inanılmaz acı duymasına rağmen uyumak istiyordu. Özbekhan caminde yarım kalan bayram namazını kılıp, annesinin hazırladığı kıygaşa ile Nogay çayını içmek istiyordu. Kafasından aşağıya dökülen soğuk bir kova su, bayılmak üzere olan Giray’ı, tatlı rüyasından uyandırdı. Soğuktan titreyen vücuduna yine bir sıcaklık çöktü. Arkasında duran ve devamlı kendine cop ile vuran Kürt, gözündeki siyah bezi açınca bunun nedenini anladı. Kendisine doğrultulmuş olan projektörün ışığı, karanlığa alışmış olan gözlerini kör ediyor fakat vücuduna ılık bir rüzgar havası veriyordu. Amerikalı:

-Bak Türk, ben bu işten sıkılmaya başladım. Şimdi seni bu Türk düşmanı Kürt’e bırakacağım. Bana haritanın yerini söylemek istiyorsan şimdi söyle. Ben buradan çıktıktan sonra inan ki bu Kürt ne senin söylediklerini anlar, nede söylediklerine önem verir.

Giray kör eden projektörün arkasına gizlenmiş olan dört adama doğru baktı. Bunlardan ikisi peşmerge kıyafetli Kürt diğer ikisi ise üniformalı Amerikan askeriydi. Beyninde muhasebe yapmak için çok zaman harcamadı. Durumu oldukça kötüydü. Ve adamların bu emin tavırları kendinin yanlışlıkla kaçınılma ihtimalini çürütüyordu. Harita olarak bahsettikleri şey neydi acaba? Kendisinde olup ta başka kimsede olmayan tek nesne Medine ayyesinin ölürken verdiği muska ve içindeki şındı. Aslında bu muhtemel bir **“Tapmaca”** (Bulmaca) idi. Ayyesi ne demişti? *“İçinde yazılanı bul ve onu asıl sahibine yani milletimize ver”*. Eksik olan kareleri birleştirtince Medine ayyesinin kendisine ne kadar önemli bir şey bıraktığını anlamaya başladı. Fakat bu mirasın asıl sahibi Türk Milleti idi. Ama işin garibi, bundan Amerikalıların nasıl haberi olmuştu? En önemlisi şu an neredeydi? Kararını vermesi çok uzun zaman almadı. Umutları tükenmişti, büyük ihtimal Amerikalıların istediğini vermeden buradan sağ çıkamayacaktı. Tek endişesi Kurthan bey ile ilgiliydi. Çünkü emaneti ona da göndermişti. Acaba Amerikalılara o mu haber vermişti? Sonradan, verilen ilaç nedeniyle saçmaladığını düşündü. Zaten ellerinde olan bir şey için kendisini kaçırmaları mıydı? Doğrulamaya çalıştı. Kollarından geçirilmiş olan askı ve kırılmış olan kaburgalarından dolayı çok acı hissetti. Ama bir şeyler söylemek istediği, karşısındakiler tarafından anlaşılmıştı. Güneş gözlüklü Amerikalı Giray’a yaklaştı. Yüzü net seçilemiyordu. Ama vücudu biraz projektörü engelleyince, Giray büyük bir depoda olduğunu fark etti. Deponun içinde sağ tarafta yüksekçe bir yerde Arap harfleri ile yazılmış tabelaya gözü takıldı. Bir anda Türkiye dışında olma düşüncesi içine kor gibi oturdu. Fakat emin tavrından bir şey kaybetmedi. Kendine yaklaşan Amerikalıya:

Siz Coniler, neden köpeklerinizi de alıp, Türk topraklarından s.kt.r.p gitmiyorsunuz? Diye bağırdı. Küf kokan geniş fabrika deposunda yankılanan bu cevap tam bir soğuk duş etkisi yapmıştı. Her şeyi anlatmak için yalvarması gereken 22 yaşındaki bir çocuk Büyük Ortadoğu Projesinin baş aktörlerine, onlardan korkmadığını

haykırıyordu. Daha önce hiç söze karışmamış olan Amerikalı, İngilizce konuşulanları anladığından şüphelendiği Giray'ın anlamaması için diğer Amerikalıya İbranice bir şeyler söyledi. Muhtemelen karşısında duran iki Kürt'te söylenenleri anlamıştı. Depodaki üç kişi İbranice konuşan Amerikalıya karşı "Tamam" anlamında kafalarını öne doğru eğdiler. Kürtlerden birisi Giray'ın arkasında duran Kürt'e dönerek Kürtçe emirler yağdırdı ve dört kişi arkalarını dönerek geldikleri yönde uzaklaşmaya başladılar. Giray kocaman bir depoda yüzünü hiç görmediği fakat cop darbelerini iyi tanıdığı iri yarı Kürt'le tek başına kalmıştı. Giray için dua etmekten başka yapacak bir şey kalmamıştı. İri yarı Kürt copla artık sadece sırtına ve beline vurmakla kalmıyordu. Giray'ın karşısına geçip karnına, göğsüne ve suratına da vuruyordu. Giray sadece kendi kendine *"Kardeşim Faruk, seni böyle bir olaya karıştırdığım için çok üzgünüm"* diyordu.

Giray saatler süren bu işkencede ara ara bayılıyor, sonra üzerine dökülen soğuk su ile kendine geliyordu. İnsan vücudunun bu kadar dirençli olabileceği Giray'ın aklına hiç gelmezdi. Bir an önce ölmek istiyordu. Kendisine bırakılan emaneti Faruk'a göndermekle ne kadar iyi bir iş yaptığını şimdi anlıyordu. Öğretmen evini güvenli bulmamış ve çalınmasından korkmuştu. Muskayı bir paket haline getirerek Kırşehir'e Faruk'a göndermişti. Faruk'u telefonla aramış ve içinde çok önemli bir aile yadigarının bulunduğunu, kendisi gelip alana kadar güvenli bir yerde muhafaza etmesini söylemişti. Nasıl olsa Kurthan beye de scannerdan taranan resmini mail olarak atmıştı. Kendisi öldükten sonra dahi Kurthan bey bu emaneti araştıracaktı. Tamgaların peşinde mezarlık mezarlık dolaşan birisi için böyle bir malzeme ele geçmez bir fırsattı.

Kürt sadece dövmekle kalmıyordu. Yoruldukça sigara molası veriyor ve hırslanıp sigarayı Giray'ın çıplak vücudunda söndürüyordu. Giray bağırarak bu namussuza rezil olmak istemiyor ama dayanamayınca bağırıyordu. Allah'a kendisini yanına alması için yalvarıyordu. Ara ara da cesaret toplamak için ezberlediği şın'ı içinden söylüyordu.

*BörkÜ Karsak cününden
Ton'u kaskır tÜgünden
Ak toprak'tın min cılık kalası
Nogay Türk'tün batır balası*

*İtil'den Tuna'ga gadar cayıldın
Tuvralıkman cumartlıkman anıldın
Cerlesken curtundu begitip
Nogay ulu, işlegeninmen ayıldın.*

*Toktama endi cür degen
Öşek,cavlık nedir bilmegen
Curtuna saldırgan cavlardı
Aşkış bolup kirtlegen*

*Tömen karamay cürgen
Basın kökke kötergen
Batır cigit bolsun dep
Kuday oga kut bergen*

*Oy'da kırdı tavlarda
Bol yüzümlü hav'larda
Menim Kan'ım kayda dep
Körgenine calbarma*

*Kuyaş tuvmadan erte tur
Min ciyrenine tuvra cür
Aldına şıkkın üyken kayağa
Menim tamgam kaysı dep sor*

*O kayada köp tamga bar
Kutlu kaya tuvrasın aytar
Kan'ın saga bir aşkış beriyik
O aşkış senin colundu aşar*

Kaç saat olmuştu bilinmez. Deponun büyük kapısı gıcırdayarak açıldı. İçeri peşmerge kıyafetli, sırtında seyyar dipçikli kaleşnikof bulunan başka birisi girdi. İri yarı Kürt onu görünce sevindi. Terleyince çıkardığı üst giysilerini giymeye başladı. Gelen biraz daha ufak tefek peşmerge ile Kürt'çe konuştular. Giray'a işkence eden Kürt, yeni gelene selam verdi ve dönüp Giray'ın yüzüne okkalı bir şekilde tükürerek büyük kapıya doğru ilerledi. Gelen kişi Giray'a bakarak alaycı bir sırıtma ile Türkçe olarak:

-Bıraksalar seni bir saniyede öldürür, bunu biliyor musun?

Kafasını evet anlamında sallayan Giray:

-Burası neresi ? Diye sordu. Peşmerge:

Burası Güney Kürdistan'ın Zaho kentinin Kuli adlı bir yerleşim yeri. Sizinkiler buraya hala Kuzey Irak diyorlar, ama gördüğün gibi burası artık Güney Kürdistan. Çok yakın zamanda sizin gasp ettiğiniz Kuzey Kürdistan'ı da geri alarak Büyük Kürdistan'ı kuracağız.

Daha önce de Avrupa ve Amerika destekli bu çapulcuların kravat takmışlarından çokça duyduğu aynı saçmalıklar ilgisini çekmeyen Giray;

-Ben buraya nasıl geldim? Diyerek sordu. Peşmerge;

-Daha önce ben yüzlerce defa Türkiye'ye nasıl girip çıktıysam o şekilde, diyerek sırttı. Giray;

-Sen terörist misin?

-Asıl terörist sizin emperyalist devletinizdir. Biz sadece topraklarını savunan vatanseverleriz. Peşmergenin bu cevabına acı bir gülümseme ile karşılık veren Giray, eski Pkk'lı yeni Kyp'li peşmergenin karnına savurduğu tekme ile gülümsemesine ara verdi. Bir müddet nefes almak için çabalayan Giray aldığı ilk nefesle birlikte;

Sizi bu şekilde şımartan batılı babalarınıza şunu söyleyin; bu topraklar üzerinde nefes alabilen tek Türk evladı kalmayana kadar sizin bu hayalleriniz beklemek zorunda.

Peşmerge okkalı bir tokat vurarak uyanık kalma gibi bir amacı olmayan Giray'ı yeni bir uyku yolculuğuna çıkardı. Eski terörist işkenceden dolayı tükenmiş olan Giray'dan beklediği şekilde ideolojik

karşılıklar alamayacağını anlayınca, daha önceki Kürdün oturduğu sandalyeye oturarak cebinden çıkardığı Amerikan sigarasını yaktı. Cep telefonun radyosunu açarak müzik dinlemeye başladı. Giray ise iki günün verdiği açlık, susuzluk ve gördüğü işkencenin etkisiyle uzunca bir müddet uyanmayı düşünmüyordu.

Akşam saat 10 sulanydı. Farları yanmayan 87 model mercedes marka bir otomobil, Kuli'deki içerisinde büyük bir depo bulunan, harap fabrika bahçesinin ana girişine yakın bir yerde park etti. İçinden paltolu üç kişi indi. Bunlardan ikisi yüksek sesle Kürtçe konuşarak fabrikanın ana kapısına doğru ilerlediler. Kapının önüne geldiklerinde içlerinden birisi, cebinden çıkardığı sigarayı yakmak için çakmak aramaya başladı. İki kişinin yüksek sesle konuşması ve kapının önünde durması, ana girişteki nöbetçinin dikkatini çekmişti. Elindeki Kaleşnikofu çapraz şekilde tutan nöbetçi tüfeğin pozisyonunu değiştirerek namluyu bu iki kişiye doğrulttu. Kürtçe:

-Durun ! Kımıldamayın ! Ne işiniz var burada ? diye bağırdı. Sarhoş oldukları hallerinden belli olan iki kafadardan birisi, nöbetçiye dönerek:

-Yahu arkadaş ateşin var mı? Diye sordu. Nöbetçi:

-Buradan gidin, burası yasak bölge. Diyerek iki kafadan tekrar uyardı. Laftan anlamayacağı her halinden belli olan sarhoşlardan birisi, elindeki sigarayı işaret ederek;

-Bir ateş istedik diye bizi vuracak mısın?

-Nereden geliyorsunuz?

-Türkiye'den.

-Niye geldiniz?

-Hem ticaret, hem de eğlence için. Yahu kardeş burada içki içip, hanımlarla sohbet edebileceğimiz bir yer yok mu? Sabahtan bu yana yürümekten ayaklarımız şişti, diyerek ellerini yukarı kaldırdı ve nöbetçiye yaklaştı. Bu sarhoşlarla başının belada olduğunu anlayan nöbetçi bir çakmak verip kurtulmak için silahını indirip ceplerini karıştırmaya başladı. Fakat tam o anda ensesine inen bir kabza darbesiyle olduğu yere yığıldı. Sarhoşluktan birden ayılan iki kişi ile birlikte nöbetçiyi bayıltan üçüncü kişi el çabukluğu ile nöbetçiyi

bekçi kulübesinin içine sokup, elbiselerinin bir kısmını aldıktan sonra el, ayak ve ağzını yanlarında getirdikleri koli bandı ile bağladılar.

-Mahmut arkada nöbetçi var mıydı? Diye sordu, nöbetçiden sigarası için ateş isteyen.

-Seyit ağabey, vardı ama onu hallettim, dedi. Seyit:

-İçerde bir şey görebildin mi? Mahmut;

-Ağabey sadece şu depodan hafif bir ışık ve müzik sesi geliyor.

-Tamam o zaman önce oraya bakacağız. Mahmut sen benimle gel, Hasan sen şu kıyafetleri üzerine geçir, hemen kapıya geç, gelen olursa işaret verirsin.

-Anlaşıldı, Seyit ağabey.

Bellerindeki tabancalarını çıkarıp namlusuna mermi süren Mahmut ile Seyit karanlıkta fabrikanın bahçesinde ilerlemeye başladılar. Büyük deponun önünde durup, Seyit kapının açıklığından içeri bakarken Mahmut dışarıyı gözlüyordu. Seyit, Mahmut'a eli ile dokunup bir ceket misali asılmış Giray'ı gösterdi. Mahmut cebinden çıkardığı küçük bir vesikalık fotoğrafa bakarak başını tamam anlamında salladı. *"Bu, aradığımız kişi"* diye fısıldadı. İçeriye derinlemesine inceleyen Seyit, Pkk'lının oturduğu sandalyenin hemen arkasında muhtemel tuvalete açılan bir kapı fark etti. Mahmut'a kapıyı işaret etti. Mahmut anlamıştı. Seyit'in yanından sessizce ayrılarak, deponun arkasına doğru ilerledi. Bu işi sessiz sedasız sonuçlandırmak isteyen, Seyit yinede güvenliği elden bırakmıyordu. Tabancasını, oturduğu sandalyesinde sigara içip, radyo dinleyen ve cep telefonu ile oynayan eski Pkk'lıya çevirdi. En ufak bir terslikte ona ateş edecekti. Derken nöbetçinin arkasındaki kapı yavaş yavaş açılmaya başladı. Havalandırma penceresinden tuvalete giren Mahmut, deponun arkasına geçerken ayağına takılan bir inşaat telini de eline almıştı ve kapıyı açan oydu. İnşaat telinin her iki ucuna kendi ellerini kesmemesi için poşusunu sarmıştı. Nöbetçiye arkasından yaklaşarak iki kat yaptığı inşaat telini aniden boynuna geçirdi ve tüm gücü ile sıkmaya başladı. Bu sırada kucağındaki silah için hamle yapan nöbetçi silahını yere düşürdü. Tek yapacağı şey arkasındaki şahsa

uzanarak onu tutmaktı fakat iki taraflı karotislerine telin yaptığı baskı, beynine kan akışını durdurmuş ve kendinden geçmesini sağlamıştı. Lakin Mahmut teli sıkmayı bırakmıyordu. Seyit içeriye girerek Mahmut'a doğru ilerledi.

-Öldürmek zorunda değildin. Mahmut;

-Bilerek ve isteyerek öldürdüm, pişman değilim, dedi ve ekledi; Ağabey ben bu şerefsizi tanıyorum. Türkiye'ye geçip asker öldürür, Telafer'e gider Türkmen öldürür. Allah bilir, kaç Türkmen çocuğun ve kadının kanına girmiştir? Önce Pkk'ıydı sonra Kyp'ye katıldı. Amerikalılarla birlikte Telafer'de ki Türkmen katliamında bulundu. Aslında çoktan ölümü hak etmişti ama Yüce Allah bugün bana bunu kismet etti. Binlerce hamd olsun.

Seyit konuşmayı uzatmadan Giray'ın ellerindeki bağları söktü. Yere boş çuval gibi yıkılan Giray, hala kendine gelememişti. Seyit ile Mahmut, Giray'ı kapıya doğru taşıırken, onları gören Hasan arabaya doğru koşmaya başladı. Arabayı çalıştırıp hızlıca fabrikanın kapısına doğru ilerledi. Kapıda otomobili durdurup, Giray'ı arka koltuğa yatırdılar. Hasan arkaya geçerek Giray'ın başını dizine koydu. Mahmut şoför koltuğuna, Seyit ise ön koltuğa oturdu. Fabrikadan ayrılarak eski Mercedesin farlarının aydınlattığı toprak yolda 20-25 km kadar ilerleyip bir Türkmen köyüne ulaştılar. Burası Mahmut'un köyüydü. Köyün içinde biraz ilerleyip bir evin önünde durdular. Bahçedeki iki büyük köpek hiç havlamadan ayağa kalkıp kuyruklarını sallayarak arabaya doğru ilerlediler. Hasan, Giray'ın başını yavaşça dizinden kaldırarak otomobilin koltuğuna bıraktı. Araçtan inerek hızlıca büyük kapılı ahıra doğru ilerledi. Ahırdan önce dizel motorlu bir aracın çalışma sesi duyuldu daha sonra ise farından yansıyan ışıklar görüldü. 73 Plakalı 4x4 Ford Ranger ahırdan çıkarak eski Mercedes'in yanında durdu. Giray'ı hızlıca Ranger'ın arka koltuğuna yatırdılar. Arka koltukta bulunan bir battaniyeyi kıvrarak başının altına yastık olarak kullanırken diğeriyle de üzerini örttüler. Mahmut ile sarılıp vedalaştıktan sonra kuzeye doğru yol almaya başladılar.

SİİRT ASKER HASTANESİ

Açık olan pencereden gelen kuş cıvıltıları, hastane kokan bu küçük odanın havasını değiştiriyordu. Hasta yatağında yatan yüzündeki yaraları iyileşmeye yüz tutmuş genç, gözlerini açarak dikkatlice tavana baktı. Bir şeyleri anlamaya çalışıyor gibiydi. Bir müddet tavana bakan genç, daha sonra sol kolunda takılı olan serumu inceledi. Sağ elini hareket ettirirken büyük bir acı duymasına rağmen yatağın hemen yanındaki zile basmayı becerdi. Çalışmıyor olabilir şüphesi ile aynı acıyı çekerek bunu tekrarladı. Kapının açıldığını görünce elini zilden çekti. Açılan kapıdan içeri al yanaklı, kısa saçlı güler yüzlü, kamuflaj giymiş bir asker girdi. Giray'a bakarak:

-Kendinize geldiniz mi? Diye sordu. Giray soruya cevap vermek yerine:

-Neredeyim? Diye sordu. Asker;

-Siirt Asker Hastanesi, cevabını vererek hızlı adımlarla uzaklaştı. Yarım dakika sonra yanında bir hemşire ile geri döndü. Hemşire, Giray'ın koluna manşon takarak tansiyonunu ölçtü, koltuk altına bir derece yerleştirdi ve:

-Giray bey, kendinizi nasıl hissediyorsunuz; diye sordu. Giray;

-Her yerim ağıyor, çokta yorgunum, dedi. Hemşire eline aldığı dosyayı okumaya başladı.

-Sağ 7-8-9 kotlarda fraktür, her iki maksillar sinüste kanama, nasal fraktür, sol böbrekte kontüzyon, sol akciğer kontüzyonu, sağ fontal lineer fraktür, vücudun değişik bölgelerinde yumuşak doku travmaları, bunlar şikayetlerinizin nedenini açıklar umarım. Daha okumamı ister misiniz?

-Hayır, teşekkür ederim. Yeterli.

-Saat 09:00 da doktor bey vizit yapacak ve uygun görürse polis tarafından ifadeniz alınacak. Ama ondan önce bir yakınınız olduğunu söyleyen Muzaffer bey sizinle görüşmek istiyordu. Telefonla aradık az sonra burada olur. Giray;

-Su içebilir miyim?

-Doktor bey sizi görmeden olmaz. Bir ihtiyacınız olursa zile basın. İbrahim size yardım eder, diyerek yandaki askeri gösteren hemşire koridora doğru ilerlemeye başladı. Adının İbrahim olduğunu öğrendiği askerde gülerek selam verdi ve hemşireyi takip etti.

Giray başından geçenleri hatırlamaya çalışıyordu. Her şey bulanık olarak gözünün önüne geliyordu. Hakkari'de akşam saatleriydi, daha sonra Zaho'da bir yer. Kendisine yapılan işkence. Tamgalar.

Kapı çalındı ve hemen akabinde İbrahim isimli askerle birlikte Muzaffer Bey odaya girdi. Muzaffer bey yine bildik alaycı ve komik konuşması ile askere dönerek;

-Tamam oğlum sen git işine bak, bizim hoca kendine gelmiş, dedi ve asker odadan çıkınca sorularına başladı.

-Hocam şimdi nasılsın? İyi misin?

-Biraz, dedi Giray.

-Az sonra Doktor gelecek ve sana olayları soracak. Daha sonra polisler gelecek. Onlarda ifadeni alacaklar. Biz senin için bir kurgu yazdık. Senin kaçırılışın Cuma günüydü. Hastaneye gelişin ise Pazar sabahı. Bu arada seni gören olmadı. Bunun sebebi benim evimde misafir olmadı. Seninle Cuma günü buluştuk. Cuma, Cumartesi bende kaldın. Pazar sabahı öğretmen evine giderken sana bir araba çarptı. Sen hiçbir şey hatırlamıyorsun. Tamam mı?

-Ağabey bugün günlerden hangisi?

-Çarşamba, tam üç gündür baygın olarak bu hastanede yatıyorsun. İlk gün yoğun bakımda kaldın. Pazartesi sabah seni bu odaya aldık. Hocam bak dediklerimi unutma. Eğer gerçeklerden bahsetmeye kalkarsan, hem kimseyi inandıramazsın hem de hakkında bir çok soru işareti kalır. Bunlar da seni ömür boyu takip eder.

-Ağabey, beni neden kaçırdılar? Orası Irak mıydı? Ben onlara ne yaptım? Neden ben? Buraya nasıl geri döndüm?

-Şimdi boş ver bunları. Ben zamanı gelince hepsini açıklayacağım. Şu birkaç gün çeneni tut. Dediklerimin dışında hiçbir şeyden bahsetme tamam mı? Zaten doktor beye karşı boynumuz bükük. Vücudundaki sigara yanıkları için bir yalan bulamadık.

O sırada kapı açıldı ve sabahki hemşire ile doktor odaya girdi. Muzaffer bey doktoru tanıyordu.

-Nasılsınız komutanım?

-Teşekkür ederim Muzaffer bey, siz nasılsınız?

-Bugün çok daha iyiyim, bizim hemşeri kendine geldi. Ben koridora çıkayım sizin değerli zamanınızı almayayım.

-Siz bilirsiniz, dedi doktor.

Muzaffer bey odayı terk etti. Doktor, Giray'ı muayene etti. Kan değerlerine baktı. Giray'a;

-Ne oldu sana delikanlı? diye sordu:

-Doktor bey ben bir şey hatırlamıyorum. Herhalde bir araba çarpmış ve kaçmış.

-Hım, anladım, hemşire hanım; idrar sondasını çekelim, oral almaya başlasın ama mobilize olmasın. Bugün rejim-1 alsın. Ayrıca polisleri arayın. Gelip ifadesini alabilirler. Zaten kaç gündür başımın etini yediler.

-Tamam, Doktor bey,

5 gündür ilk defa, sadece sıvı gıdalarda olsa bir şeyler yiyen Giray, o gün boyunca Polisler ve uzun protokolleri ile uğraştı. Bir gün sonra kendini daha iyi hissediyordu. Doktor önce yatağında bir saat oturması koşuluyla, o gün yürümesine izin verdi. İbrahim isimli

asker koluna girerek Giray'ı ayağa kaldırdı. Giray bacaklarında hiç güç kalmamış gibi hissediyordu. İbrahim'e:

-İbrahim ben yürüyemeyeceğim, beni geri oturt, dedi. İbrahim:

-Ağabey, burada kimler yürüdü sen biliyor musun? Mayına basanlar, omuriliğinden kurşun yiyenler, kayadan düşenler. Senin ki bunların en hafifi. Altı üstü bir araba çarpmış. Sık dişini ve yürü, dedi.

İbrahim'in zorlamaları ile birkaç adım atan Giray yavaş yavaş bacaklarını hissetmeye başladı. Yürüdükçe kendini daha iyi hissediyordu. Giray'ın koluna girmiş olan İbrahim;

-Ağabey, hem yürüyelim hem de sana bir soru sormak istiyorum, ne dersin?

-Tabi ki sorabilirsin. Biz artık ağabey kardeş olduk.

-Ağabey, yanlış anlamada, senin kimsen yok mu?

-Yok, İbrahim, kimsem yok, derken Giray yere bakıyordu. Onun bu haline üzülen İbrahim;

-Boş ver ağabey, bak benimde kimsem yok. Köyde bir anam var. Başka da kimsem yok. Tüh be, keşke sormasaydım. Bak seni üzdüm.

-Boş ver İbrahim.

-Ağabey ben aslında şunun için sordum. Muzaffer isimli o adamdan başka ziyaretçin olmadı. Ama sen baygın iken çok sayıkladın. Anneni, babanı ve özellikle neneni. Adı Medine idi yanlış hatırlamıyorsam. Meraklanan Giray;

-Ne dedim, hatırlıyor musun?

-Ağabey bu kadar yürüyüş yeter. İstersen şuraya oturalım, dedi.

Hastane koridorundaki banka oturdular.

-Ağabey hep bağırdın, "Neden?" diye. Medine neneye bağırdın. "Medine nene, neden ben?" diyordun.

İbrahim ile Giray konuşurlarken koridorda Muzaffer Bey göründü.

-Hemşerim, selamun aleyküm. Maşallah yürümeye başladın.

-Ağabey, aleyküm selam. Allah'a şükür bu gün daha iyiyim. Muzaffer bey İbrahim'e dönerek;

-Oğlum, sen işine bak, hastayı ben yatağına götürürüm, dedi. İbrahim de:

-Tamam ağabey, Giray ağabey sana da geçmiş olsun, dedi. Giray;

-Sağ ol, İbrahim.

-Haydi, odaya geçelim, diyen Muzaffer bey Giray'ın koluna girerek onu ayağa kaldırdı. Odaya kadar yürüdüler. Muzaffer bey Giray'ı yatağına yatırdı.

Hocam bak, ben 10 yıldır bu bölgede görev yapmaktayım. Benim bu görev süremi boş ver. Meslek hayatım boyunca dahi senin bu başına gelen olay gibi bir şey duymadım. Bana anlatmak istediğin bir şey var mı?

Giray başından geçenleri uzun uzun Muzaffer bey'e anlattı. Ama şın'dan ve sorulan haritadan hiç bahsetmedi. Muzaffer bey;

-Ben seni lokantada bekledim. Gelmeyince cep telefonunu aradım. Sen cevap vermeyince öğretmen evine gittim. Resepsiyondakiler hiç gelmediğini söyledi. *"Yalnız bir öğrencisini gönderdi. Odasında bir kitap unutmuş. Bizde odanın anahtarını ona verdik. Öğrencisi yukarı çıktı. On beş dakika sonra elinde bir kitapla aşağı indi, anahtarı geri verip çıktı"* deyince ben bunun bir oyun olduğunu anladım. Görevliler ile birlikte odana çıktık. Odanın altı üstüne gelmişti. Daha doğrusu odan da bir şey aranmıştı. Seni tekrar cepten aradım. Cebin hala açıktı Ben de oradan hızlıca merkeze geçtim. Cep telefonunu takibe aldık. Seni kaçırانlar ile ilgili bilgin var mı?

-Ağabey, sana daha önce söyledim ya. Benim seninle olan görüşmemden başka hiçbir gizli hadisem veya olayım yok. Balckwater şirketini biliyor musun?

-Hayır ağabey

-Sen kaçırانların bu şirketin elmanı olduğundan şüpheleniyoruz.

-Ağabey benim bu şirketle ne gibi bir ilişkim olabilir?

-Bu soruyu bizim sana sormamız lazım.

-Ağabey, sen bana inanmıyor musun?

-Anlattıklarına inanıyorum ama eksik olduğunu düşünüyorum.

Blackwater; ABD menşeli bir güvenlik şirketi. Irak'ta ABD askerleri ile birlikte güvenliği sağladığı söyleniyor. Ama inan ki Irak'taki bütün illegal işleri bu şirket yapıyor. Pkk'lılara silah veriyor, Türkiye'ye gelen ve birçok önemli suikastta kullanılan Glock'ların kaynağı da onlar. Pkk'nın elindeki plastik patlayıcıları da temin ettiklerinden şüpheleniyoruz. Bunlar profesyonel terörist. Senin cep telefonunu açık bırakmaları büyük ihmal. Ya zamanları olmadı veya senin gibi birisinin cep telefonun takibe alınacağını düşünmediler. Cep telefonunu Silopi'de tespit edince senin Irak'a götürüldüğünü tahmin ettik. Habur'a haber bırakmakla yetinseydik, seni hayatta bulamazdık. Sınırın öteki tarafında yüreği, Türkiye için atan dostlarımızdan olan Mahmut'u aradık. Kendisi Irak Türkmen Cephesinin bir mensubu. Şimdiye kadar Türkiye için ne istedikse yerine getirdi. Ona seninle ilgili bilgi verip fotoğrafını faksla gönderdik. Ne yazık ki biz Habur'da seni yakalayamadık. Mahmut seni yakaladı. Seni büyük bir buzdolabının içinde Irak'a götürdüler. Mahmut Habur'dan Zaho'ya giden yolu taramakta iken seni götüren kamyonu görüp şüphe ile takibe aldı. Ve malum fabrika da indirilen büyük buzdolabının seninle ilişkili olabileceğini hissetti.

-Ağabey, beni nasıl kurtardınız?

-Biz kurtarmadık ki?

-Kim kurtardı? Türkmenler mi?

-Öyle de denilebilir ama tam olarak seni kurtaranlar Tatarlar.

Giray, Tatar adını duyunca;

-Nasıl yani?

-Mahmut, seninle ilgili bir ipucu elde edince operasyon için yardım istedi. Bizim orada operasyon yapmamız için gerekli izinleri alıp, ekibi kurmamız haftalar alırdı. Benimde aklıma bir fikir geldi. Şırnak'ta sizin Tatarlar var. Onlar her zaman devletin yanında idiler. 25 yıldır devlet için mücadele ediyorlar. Hatta 10 Nisan 2006

tarihinde Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök, sınır birliklerini denetlemek için Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeydi. Özkök Paşa dahi, Şırnak'taki Tatar Aşireti lideri ve korucu başı Süleyman Tatar'ı evinde ziyaret etti. Şırnak'ta büyük bir aileler. Gözleri de karadır. Ben onlardan Seyit Tatar ile beraber birkaç operasyona katılmıştım. Tanışırız yani, onu aradım. Senden bahsettim. Bulunduğun yeri oradan alınman gerektiğini anlattım. *"Eğer bizim hemşerimiz ise mutlaka onu bulur ve alırız"* dedi. Mahmut ile temasa geçip operasyonu icra eden kişi Seyit Tatar'dır. Seni Hakkari'de bize teslim etti. Orada devlet hastanesinde ilk müdahaleni yaptırıp, seni buraya getirdim. Burası senin için daha güvenli. Hakkari'de trafik kazası geçirmiş birisi için alınan, aşırı güvenlik önlemi çok dikkat çekerd.

-Ağabey, ben o Tatarlarla nasıl tanışırım, hem teşekkür etmek, hem de onlarla ilgili bilgi almak istiyorum.

-Dur bakalım, Giray hoca. Daha sen bize bilgi vermiş değilsin. Sen nasıl başkalarından bilgi alacaksın. Benim müdürüm seninle görüşmek istiyor. Sen buradan taburcu olur olmaz, Hakkari'ye gidip müdürümle görüşeceksin.

-Bu, ne görüşmesi ağabey. İfadem mi alınacak?

-Sen buna ne dersin, de. İster dost ziyareti, ister ifade alınması. Yalnız müdürüm benim gibi hemşeriyiz diye sana nazik ve dostane davranmaz bilesin.

-Ağabey, sen bilirsin. Siz ne diyorsanız ben onu yapacağım.

-Daha sonra Seyit'i ararız, o gelir. Misafirimiz olur. Tamam mı ?

-Tamam, ağabey.

-Giray ben sana bir soru daha soracağım. Kurthan Mırza ismini daha önce duydun mu?

-Evet ağabey, benim bir tanıdığım.

Giray'ı denemek için şaşırtma sorular soran Muzaffer bey;

-Ben de öyle tahmin etmişim. Şu an Çorlu'da asker. Sana bir sürü mail atmış. Ben de burada canın sıkılır diye düşündüm, okuman için onları print ettim.

-Ağabey sen benim mailimi nasıl ve neden açtın?

-Bu kadar olaydan sonra bir mailini açmama mı bozuluyorsun?

Seni göz altına almadığımıza dua et.

-Yok ağabey beni yanlış anladınız, bir an için şaşırdım da.

-Tamam, şimdi oldu. Sana burada geçen bir konu ile ilgili bilgiler sormak istiyorum.

-Buyur ağabey.

-Bir, burada Kurthan Bey'e senin gönderdiğin eski bir şiir ve işaretlerden bahsediliyor. Nedir onlar?

İki, bununla Blackwater şirketinin bir ilişkisi olabilir mi?

Üç, Kurthan Mırza kim ve onunla nasıl tanıştın?

-Ağabey, bizim atalarımız 150 yıl önce Kırım'dan buraya göç etmişler. Onların kendine ait kültür ve yaşam şekilleri mevcut. Benim nenem rahmetli oldu. Ölmeden önce de bana bir muska verdi. Onun içinden de işaretler ve şiirler çıktı. Sence bunlarla Amerikalıların ne gibi bir ilişkisi olabilir?

-Ben de sana onu soruyorum, var mı bir ilişki?

-Hayır, ağabey bir ilişki yok.

-Kurthan Mırza kim?

-Ağabey oda bizim gibi bir Tatar. Tarihi konulara meraklı. Kendi çabaları ile araştırmalar yapıyor. Ben onunla hiç karşılaşmadım. Sadece telefon numarası ve mail adresini Ceyhan Kırım Türkleri Derneği'nden aldım. Daha hiç yüz yüze görüşmedik.

Giray bunları anlatırken kapı açıldı ve içeri hemşire girdi. Muzaffer bey'e;

-Muzaffer bey, çok uzun süredir Giray bey'in yanındasınız. Giray bey, aslında görüldüğü kadar iyi değil. Bu kadar yormasanız iyi olur.

-Haklısınız, hemşire hanım. Giray ben müsaade isteyeyim. İstedğin çıktılarını da getirdim. Buraya etejerin üzerine bırakıyorum, yarın görüşürüz. Dedi ve odadan çıktı. Hemşire, Giray'ın kolundaki intraketten bir iğne yaptı. Birkaç tane ilacı, etejerin üzerine koyarak *"Bunları da içersin, daha sonra da biraz dinlen"* dedi ve koridora

doğru ilerledi. Giray'ın aklında ne ilaç ne de dinlenme vardı. Hemen etejerin üzerindeki çıktıları alıp okumaya başladı.

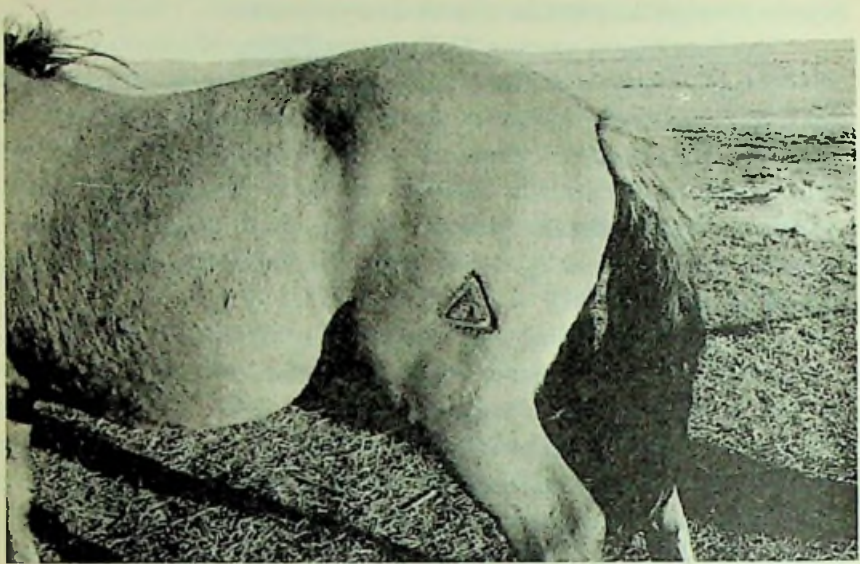
Kurthan Mırza yazmış 23 Temmuz 2007 :

Sevgili Giray, daha önceki kuşklarımda yanılmamışım. Ama tamı teyit etmeden sana dönmek istemedim. Onun için yanıtlım biraz gecikti. Bu şın aslında bir tapmaca yani bilmece. Bu konuda Necdet Özen ağabeyimden yardım istedim. Nogayca- Tatarca konusunda kendisinin birçok çalışması olmuştur. Bu Tapmaca 'yı ona gönderdim. Üzerinde çalışıp bana dönecek. Diğer bir konu da Tapmaca 'nın başındaki Tamgalar.

Öncelikle sana Tamgalar ile ilgili bazı bilgiler vermek isterim.

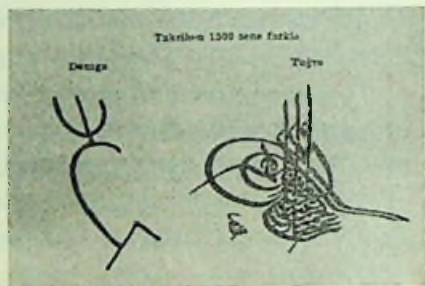
*Türklerin tarih boyunca granit taşlara kazıdıkları özel işaretler Türk Kültürüne; Türkler'in sosyal yazışmalarına ve Türk tarihine ışık tutar niteliktedir. Bu şekillere ad olarak verilen Tamga kelimesi sözlük anlamı olarak bir şeyin üzerine, nişan basmaya yarayan araç, bu araçla basılan nişan, bir kimsenin herkesçe bilinen lekesi, şeklindedir. Bizim için anlamı ise basılan nişan yani im olacaktır. Bizim Nogaylar buna **Tabın** derler. Yüz yıllar öncesinde yaratılan bu özel işaretlerin günümüzde, Anadolu ve diğer Türk bölgelerinde halâ izleri görülmektedir.*

Şu anda kullandığımız alfabe ve onun dayandığı Latin alfabesinde harfler bir mana ifade etmez. Ancak başka harflerle birleşerek heceleri, hecelerde kelimeleri oluşturur. Oysa Ön-Türkçe yazı sistemi öyle değildir. Ön-Türkçe 'de Tamga sistemi vardır ve her biri kendi içinde tam ve yeterli bir anlam taşır. Yani eski Türkçe 'de her işaret bir Tamgadır ve ayrı bir kavram ifade eden bir kelimedir. Türk Tamgaları Doğu Asya 'dan Avrupa ve Anadolu 'ya geniş coğrafyada kullanılmış, kayalar, taş sütunlar, tahta kazıklar, mağara duvarları, kap-kacak, at koşum takımları gibi yerlerde tespit edilmiştir. Sana aşağıda konu ile ilgili bir fotoğraf gönderiyorum.

Bu günkü Çin alfabesinde de bir çok Türk Tamgası bulunmaktadır. Başlangıçta boylara ait eşya ve hayvanların birbirine karışmaması için kullanılan Tamgalar, yüzyıllar boyu çadırlarda, giysilerde, kabir taşlarında, parada, halıda, kilimde, ahşap ve madeni eşyalarda ve hatta Devlet Arması'nda kullanılmıştır. Bu Tamgalar aynı zamanda başbuğların hükümrانlık sembolleri idi. Hakaniye Türklerinde Hakan'ın Tamgasına Tuğrak, Batı Türklerin de Tuğra ve Kırırmda ise Tarak şeklini almıştır.

Orhun'dan Anadolu'ya kadar uzanmış olan Türk tamgaları, Orhun ve Yenisey Yazıtlarındaki benzer veya çok az farklı veya tamamen farklı şekilleriyle Anadolu'daki çeşitli

Tamga ve Tuğra

boy, soy, oba, aşiret ve cemaat ile aileler arasında kullanılmakta ve halâ yaşamaktadır.

Giray, senin bana gönderdiğin resimdeki sol daki Tamga aslında önemli bir Tamga. Bu Orhon yazıtlarındaki "Z" harfine benziyor. Z harfi ile ilgili topladığım bazı bilgileri sana aşağıda gönderiyorum.

ORHON		
		
S ₁	S ₂	Z harfi

Orhun kitabelerinde görülen S₁, S₂ ve Z harfi yakın ilişkilidir. İnce seslerle uyum sağlayan S₂ Tamgası büyük olasılıkla İS şeklinde seslendiriliyordu ve "kendim/ben/özüm" anlamını taşıyordu. Bu kök sözcüğün anlamını en genel anlamda "varlık/var olan" şeklinde yorumlamak gerekir. Türkçe'de önceleri "öz", sonraları "öz", özüm = kendim sözcükleri S ile Z ilişkisini gösterirler. Ön-Türkçe 'is' sözcüğü günümüz Türkçesinde "-iz" takısı olarak varlığını sürdürüyor. 'Biz' sözü dahi "birçok ben" anlamında bu sesi içeriyor. Aynı şekilde 'siz' sözü de "birçok sen" demek oluyor.

"Var olan insan" kavramını aktaran düz ve dik çizgi ile artı işareti şeklinde OK (+) tamgası arasında ufak fakat önemli bir fark vardır. Yönetici olan OK kollarını iki yana açmış iken tek bir insanı simgeleyen düz çizgide bu özellik yoktur. Çünkü, yönetici tüm toplumu kucaklamak için kollarını iki yana açarken, yönetici olmayan insanın böyle bir sorumluluğu yoktur. Bu bakımdan onun simgesi düz ve dik bir çizgi şeklinde ortaya çıkmıştır. Böylece "dik duran insan" kavramı da simgeleşmiş olmaktadır. Orhun alfabesinde Z harfine bakarsak ne derece OK (+) tamgasına benzediğini görmekteyiz. Bu benzerliğin nedeni her iki simgenin insana işaret etmesidir.

Yani Giray sonuç olarak bu soldaki işaret, Orhun alfabesindeki "Z" harfidir. Kutsal özelliği olan Z harfi aynı zamanda bir yöneticiyi yani bir Han'ı simgeler. Bu konuda araştırmalarım devam edeceğim.

Savlukban kal.

Kurthan Mirza/ ÇAH

Kurthan Mırza yazmış 24 Temmuz 2007 :

Selam Giray;

Ben arşivimi inceledim

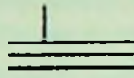
Sağdaki tamgayı da buldum. Bu tamgadan sizin köyde de var. Aşağıda fotoğrafını gönderiyorum. Ayrıca sana Kaşgarlı Mahmut'un hazırladığı Türk Tamgalarını da gönderiyorum.

67	♀	ШОЪМИШ	керей, Киреев
		Şobmiş	Kerey-Kireev

Alkacvli

Ala Yuntlu

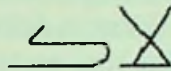
Avşar

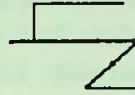
Bayat

Bayundur

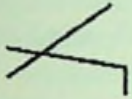
Begdili

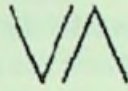
Bügdüz

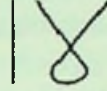
Çavuldur

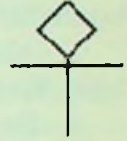
Çepni

Dodurga

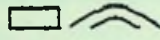
Döğer

Eymür

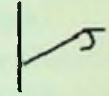
İğdir

Karaevli

Kayı

Kınık

Peçenek

Salur

Yazır

Yıva

Kaşgarlı Mahmut'a göre Türk Boylarının Tamgaları

Kurthan beyin verdiği bilgiler aslında çok önemliydi. Giray elindeki tapmacada bulunan iki tamganın ne olduğunu öğrenmişti. Bunlardan birisi bir hükümdarı veya yöneticiyi diğeri ise kendi köylerinde de bulunan bir kabileyi ifade ediyordu. Bu tamga muhtemelen kendi ailesini temsil ediyordu. şimdiye kadar ailesinin tarihine ilgi göstermediği için kendi kendine kızıyordu. Köylerinde hemen burnun dibinde bulunan bir Tamgadan dahi haberi yoktu.

Bir gün sonra Muzaffer bey yine geldi. Yüzü gülüyordu. Az sonra neşesinin sebebi belli oldu. Giray'ın doktoru ile konuşmuştu. Giray taburcu oluyordu. Muzaffer bey, muhtemelen 5-6 gündür Giray ile ilgilenmekten evine gidememişti. Aslında bu taburcunun erken olduğunu düşünen Giray, bu işte de Muzaffer beyin parmağı olmasından şüpheleniyordu. Giray Muzaffer Bey'in yeni getirdiği kıyafetleri giydikten sonra;

-Ağabey senden bir şey rica edebilir miyim? Diye sordu. Muzaffer Bey;

-Buyur.

-Ağabey biliyorsun ki bütün eşyalarım Irak'ta kaldı. Param ve ATM kartımda.

-Senden biraz borç para isteyebilir miyim?

-Aslında sen nüfus cüzdanını yeniden ıkartacaksın ya.

-Evet ağabey.

-Hiç uğraşma, ben direk seni nfusuma geçireyim. Adam kaçırılır, peşinden ben giderim. Hastaneye yatar, hastabakıcı ve refakatçisi benim. Hastaneden taburcu olur, üzerine kıyafeti ben alırım. Hakkari'ye, şoför benim. Birde üstüne para vereyim. Ne ala memleket.

Beklemediği bir cevap alan Giray oldukça zlmşt.

-Ağabey zr dilerim. Ben sadece şu asker var ya. Bana yardım eden İbrahim. Ona harçlık verecektim.

-Bozulma ya, şaka yaptım, sende hemen alınıyorsun.

-Yok ağabey, haklısın sana çok yk oldum. Hakkını helal et.

Muzaffer bey;

-Ya uzatma şaka yaptım. Dedikten sonra cebinden cüzdanını çıkararak, Giray'a 100 ytl uzattı. Parayı zorlanarak alan Giray'a;

-Yetmezse biraz daha vereyim.

-Yok ağabey, yeterli.

Giray, İbrahim ve Muzaffer Bey hastanenin bahçesine indiler. Muzaffer bey, hastanenin otoparkına durdurduğu Renault 12 Toros marka aracı acil çıkışına getirmek üzere araca doğru ilerlerken, Giray'da İbrahim'le konuşuyordu. Elini cebine sokan Giray parayı İbrahim'e uzattı. Al yanaklarıyla klasik bir Yörük çocuğu olan İbrahim'in yanakları, parayı görünce daha da kızardı ve:

-Ağabey ne yapıyorsun, sen? Diye sordu. Giray;

-Oğlum, biz ağabey kardeş olmadık mı? Bende askerdeki kardeşime harçlık veriyorum.

-Ağabey olmaz ben kabul edemem.

-İbrahim bak ben çok fena küserim. Seninle sivilde karşılaşsam dahi konuşmam, diyen Giray hemen arkasında çalan bir korna sesiyle irkildi. Muzaffer bey arabayı getirmiş ve içerde homurdanmaya başlamıştı. "Haydi vedalaşın artık, yolumuz uzun" diye bağırarak Muzaffer beyin öfkesinden çekinen iki genç kucaklaşarak ayrıldılar. Giray parayı zorla da olsa İbrahim'in eline sıkıştırmıştı.

Siirt'ten Hakkari'ye doğru yol alan beyaz Renault Toros aracın, yarı açık olan penceresinden içeri giren temiz hava ile birlikte teyp'te çalan yanık Anadolu türküleri, aracın içindeki iki kişinin de suskun kalmasına neden oluyordu. Sessizliği ilk bozan Muzaffer bey oldu.

-Bahsettiğin sokakta uzun bir tahkikat yaptırđm. Olay gecesinde olanları, o arabayı ve o karı kocayı ne duyan ne de gören var. Bir Hakkari klasiğı anlayacağın.

-Ağabey nasıl olur, anlamıyorum, koca sokak boştu ve o karı koca bana o kadar inandırıcı gelmişlerdi ki.

-Neyse şimdi daha önemli konulardan bahsedelim.

-Buyur ağabey.

-Doktorun, sana 3 ay yatak istirahadı verdi. Bu süre zarfında

güvenli bir yere gitmen ve başka bir yere tayin yaptırmak için uğraşman gerekiyor.

-Ağabey güvenli bir yere gitme konusunda haklısın ama neden ve nasıl tayin yaptırayım?

-Git siyasilere ulaş, araya tanıdıklar sok ve tayinini yaptır.

-Ağabey, ben siyasi kimseyi tanımam. Ayrıca ben tayin yaptırmak istemiyorum.

-Oğlum, sen ölümüne mi susadın?

-Neden ağabey?

-Şuna bak ya, başına o kadar iş gelen bu adam değil gibi, hala "Ben tayin yaptırmam" diyor. Dedi ve Giray'a sinirli bir şekilde "Torpidodan sigara ve çakmağı ver" diye adeta emretti. Tozlu torpidonun içindeki bir sürü kağıdın arasında sigara ve çakmağı zorlanarak bulan Giray, onları Muzaffer bey'e uzatmak için kafasını kaldırdığında, yolun az ilerisinde Jandarma kontrol noktası olduğunu fark etti. Uzun araç kuyruğu, önemli bir istihbaratın ve titiz bir aramanın olduğu gösteriyordu. Ayağını gazdan çekmeyen ve hiç frene dokunmayan Muzaffer bey, sigarası yakarak, kontrol noktasına yaklaştı. Kısa mesafe kala çok az yavaşlayarak korna çaldı ve eliyle selam verdi. Jandarma komutanı muhtemelen tanıdığı Muzaffer beyi gülerek selamladı. Yoluna sinirli bir şekilde devam eden Muzaffer bey:

-Oğlum, karar senin. İster tayin yaptır, istersen yaptıрма. Bana düşen Hakkari'de geçireceğin şu bir iki günde sana refakat etmek ve seni güvenli bir şekilde buradan yolculamak. Ondan sonra benim kafam rahat. Sorumluluk sende.

-Ağabey sana bir şey sorabilir miyim?

-Sor.

-Sen niçin tayin yaptırmak istemiyorsun? Giray'ın bu sorusuna sinirli tavrı biraz daha azalmış bir şekilde cevap veren Muzaffer Bey:

-Ben burada görevimi yapıyorum ve burayı seviyorum, dedi. Beklediği cevabı alan Giray onun verdiği güvenli:

-Bende burayı seviyor ve görevimi yapıyor, olamam mı?
-Oğlum, sen bir aydır buradasın, başına gelmeyen kalmadı.
Ben on yıldır buradayım Allah'a şükür görev harici hiçbir vukuatım yok.

Bu cevaba sinirlenen Giray:

-Ağabey benim, başıma gelenlerden zevk aldığımı mı zannediyorsun? Giray'ın sinirlendiğini fark eden Muzaffer bey;

-Bak hemşerim, ben seni düşünüyorum. Her zaman bu kadar şanslı olamazsın. Başka bir yerde sakın bir yaşam sürmek dururken burada kalmada ısrarın benim aklıma iki neden getiriyor. Bunlardan birincisi delisin, ikincisi illegal işlerin nedeniyle burada kalmak istiyorsun.

Duyduklarına acı bir gülümseme ile cevap veren Giray:

-Bu vatani seven ve bu vatanın bir karış toprağı için can vermeye hazır olan bir vatanperver olma şıkkım yok mu? Herkes gibi başı derde girdimi, bırakıp kaçma hakkımı kullanmadığım için illegal işlerim olduğu sonucumu doğuyor?

-Hayır ben o şıkkı ilk şık olarak saydım. Onlara halk dilinde genel olarak "Deli" diyorlar, cevabı her iki tarafın gülümsemesine ve gerginliğin biraz olsun azalmasına yol açtı.

Yaklaşık iki buçuk saat süren yolculuk boyunca bunun dışında fazla konuşma olmadı. Hakkari il sınırından girdikten sonra şehrin merkezinin hemen dışındaki resmi bir binaya geldiler. Kapıdaki karşılıklı nöbetçi kulübelerinin içinde iki jandarmanın beklediğı, eski binanın girişinde Türk bayrağı asılıydı. Lakin binada hiçbir tabela yoktu. Araçları nöbetçilerin açtığı kapıdan direk içeri girerek, doğru kendine yabancı olmadığı anlaşılan park alanına ilerledi. Muzaffer Bey ve Giray araçtan inerek merdivenlere doğru ilerlediler. Geniş koridorun girişindeki masada bekleyen takım elbiseli genç Muzaffer Bey'i görünce "Hoş geldin ağabey" diyerek ayağı kalktı. Hoş geldin hitabına "Başkan burada mı?" diyerek soru ile karşılık veren Muzaffer bey, "Evet" cevabını alınca Giray'a "Sen burada bekle" diyerek hızlı adımlarla koridorda kayboldu. Masanın başına karşılıklı

sandalyelerde oturan genç ile Giray konuşmadan beklediler. On dakika geçmişti ki, Muzaffer bey'in koridorun öteki ucundan "Namık elemanı gönder" şeklindeki bağırması duyuldu. Ayağa kalkan Giray koridorda ilerleyerek Muzaffer Bey'in yanına ulaştı. Muzaffer bey ile koridorun sonundaki merdivenden bir kat yukarı çıkarak, önünde yine takım elbiseli birinin beklediği güzel dizayn edilmiş çelik bir kapının önünde durdular. Takım elbiseli şahıs Giray ile Muzaffer bey'i görünce önce kapının tokmağını vurdu. Sonra içeri girerek beş-on saniye sonra geri çıktı ve kapıyı açık bırakarak "Buyurun" dedi. Muzaffer bey ile Giray içeri girdikten sonra içerdeki büyük ceviz masanın arkasında bulunan iyi giyimli şahsın önünde hazır ol durumunda ayakta beklemeye başladılar. Bir tarafında büyük bir akvaryumun bulunduğu oda oldukça genişti. Masanın önünde karşılıklı duran dört adet deri koltuk ve önünde uzun bir sehpa vardı. Kısa boylu olduğu fark edilen ve muhtemelen Muzaffer beyin bahsettiği müdür olan şahıs gelenlere oldukça duyarsız önündeki dosyadan bir şeyler okumaya devam etti. Arada sigarasını içmek için muhtemelen yerini ezberlediği, büyük cam kül tablasına kafasını kaldırmadan elini uzatarak sigarayı alıyor ve içine çektikten sonra yerine geri koruyordu. Akvaryumun karşısındaki büyük kütüphanedeki Genel Kurmay tarafından hazırlanan 6 ciltlik "Şehitlerimiz" isimli kitap, Giray'ın dikkatini çekmişti. Bir ara internette hakkında yazılar okuduğu bu altı ciltlik kitapta, Çanakkale de şehit olan Giray, dedesinin babası Ömer'in ismini bulmak istiyordu ama ne yazık ki kitapla böyle bir ortamda karşılaşmıştı. Müdürün bu sert ve ciddi duruşu olmasa, kitabı incelemek için izin dahi istemeyi düşünüyordu. Ama sorgulanmak için getirilen bir şüpheli olduğu aklına gelince bu düşüncenin karşısındakiler tarafından oldukça aptalca karşılanacağı aklına geldi ve düşüncesinden vazgeçti. Dosyayı kapatıp gözlüğünü çıkaran müdür kahvenin sonunda kalan telveyi fincanı etrafında biraz salladıktan sonra içerek Muzaffer bey'e:

-Genç bu mu?

-Evet efendim.

-Tamam, sen bizi yalnız bırak.

-Emredersiniz efendim, diyen Muzaffer bey odadan çıkarken müdüre baş selamı verdi ve kapıyı kapattı. Yaklaşık kırk beş dakika içeride kalan Giray, morali bozuk bir şekilde dışarı çıktı. Muzaffer bey, Giray'a:

Gel benimle, diyerek geldikleri merdivenden aşağı doğru ilerlemeye başladı. İki kat aşağı inen ikili, yanan lambaların aydınlatığı koridordan ilerleyerek, nemli ve soğuk sorgu odasına girdiler. Bir masanın ve ayaklı kameranın olduğu odada masanın yanında ki sandalyeye oturan Giray, sanki bir şeyler söylemek istiyordu. Bunu fark eden Muzaffer bey;

Bir şey mi söylemek istiyorsun? Diye sordu.

-Evet, diyen Giray devam etti. Arkadaş sanki adam kaçırان ve terörist olan benim. Ben mağdur bir vatandaşım ama sizin bana olan tavırlarınız anlamakta güçlük çekiyorum. Eminim ki teröristlere daha iyi davranıyorsunuzdur. Giray'ın söylediklerine bıyık altından gülen Muzaffer bey;

-Hani Hakkari'ye gelirken yolda, vatanım için her şeyi yaparım diye atıp tutuyordun. Bunu da ülkene ve vatanına yapılmış bir hizmet olarak gör, dedi ve odadan çıktı.

Muzaffer bey'in odadan çıkmasından sonra gelen iki kişi saatler boyunca Giray'a aynı şeyleri sordular. Doğru söylemediğinden şüpheleniyorlar fakat bir şey kanıtlayamadıkları için sorguya devam ediyorlardı. Giray saatin kaç olduğunu anlayamıyordu ama gelen uykusu nedeniyle gece yarısını çoktan geçtiğini tahmin edebiliyordu. Uzun saatler sonunda kapısında bir nöbetçinin bulunduğu, sorgu odasının hemen yan tarafındaki pis kokulu oda da çıkan yaylarının her tarafını rahatsız ettiği kirli bir yatakta kendini buldu. Uyuması ile uyandırılması bir oldu. Yeni gelen iki kişi heyecanla Giray'ın iğrenç yapılmış olan kahvesini bitirmesini bekliyordu. Saatler boyunca onlara da aynı hikayeyi anlatan Giray, kapının açılıp içeri Muzaffer bey'in girmesiyle birlikte rahat bir nefes aldı. Muzaffer bey'i görünce hiç bu kadar sevineceğini sanmıyordu. Muzaffer bey "Geçmiş

olsun'' diyerek, Giray'ı kolundan tuttu ve ayağa kaldırdı. Beraber koridoru geçtikten sonra merdivenlerden üç kat yukarı çıktılar. Hava kararmıştı. Cumartesi günü olduğu içinde binada genel bir sessizlik vardı. Cuma öğleden bu yana sorgulandığı bu binanın neresi olduğunu bilmiyordu. Zaten başına gelen bunca olaydan sonrada çok ta merak etmiyordu. Sigara kokan bir odaya girdiler. Açık olan televizyon, haber kanalına ayarlıydı ve iki kanepenin bulunduğu odanın bir kenarındaki masanın üzerinde iki adet tabldot vardı. Muzaffer bey ile birlikte tabldotlardaki yemekleri yediler ve elektrikli su ısıtıcısında su ısıtarak sallama çay içtiler. Fazla konuşmadan kanepeleri açarak masanın yanındaki sandalyelerin üzerindeki çarşafları, kanepelerin üzerine serdiler. Giray yatağa girdikten hemen sonra uykuya dalmıştı fakat Muzaffer bey televizyon izleyip sigara içmeye devam ediyordu. Pazar günü saat on civarında uyandılar. Yaptıkları sallama çayları içtikten sonra Muzaffer beyin:

-Bugün senin Tatarlar ile buluşacağız demesiyle birlikte Giray'ın gözleri parladı. Hem bu soğuk binadan çıkacak hem de çok merak ettiği, hayatını kurtaran Tatarlar ile karşılaşacaktı. Beyaz Renault araca binerek, şehrin hemen dışındaki bir kır lokantasına gittiler. Giray orada Seyit ve kardeşi Hasan ile tanıştı. Giray onların ağzından kurtarılmaya hikayesini dinledi. Onlara çok teşekkür etti. Tatarlıkla ve Şırnak'a nereden geldikleri ile ilgili pek fazla bir şey bilmemelerine rağmen Türkiye'nin daha doğrusu dünyanın dört bir yanına yayılmış diğer Tatarlar gibi Türklüğe ve Türk devletine hizmet ediyorlardı. Bu onların genlerinde vardı. Akşama kadar muhabbet ettiler. Akşam geri aynı binaya döndüler. Muzaffer bey:

-Sen bu gece yukarıda tek yatacaksın. Öğretmen evindeki eşyalarını da buraya getirdim. Arkadaşlar eşyaları yattığın odaya koyacaklar. Onları düzenle ve bavulunu hazırla. Gecede, Hakkari'den ayrılınca nereye gideceğini iyice düşün. Yarın okula raporunu veririz. Kimlik ve banka kartının yenilerini çıkarırız. Akşamda uçağa binersin Tamam mı?.

-Tamam, dedi Giray, Muzaffer beyin bu emir kipi zengini konuşmasına.

-Aklıma gelmişken onu da sorayım. Bavulunda gördüm pasaportun var. Neden ve ne zaman aldın?

-Ağabey geçen yıl öğrenci değişim programıyla Malta'ya gidecektim. Sonradan program iptal edilince elimizde pasaportla kalakaldık.

-Tamam, sabah görüşürüz

Sabaha kadar düşünen Giray nasıl bir düşmanla karşı karşıya olduğunu bilemiyordu. Başka tanıdıklarının da başını belaya sokmaktan korkuyordu. Ayrıca gidecek neresi vardı? Ya köye gidecekti ya da Faruk'un yanına. Zaten Faruk'a emaneti göndererek onu bir riske atmıştı. Eğer kendi yüzünden, bir tanıdığı zarar görecekti olursa vicdan azabından mahvolurdu. Yatağın içinde bu sancılı durum nedeniyle kıvrılırken aklına Kurthan Bey geldi. Çorlu da askerdi. Acaba tek mi kalıyordu ? Ailesiyle mi? Eğer tek kalıyorsa, birkaç gün onun misafiri olur, bu sırada Kurthan Bey'den konu ile ilgili bilgide alırdı. Bu fikir mantıklıydı. Güvenli bir yerde de olacaktı. Peki Kurthan bey bu ziyarete uygun muydu? Hiç tanımadığı birini misafir olarak kabul eder miydi? Ama denemeye değer diye düşündü. Kendi kendine "Yarın maillerime bakar, oradan telefon numarasını alırım" diyerek uykuya dalmayı başardı.

Sabah olduğunda kendini almaya gelen Muzaffer bey'e konuyu açtı. Muzaffer bey:

-Bence mantıklı, numarası bende var, şimdi arayalım, dedi. Şaşırın Giray:

-Nereden aldınız numarasını? Diye sordu.

-Senin maillerinden diye cevap verdi, Muzaffer bey.

Birbirlerine bakarak güldüler...

ÇORLU

İlk defa uçak ile yolculuk yapacaktı. Daha çok uçağın kalkarken ve inerken insanı rahatsız ettiğini okumuştı. Bu olayın tüm dünyada her gün binlerce defa olduğunu ve uçak kazasında ölenlerin sayısının, karayolu kazalarında ölenlerden çok az olduğunu düşünerek, kendi kendine cesaret vermeye çalışıyordu. Oturduğu koltuğa sıkı sıkı tutunan Giray, uçak havalandıktan sonra biraz rahatladı. Bundan sonra yapacaklarını düşünmeye başladı. Kurthan bey, ona Çorlu'ya nasıl geleceğini anlatmıştı. Atatürk havalimanında inip metroya binecek ve Esenler'e gidecekti. Oradan her saat Çorlu'ya araç varmış. Otobüse bineceği, saati telefon ile Kurthan beye bildirecek, Kurthan bey Çorlu otogarında onu karşılayacaktı. *"Kurthan bey gerçekten iyi bir insanmış. Ceyhan'da anlatıldığı kadar varmış"*, diye düşünüyordu. Giray'ın üç ay rapor aldığını söylemesi ile birlikte, Giray'ı Çorlu'ya kendisi davet etmişti. Aslına bakarsanız, Muzaffer Beyde iyi birisiydi. Bazen çok konuşuyor bazen de çok aksi oluyordu. Ama Giray, hayatını ona borçluydu. O olmasa çoktan ölmüştü. Muzaffer bey havaalanında Giray'a:

"Bak oğlum, satılmış boyalı basın ve vatan hainleri devamlı olarak derin devletin ve güvenlik güçlerinin buradaki uygulamalarını

eleştirip, bizi halkın ve kamuoyunun gözünde yıpratıyorlar. İki bin yıllık devlet geçmişi olan yüce Türk milletinin, derin devleti elbette olacaktır. Zaten derin devleti olmasa ayakta duramaz. Ben Adana'da eşimin dostumun yanında laylaylom bir hayat yaşayıp emekliliğimi beklemek yerine burada çalışıyorum. İki oğlum var. Her gün sabah onlarla ve eşimle vedalaşarak işe gidiyorum. Eşim buradaki stresli hayat nedeniyle psikolojik tedavi görüyor. Ben burada çalışarak, dünyada benim için en kıymetli olan şeyi yani ailemi tehlikeye atıyorum. Ama bunu ben yapmazsam, sen yapmazsan, kim yapacak? Benim yerime koy kendini ve senin başına gelenleri düşün. Sana biraz kötü davranmış olabiliriz. Ama bu şahsi bir uygulama değildi. Türk devletinin bekası ve geleceği içindi. Hakkını helal et'' Demişti. Giray da ona: "Ağabey benim sende ne hakkım olacak? Sen benim hayatımı kurtardın. Başına bu kadar dert açtım. Zaten işiniz başınızdan aşkın bir de benimle uğraştınız. Asıl siz hakkınızı helal edin'' Dedikten sonra iki hemşeri sarılarak vedalaşmışlardı.

Otobüs Çorlu otogarında durmuş yolcularını indiriyordu. Giray, Kurthan Bey'i nasıl tanıyacağını düşünüyordu. Daha önce hiç karşılaşmamışlardı. Fotoğrafını dahi görmemişti. Otobüsten inerek, otobüsün bagajındaki bavulunu aldı. Kalabalıktan biraz uzaklaşarak etrafa bakınmaya başladı. O sırada gülerek kendine doğru yaklaşan orta boylu, kısa dik saçlı, esmer birini fark etti. Şahıs yaklaşarak:

-*Hoşkeldin akay balası*, dedi ve Giray'a elini uzattı. Giray uzattığı eli tutarak biraz şaşkınlıkla;

-Kurthan bey, siz misiniz? Diye sordu.

-Evet, benim, haydi gidelim, diyerek Giray'ın bavulunun bir ucundan tuttu. Bu sıcak karşılamayla afallayan Giray, Kurthan bey ile birlikte beklemekte olan taksiye doğru ilerledi. Taksiye bindikten sonra Kurthan Bey'in taksiciye:

-Askeri hastane lojmanlarına gidiyoruz, demesi Giray'ı biraz olsun rahatlattı. Farkında olmadan paranoyak olmuştu. Herkesten ve her şeyden şüphelenir hale gelmişti.

-Ağabey, beni nasıl tanıdınız, diye sordu. Kurthan beyin:
-Sen, hiç aynaya bakmıyor musun? Demesiyle, beklemediği
bir cevap alan Giray:

-Anlamadım, ağabey, diyebildi. Kurthan bey devam etti:

-Ceyhan'da bir söz vardır. Tatarca "*Pasaportu betinde*"
derler. Yani kimliği yüzünden belli oluyor, anlamında. Sende öylesin.
Tatar olduğun yüz hatlarından besbelli.

-Ağabey, ama siz çok fazla benzemiyorsunuz.

-Evet, bizim köye Kırımdan gelen iki Nogay aile yerleşmiş.
Tarsus'un Esenler köyü. Bu köy çoğunlukla Türkmen ve benim iki
kuşak nenelerim ve annem Türkmen yani Yörük. Giray gayri ihtiyari:

Yani sizin genlerinizde Nogay'dan çok Yörük geni var,
deyiverdi. Kurthan bey, gayet ciddi bir şekilde:

-Evet, haklısın ama bana sorarsan Türk olmak benim için
yeterince şerefli bir meziyet. Ben şahsımı, Türk milletine hizmet
etmek için dünyaya gelmiş olarak görüyorum. Benim için Balkan
Türk'ü ile Azerbeycan Türk'ü veya Kırım Tatarı ile Doğu
Türkistandaki Uygur Türk'ü arasında fark yok.

-Haklısınız, ağabey, öylede olması gerekir. Diyen Giray,
Kurthan Bey'i destekleyerek, aslında sorduğu soruyu affettirmeye
çalışıyordu. Kurthan Bey devam etti:

-Tabi ki insan bir şey için çalışacaksa, öncelikle en
yakınındakinden başlaması gerekir. Kırım Tatarlarının şu anki durumu
malum. Bu nedenle öncelik, yakınımda olan Kırım ve Kırım Tatarları.

Kurthan Bey'in konuşması devam ettiği sırada taksi lojman
girişinde durdu. Kurthan bey, "*Geldik Giray, lojmanlar burası*",
diyerek kendi tarafının kapısını açtı ve taksiden indi. Giray'da
taksiden inerek bagajdan bavulunu aldı. Taksi parasını ödeyen
Kurthan bey, bavulun bir ucundan tuttu. Lojmanın kapısında iki
asker bekliyordu. Kurthan beyi görünce ona selam durup kapıyı
açtılar. Birlikte biraz bakımsız ve eski olduğu ilk bakışta göze
çarpan, 10 blokluk sitedeki 3. bloğun birinci kat dairesine girdiler.

"*İşte bizim fakirhane*" dedi Kurthan bey ve ekledi:

-Benim çocuklar da Çorlu'ya geldiler ve bir süre burada kaldılar. 3 gün önce Adana'ya döndüler. Malum dershane ve açılacak okullar için hazırlık yapmaları gerekiyor. Neyse sonra uzun uzun konuşuruz dedi ve Giray'ı içerdeki bir odaya götürdü. Sen burada kalacaksın. Yoldan geldin, bir duş yap. Daha sonrada dışarı yemeğe gidelim.

-Ağabey duş tamamda, ben biraz yorgunum yemeğe çıkmasak.

-Olur, sipariş veririz, buraya getirirler. Ne yemek istersin?

-Ağabey siz ne söyleyecekseniz, bana da aynısını söyleyin.

-Ben Kokoreç yemek istiyorum, sende yer misin?

-Olur ağabey...

Yemeklerini yedikten sonra, demlenen kömür koyuluğundaki kaçak çayları yudumlarken, Giray;

-Ağabey ben sana bir şeyler anlatmak istiyorum, dedi ve başından geçen olayları anlatmaya başladı.

Oldukça şaşırın Kurthan, Giray'ın hikayesini dinledikten sonra üzüntüsü yüzünden okunarak;

-Kardeşim büyük geçmiş olsun. Allah yüzüne bakmış. Şımak'taki Tatarları bende biliyorum. Ama daha onlardan birisi ile görüşmüş değilim. Aslında onları çok merak ediyordum. Tuh be! Gerçekten çok üzüldüm. Geçen hafta bende çok yoğunum. Çocukların Adana'ya gitmesi ve denetlemeler bütün zamanımızı aldı. Bende seni, ne aradım nede sordum. Dedikten sonra, oturduğu kanepede bir sigara yakarak başını ellerinin arasına alan Kurthan Bey hiç konuşmadan yaklaşık 20 dakika bu şekilde bekledi. Ayağa kalkarak mutfığa gitti. Çayları ve sigarasını tazeleyerek, geri gelen Kurthan Bey, Giray'a:

-Soruları üç ana başlıkta topladım. Bunlardan birincisi, Amerikalıların ve Kürtlerin seninle ne gibi bir ilişkisi olabilir? İkinci soru; Medine nenenin sana verdiği emanetten nasıl haberdar olmuşlar? Üçüncü ve en kritik soru ise, bu emanet neden bu kadar önemli ve bu emanette ne var? Bu sibernetik üzerinden çalışacağız. Önce birinci soru ile ilgili bildiklerimi ben sana anlatayım. Sonra diğer soruları tartışalım.

-Sen nasıl istersen ağabey, dedi Giray. Kurthan Bey anlatmaya başladı;

-Kuzey Irak'ta bulunan Kürtlerin ADB ve İsrail ile olan yakın ilişkisi artık herkes tarafından bilinen bir gerçektir. Bu sorunun cevabı için, fiili olarak, Şii bölgesi, Sünni bölgesi ve Kürt bölgesi olarak üçe bölünmüş olan Irak'ta doğum sancılarının başladığı suni Kürdistan haritalarını gözden geçirmek gerekir. Kuzeyden Türkiye, doğudan İran, batıdan Suriye ve güneyden Iraklı Araplar tarafından, ABD güçleri çekildikten sonra bir kaşık suda boğulacaklarını bilen Kürtler farklı bir hamle üzerinde çalışıyorlar. Kürtler için pahalı bir hayal olan Kürdistan'ın kurulduğunu varsayalım. Bu ülke, tamamen karasal sınırları olan ve dört bir yanı kendine düşman olan ülkelerle çevrili bir ülke olacak. Bu ülke nasıl ticaret yapacak, nasıl halkını doyuracak, nasıl dünyaya açılacak?

Tarihsel sürece baktığımızda, Çukurova bölgesi ve Ceyhan ovası uzun yıllar boyunca, tarımdan çok hayvancılık ile uğraşan Yörük aşiretlerinin elinde bulunmuştur. Yörükler hayvanlarının daha iyi otlayacağı, yaylaları her zaman için ovaya tercih etmiş ve ovadaki tarım arazilerinin kıymetini bilmemiştir. Ceyhan'ı kuran bizim Nogaylarda tarıma bir türlü alışmamış ve bir- iki kilo çay karşılığı dönümlerce arazi vererek Yörüklerle aynı yolu izlemişlerdir. Arapça Çiftçi anlamına gelen Fellah'lar bu eksikliği doldurarak, Çukurova'da tarıma ve dolayısıyla ekonomiye hakim olmuşlardır. Fakat son 20-30 yılda, Adananın, ekonomi başta olmak üzere sosyal ve kültürel realitesini, Kürtler belirler hale gelmiştir. Çukurova'ya yalın ayak gelen bir çok Kürt, Adana'ya ulaştıktan sonra *"Sihirli bir değneğin"* dokunuşuna maruz kalıp, birkaç yıl gibi kısa sürede Adananın sayılı zenginleri arasına girmişlerdir. Bunların sayısı binleri bulmaktadır. 150 yıldır bu coğrafyada bulunan bizimkiler ise, çalışarak ancak bulgur pilavı ve ayran ile karınlarını doyurup, yarı aç, yarı tok bir şekilde bu dünyadan göçüp gitmişlerdir. Ceyhan'ın ne kadar önemli bir coğrafya da olduğunu biliyor musun? Diye sordu.

Giray:

-Bilmem mi ağabey. Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattı, Kerkük-Yumurtalık boru hattı ve yapılması planlanan birçok yeni boru hatları ve rafineriler ile Türkiye'nin enerji havzası Ceyhan olacak, dedi. Kurthan bey devam etti:

-Ben şimdi Kürdistan gibi bir devlet kuracak olsam ne yapardım, biliyor musun? Önce mutlaka denizlere açılmak isterdim. Yani mutlaka bir limanım olması lazım. Eğer bu liman bir enerji merkezinde olursa o zaman tam "*Ballı-kaymak*" olur. Onun için önce o coğrafyaya yoğun bir göç yapardım. Göç eden insanımın en az on tane çocuk yapması için onu teşvik eder ve kucığına oturduğum ABD'nin desteği ile bu coğrafyada zengin Kürtler yarattırdım. Onlar vasıtasıyla toprak ve gayrimenkul alarak coğrafyayı elime geçirir, o bölgenin gerçek sahiplerinin orayı terk etmesini sağlardım. Sonrası malum; hazırladığım haritalarda bu bölgeyi Kürdistan'ın Çukurova Eyaleti şeklinde gösterirdim. Şimdi Giray, sana soruyorum, bunlardan hangisi olmadı?

-Hepsi birer birer gerçekleşti. Yalnız ağabey, birkaç eksiğin var. Çukurova'daki haraç, kumar, fuhuş, uyuşturucu ve bilumum illegal sektör yine bahsettiğiniz Kürtlere verilmiştir. Mevcut hükümet ile önleri daha da açılmış ve manevra sahaları genişlemiştir.

-Haklısın Giray. Mevcut siyasi iktidarın lider kadrolarından bir zatın, yerel parti tabanının tüm karşı çıkışlarına rağmen, son seçimlerde birinci sıradan milletvekili seçilmesi rastlantı mı sanıyorsun? Bu coğrafya da gizli bir şekilde sessiz, sedasız meydana gelen bu değişikliklerin büyük bir organizasyonunun ürünü olduğu kesin. Bizi ilgilendiren yönüyle biz Kırım Tatarları tam bu kaosu ortasındayız. Yani yine paratonel misali belayı üzerimize çekiyoruz. Şimdiden, bizim Nogayların kurduğu fakat şu an Kürtlerin çoğunlukta olduğu köy sayısı beşin üzerinde. Böyle bir coğrafyada sana nenen tarafından verilen ki, bu kadar olaydan sonra önemi daha iyi anlaşılan emanetten haberdar olmaları aslında çok sürpriz olmasa gerekir. Eminim ki bizim dost bildiğimiz aslında onların dostu olan insan sayısı, tahmin ettiğimizden çok üzerindedir. Sendeki emanet her

neyi tarif ediyor veya gösteriyorsa maddi veya jeopolitik yönü oldukça zengin olmalı. Gelelim ikinci sorunun cevabına. Bu şın'dan kimin haberi var. Bana sırayla isim söyle:

-Ağabey sırasıyla, Nail hoca, bizim köyün muhtarı, Adnan amca, Büyük Kırım Mahalle Muhtarı Erdoğan Duvarcı, Murat Kandemir, siz ve olaylardan sonra Muzaffer bey'in şından haberi var. Kurthan Bey,

- Saydığın kişilerden ikisi hariç hepsini tanırım. Hepside vatanperver akay balalarıdır. Bana Nail Hocandan biraz bahset.

- Ağabey iyi tanımam. 1.sınıfta inkılap derslerimize girdi. Yazları Amerika'ya gittiğini duymuştum. Maddi durumu da oldukça iyi, şeklinde hocasını anlatan Giray'ın konuşmasını kesen Kurthan bey sinirli bir şekilde:

-Ve sen hala bana *"Nasıl haberleri oldu"* diye soruyorsun, dedi. Giray sessizce başını önüne eğdi. Giray'ın üzüldüğü fark eden Kurthan bey:

-Orijinalinin arkadaşında olduğunu söylemiştin. Kopyaları nerede var? Diye sordu. Giray:

-Ağabey bende iki fotokopi vardı. İkisini de okulda scanner'da tarayıp sobada yaktım. Sana mail olarak hem orijinal resmi hem de Latince ye çevrilmiş halini gönderdim diye cevap verdi.

Hemen içerden diz üstü bilgisayarını getiren Kurthan Bey mail kutusunu açarak Giray'dan gelen tüm mailleri sildi. Mailinin çöp kutusunu ve mail resim dosyalarını da sildikten sonra , mail şifresini çok yüksek düzeyde değiştirdi. *"Ben bu maili kapatacağım ama Necdet akaydan şınla ilgili mail bekliyorum"* dedikten sonra bilgisayarını Giray'a uzattı.

-Mail adresindeki tüm postaları sil, gönderilen postaları ve çöp kutusunu da. Ayrıca depolanan resimlere gir ve onları da sil. Daha sonrada mailini iptal et. Yarın hastaneden sana yeni mail alırsın. Oranın bilgisayarını daha güvenli, dedikten sonra cep telefonunu çıkararak birini aradı. Bahsettiği Tatarca konusunda kendilerine yardım edecek olan, Necdet beyle görüştü. Ona gönderdiği şını

çevirip çevirmediği sordu. Necdet bey çevirmişti. Fakat evindeki bilgisayarda kayıtlıydı. Kendisinin il dışında olduğunu ve yarın evine döneceğini belirterek, eve gittiğinde, ilk işinin mail olarak çeviriyi göndermek olduğunu söyledi. Kurthan Bey, Necdet akaya çok fazla bir şeyden bahsetmedi, lakin gönderdikten sonra bu konudaki mail ve bütün belgeleri silmesini istedi. Altı üstü bir şın için yapılan bu işlemi abartılı bulan Necdet bey “*Peki*” dedi. Kurthan bey daha sonra telefonu Giray’a uzattı

-Kırşehir’deki arkadaşını ara, güvenilir bir kargo şirketi ile emaneti Çorlu Asker Hastanesine benim adıma göndersin, dedi. Telefonu alan Giray ezberinden Faruk’u arayarak Kurthan beyin söylediği şekilde emaneti göndermesini Faruk’tan rica etti. Kurthan bey daha sonra, telefonla birini aradı. Ona Nail hoca ile ilgili Giray’dan aldığı bilgileri vererek araştırıp sonuçlarını bildirmesini istedi. Sonra Giray’a:

-Yol yorgunusun, bugün dinlen, yarın devam ederiz, dedi. İkisi de uyumak için yataklarına girdiler. Gece boyunca uykusu kaçan Kurthan bey yatağında sağa sola dönerken, Giray askeri lojmanlarda olmanın verdiği güvenle deliksiz uyudu.

Sabah olduğunda her ikisi de hazırlanıp hemen 50 metre ilerdeki hastaneye geçtiler. Kurthan bey hastanedeki herkese Giray’ı kardeşi olarak tanıttı. Kurthan bey hastanede günlük işleriyle uğraşırken Giray’da dinlenme salonunda internetten yeni bir mail aldı. Giray hastanede ki zamanını subay dinlenme salonun da çay içerek ve internetten faydalanarak geçirdi. Mesai saati bitiminde Kurthan Bey ile Giray bir lokantada akşam yemeklerini yediler. Yemek sonrası çalan cep telefonu, içmekte oldukları çaylarını yarım bırakmalarına yol açtı. Necdet Özen evine geçmiş ve maili göndermişti. Hızlıca lojmana geldiler. Kurthan bey bilgisayarı açıp maillerine girdi. Evet mail gelmişti.

<i>Börkü Karsak cününden</i>	Kalpağı tilki yününden
<i>Ton'u kaskır tüğünden</i>	Kürkü kurt tüyünden
<i>Ak toprak'tın min cıllık kalası</i>	Kutsal toprakların bin yıllık kalesi
<i>Nogay Türk'tün batır balası</i>	Nogay Türk'ün bahadır oğlu
<i>İtil'den Tuna'ga gadar cayıldın</i>	İdil den Tuna'ya kadar yayıldın
<i>Tuvralıkman cumartlıkman anıldın</i> ..	Doğrulukla cömertlikle anıldın
<i>Cerlesken curtundu begitip</i>	Yerleştiğin yurdu pekiştirip
<i>Nogay ulu, işlegeninmen ayıldın</i>	Nogay oğlu, çalışkanlığınla tanındın
<i>Toktama endi cür degen</i>	Durma artık yürü diyen
<i>Öşek, cavlık nedir bilmegen</i>	Dedikodu, düşmanlık nedir bilmeyen
<i>Curtuna saldırgan cavlardı</i>	Yurduna saldıran düşmanları
<i>Aşkış bolup kirtlegen</i>	Anahtar olup kilitleyen
<i>Tömen karamay çürgen</i>	Aşağıya bakmadan yürüyen
<i>Basın kökke kötergen</i>	Başını göğe kaldıran
<i>Batır cigit bolsun dep</i>	Bahadır yiğit olsun diye
<i>Kuday oga kut bergen</i>	Tanrı ona kutsallık vermiş
<i>Oy'da kırdı tavlarda</i>	Derede, kırdı, dağlarda
<i>Bol yüzümlü bav'larda</i>	Bol üzümlü bağlarda
<i>Menim Kan'ım kayda dep</i>	Benim Han'ım nerede diye
<i>Körgenine calbarma</i>	Gördüğüne yalvarma
<i>Kuyaş tuvmadan erte tur</i>	Güneş doğmadan erken kalk
<i>Min ciyrenine tuvra cür</i>	Bin doru atına doğru git
<i>Aldına şıkkın üyken kayağa</i>	Önüne çıkacak büyük kayaya
<i>Menim tamgam kaysı dep sor</i>	Benim Tamgam hangisi diye sor
<i>O kayada köp tamga bar</i>	O kayada çok Tamga var
<i>Kutlu kaya tuvrasın aytar</i>	Kutlu kaya sana doğrusunu söyler
<i>Kan'ın saga bir aşkış beriyik</i>	Han'ın sana bir anahtar verecek
<i>O aşkış senin colundu aşar</i>	O anahtar senin yolunu açacak

Şın'ı okuyan Giray:

-Ağabey, sen bir şey anladın mı? diye sordu. Uzun süre cevap vermeden içinden şını ezberleyen Kurthan bey, Giray'a:

-On beş dakika süren var. Hemen çeviriyi ezberle, şını silip maili kapatacağım, dedi.

-Ağabey en azından bir çıktı alsaydık, dedi Giray.

Kaşık çatları ile Giray'a ters ters bakan Kurthan Bey,

-İstersen gazetede yayınlayalım. Belki daha az kişi okur. On beş dakika süren var, dedim sana, hemen ezberle, diye sinirli bir şekilde emretti. Böyle önemli bir emanetin ortalarda dolaşması Kurthan beyi endişelendiriyordu. Giray çeviriyi ezberlemekle uğraşırken, Kurthan beyde mutfakta çay demliyordu. Dediği gibi on beş dakika dolduktan sonra Giray'ın şaşkın bakışları altında, gelip bilgisayardaki mesajı silerek mailini iptal etti. Giray;

-Ağabey, ben daha ezberleyememiştim,

Neresini ezberleyemedin? diye soran Kurthan Bey, altı üstü iki defa okuduğu çeviriyi ezberinden söylemeye başladı. Giray'ın ezberlemesi için bir kaç defa tekrar etti. Daha sonra mutfağa giderek demlediği çayı getirdi ve bu esnada Necip Fazıl'dan;

*Çaycı getir ilaç kokulu çaydan,
Dakika düşelim senelik paydan,
Zindanda dakika farksızdır aydan,
Karıştır çayını zaman erisin,
Köpük köpük duman duman erisin.*

Mısralarını mırıldanıyordu. Bir sigara yaktıktan sonra susarak, yaktığı sigara ile birlikte demli çayları içmeye koyuldu. Hiç konuşmadan üst üste çay içip içinden muhtemelen şını tekrar tekrar okuyordu. Kurthan bey konuşmadan ve Giray'ın sorduğu sorulara cevap vermeden, yaklaşık 45 dakika bu trans halinde kaldı. Demliktteki çayın bittiğini fark ettiğinde çay bardaklarını ve dolu olan kül tablasını bir tepsiye koyarak mutfağa doğru ilerledi. Tam mutfağa girip gözden

kaybolmuştu ki aniden büyük bir şangırtı sesi duyuldu. Muhtemelen Kurthan Beyin elindeki tepside ne varsa yere dökülmüştü. Ama işin ilginç tarafı koşarak mutfaktan çıkan Kurthan bey'in şın'ın son iki mısrasını tekrarlayarak kütüphane olarak kullandığı dolaba adeta saldırmasıydı. Oradaki karışık notların arasında bir şeyler arar gibiydi. Bütün kitapları ve notları kaba kaba indirirken, aniden sakinleşerek kalabalık notların arasından itina ile bir fotokopi demetini eline aldı.

-Giray beni dinler misin ? Diyerek; önce şının son iki mısrasını okudu.

Kuyaş tuvmadan erte tur.....Güneş doğmadan erken kalk
Min ciyrenine tuvra cürBin doru atına doğru git
Aldına şıkkın üyken kayağaÖnüne çıkacak büyük kayaya
Menim tamgam kaysı dep sorBenim Tamgam hangisi diye sor
O kayada köp tamga barO kayada çok Tamga var
Kutlu kaya tuvrasın aytar.....Kutlu kaya sana doğrusunu söyler
Kan'ın saga bir aşkış beriyikHan'ın sana bir anahtar verecek
O aşkış senin colundu aşarO anahtar senin yolunu açacak

Daha sonra fotokopileri açarak orada yazılanları okumaya başladı:

Kırım'da yaşayan Tatar halkının tarih, san'at, edebiyatı ve içtimai hayatına dair malumat toplamak üzere Kırım Merkezi İcra Komitesi ve Kırım Komiserler Şurasının teşebbüsü ile 1925 senesinin Temmuz-Ağustos aylarında Kırım'ı dolaşan ilmi hey'et, Kırım'ın çöl (ova) taraflarında yaşayan Tatarlar arasında evveldenberi kullanılagelen "damga" lara da ayrıca dikkat gösterdi.

Araştırma Heyeti'nin Kırım'ın muhtelif bölgelerinde tespit ettiği, yaklaşık 400 kadar tamga Osman Akçokraklı tarafından, Bakû'da toplanan Türkiyat Kurulutayı münasebetiyle İstanbul Türkçesi'ne yakın bir Kırım Türkçesi ve eski yazı ile Akmesic'te Şubat 1926 yılında yayınlanmıştır. Osman Akçokraklı'nın Kırında

Tatar Tamgaları adlı bu eseri kendisi tarafından Rusçaya da çevrilerek, 1927 yılında Kırım'da tekrar basılmıştır.

Kitabın yayınlandığı dönemde, Bahçesaray'da Saraylar ve Kırım Tatar Kültür Müzesi Müdürü Osman Akçokraklı, diğer Kırım Tatar aydınları gibi Stalin'in iktidarı tamamen ele geçirdiği 1928 yılında komünistler tarafından hapsedilerek sürgüne gönderilmiş, daha sonra kurşuna dizilmiştir.

Osman Akçokraklı'nın *Kırım'da Tatar Tamgaları* adlı eseri, Kırım Türkleri'nin Türkiye'de yaşayan manevi lideri İsmail Otar tarafından Türk edebiyat diline çevrilerek, *Emel Dergisi'nin* 135. Özel Sayısı'nda basılmıştır.

...Bu gibi damgalı taşlara bakıp gezerken, ilmi heyet, acaip bir damga yığınınına rast geldi. Akmesçit "Simferopol" den şimali garbiye doğru (kuzey batıya) yol tutularak Sarabuz, Khıdırbalı ve Alaç köylerinden geçilip gidildiğinde "*Abuzlar*" adında bir köye gelinir. Burada şimdi, köyden namü nişan kalmamıştır. Yalnız inkilaptan evvel "*Gorss*" adında bir kişinin mülkü iken, bugün Akmesçit "*Rab-Fak*" (İşçi Fakültesi) ın idaresinde bulunan bir çiftliktir.

Bu çiftliğin cenubunda iki kilometre kadar bir mesafede adeta çöl (kır) ortasında tabii bir kayanın üzerinde, kazılmış bir çok damgalar görülür. Bu kaya, Tatar halkı arasında az çok malum olduğu halde bugüne kadar Kırım tarihi ile uğraşan tarihçilerin gözüne çarpmamıştır.

...*Abuzlar* kayası üzerindeki damgalar hakkında Tatar kartları ağzında türlü rivayetler var. Bazıları diyorlar ki: Guya vaktile bu taraflarda yaşayan Tatar kabileleri cemaatçe mühim olan mes'elerin müşaveresi için bu yerde içtima ederlermiş. Diğer bir rivayete göre Tatarlar Kırım'a ilk geldikte bu yerde kabilelere damga tahsis olunmuş ve unutulmamak üzere, şekilleri bu taşın üzerinde nakş ve zabt edilmiş imiş. Kırım tarihini tetkik edenlerden profesör A. I. Markeviç ise daha başka bir mülahazada bulunarak diyor ki: "Eski zamanlarda çöl (ova) Tatarları sapancılıktan (çiftçilikten) ziyade

hayvan "yılkı" (At sürüsü) asramakla (yetiştirmekle) meşgul bulunurlardı. Bunlar her sene kış aylarını geçirmek üzere hayvanlarını Kırım'ın dağ taraflarına "yaylaya" göçtürürler idi. Hayvan göçünü bir tertip ile yapmak fikri ile olsa gerek, bunları evvela belli bir noktaya toplamak lazım gelirdi. Buna göre Abuzlar köyünün böyle bir toplaşma noktası vazifesini görmüş olması ve hayvanını yaylaya gönderen kabileler yılkı malı üzerine vurdukları damgaların şekillerini buradaki kaya üzerine nakşetmiş olmaları ihtimal dahilinde tutulabilir. Yaşlı profesörümüzün fikir ve mülahazasını bütün bütüne reddetmemekle beraber, kendi tarafımızdan şu mutalaayı beyan edebiliriz. Şöyle ki, Abuzlar havalisinin toprağı, bereketli olması yüzünden, evveldenberi hayvan malına otlak olagelmıştır. Şu halde taş üzerinde görülen damgaların bu havalide ancak şu damgalar sahiplerinin hayvanlarının otlayabileceğini göstermek için kazılmış olması ihtimal dahilinde tutulabilir^(*).

Şekil 1. Kırım'da bulunan Tatar tamga örnekleri (1930-1935).
[1] - 1. Kırım'da bulunan Tatar tamga örnekleri (1930-1935).
[2] - 2. Kırım'da bulunan Tatar tamga örnekleri (1930-1935).

Şekil 2. Kırım'da bulunan Tatar tamga örnekleri (1930-1935).
[3] - 3. Kırım'da bulunan Tatar tamga örnekleri (1930-1935).
[4] - 4. Kırım'da bulunan Tatar tamga örnekleri (1930-1935).

Şekil 3. Kırım'da bulunan Tatar tamga örnekleri (1930-1935).
[5] - 5. Kırım'da bulunan Tatar tamga örnekleri (1930-1935).
[6] - 6. Kırım'da bulunan Tatar tamga örnekleri (1930-1935).

Şekil	1	2	3	4	5	6
1	1	2	3	4	5	6
2	7	8	9	10	11	12
3	13	14	15	16	17	18
4	19	20	21	22	23	24
5	25	26	27	28	29	30
6	31	32	33	34	35	36

Şekil 4. Kırım'da bulunan Tatar tamga örnekleri (1930-1935).
[7] - 7. Kırım'da bulunan Tatar tamga örnekleri (1930-1935).
[8] - 8. Kırım'da bulunan Tatar tamga örnekleri (1930-1935).

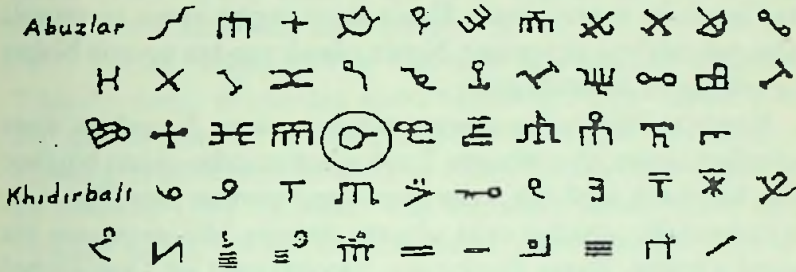
* KIRIM'DA TATAR TAMGALARI, Osman AKÇOKRAKLI, İsmail OTAR, Yayına Hazırlayan Ünver SEL, KIRIM DERGİSİ KÜLTÜR YAYINI, ISBN 975-94903-0-7 Ankara- 1986, s: 22-23.

-Şimdi anladın mı Giray?

Giray olayın üzerine bu kadar yoğunlaşan Kurthan'dan biraz da çekinerek:

-Ağabey biraz anladım biraz anlamadım.

-Nasıl anlamazsın Giray? Bak şın'da bahsedilen bu çok tamgalı kaya Abuzlar kayası. Abuzlar kayası aslında önemli bir işaret. Bak burada sizin tamganızda var.

Abuzlar Kayasındaki Tamgalar

-Yani sana kalan emanetteki her ne ise Abuzlar'da.

-Tamam da ağabey Abuzlar Tatarların yaşadığı Kırım da. Bu emanet Medine nenenin dedesinden kalma. Onlar ise Kuban'dan gelmiş olan Nogaylar. Burada bir soru işaretci yok mu?

-Bak Giray sana bir şeyler daha anlatayım;

Altınordu kumandanlarından Nogay (veya Nohay) 1259 yılından 1299 yılına kadar aşağı yukarı 40 yıl bu devletin mukadderatına hakim olmuş, ancak Cengiz sülale geleneğine saygısı yüzünden Altınordu Devleti tahtına geçmemiştir. Bu süre zarfında Nogay Han, komşu devletler tarafından , Altınordu Devletinin hükümdarı olarak görülmüş, elçileri hükümdar elçisi olarak kabul edilmiştir. Resmi olarak Don ile Dnepr arasındaki bölgeleri idare eden bir tümen beyinden başka bir şey değilken 1261 ve 1263

yıllarında Kafkasya'da, 1259 ve 1296 yıllarında Galiçya'da kazandığı zaferler ile sivrilmiş ve Karadeniz'in doğu ve kuzeyinde yaşayan boyları Altınordu merkezinden ayıracak şekilde kendi hakimiyeti altında birleştirmiştir. Nogay Han Balkanlarda Bulgarlar ve Bizans ile savaşarak onları yenmiştir. Daha sonra Rus Knezleri üzerinde de hakim bir duruma gelmiştir. Nogay'ın dedesi Taval Bey'in Aksu ırmağı çevresindeki Peçenek boyunun beyi olduğu ve Nogay'a beyliğin dedesinden geçtiği belirtilmektedir. Diğer hükümdarlar gibi, 1291 yılında, Nogay Han'ın himayesinde Altınordu tahtına geçen Tokta Han daha sonra Nogay Han'a karşı cephe almış ve onunla uzun bir mücadeleye girişmiştir. Netice olarak yapılan savaşta Nogay Han yenilmiş ve öldürülmüştür.

Nogay'ın ölümünden sonra emrinde savaşan Kıpçak ve diğer Türk boyları Nogay adını almıştır. Rus kaynaklarından alınan bilgilere göre bu kalabalık topluluk, ceza olarak ana yurtları olan Kırım ile Tuna arasındaki sahadan ceza olarak, doğuya İdil ırmağının öte yakasına sürülüp Hazar Bozkırının Yayık(Ural) ile Çim(Emba) ırmakları arasına bırakılmıştır.

Altınordu Han'ı Tokta, Timur'a yenilince Altınordu Devleti parçalandı ve ortaya Kazan, Kırım, Astrahan, Kasım ve Nogay hanlıkları çıktı. Bu dönemden itibaren Tatar adı kavmi, ırki veya soyla ilgili bir mensubiyet olmaktan çıktı ve Türk-Moğol imparatorluğunun varisi olan Türk asıllı veya Türkleşmiş topluluklardan meydana gelen bu hanlıkların tebaası olarak kullanılan siyasi terim haline gelmeye yani tarihi vatandaşlık bağı bildiren bir söz olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Nogay Hanlığı Volga'dan İrtiş'e ve Hazar Denizinden, Aral Gölüne kadar uzanan sahaları içine alıyordu. Merkezi, Yayık nehrinin yakınlarındaki Saraycık şehri idi. Ahalisinin esas unsurunu Kıpçak zümresine ait Türk boyları teşkil etmekteydi. 1552- 1157 yıllarında Kazan ve Astrahan Hanlıklarının Rusya'ya tabi olmasından sonra Nogay hanlığı bir kaç zümreye ayrılmış, Kafkasyanın kuzeyindekilere "Küçük Orda", Emba Gölü civarındakilere "Altıul Ordası" denilmiş,

İsmail han idaresinde kalanlar ise "Büyük Nogay Ordası" adı altında birleşmiş ve 1555 yılında IV. İvan'ın hakimiyetini tanımışlardır. 1558 yılında Nogay Hanlığında çok büyük bir kıtlık baş göstermiştir. Rusların bu kıtlıktan yararlanarak Nogay Hanlığı üzerinde entrikalar çevirmesi kolaylaşmıştır. Esaret istemeyen Nogaylar ise Kırım tarafına göçmeye başlamıştır.

Bunu takiben bir çok Rus-Nogay çatışması yaşanmıştır. 1580 yılında Ruslar Saraycık şehrini yaktılar. 1601 yılında ikinci büyük kıtlık ortaya çıktı. Ruslar bu sefer Büyük Nogay Orda'sının topraklarının tamamını işgal ettiler.

Küçük Nogay Ordası üzerinde Rus hakimiyeti ancak 18. Yüzyılın ikinci yarısından sonra başlamış, bunlar batıya göçmeye zorlanarak Bucak, Yedisán, Beşna, Cemboyluk, Yedikul, Azak, Kuban gibi bölümlere ayrılmış ve Kırım Hanlığı'na tabi olmuşlardır. 28 Haziran 1782 tarihinde Rus Generali Suvorov yüz binlerce Nogay'ı kadın, çocuk, ihtiyar demeden katletmiştir. Bugün hala devam eden Kafkas Savaşları da bu soykırım sonrası başlamıştır.

Etnograflardan Georgi 18.Yüzyılda Nogayların yayıldıkları yerleşme sahasını şu şekilde sınıflamaktadır.

-Don ve Kuban ırmakları arasındaki Nogay topluluğu

-Kırım yarımadası Nogay halkı

-Astrahan Nogay kolu (Bunların bir kısmı Kafkasya ya ve Kırım'a bir kısmı da Başkurdistan'a göç etmiştir)

-Kuban ve yöresi Nogayları

Türkiye'ye özellikle 1860 sonrası göçen Nogayların büyük çoğunluğu Yedisán, Beşna ve Cemboyluk kabilelerine aittir.

İnanıyorum ki sorunun cevabını almışsındır. Yani Nogayların ilk yerleşim alanı Kırım'dan Tuna'ya kadar olan bölgeydi. Sonra İdil ırmağının doğusuna sürüldüler ve daha sonra Ruslar onları tekrar batıya yani Kırım'a sürdü. Bu anlattıklarım ışığında Nogayların asıl yurdu şurasıdır diyebilir misin? Sana farklı bir şey daha sormak isterim. Şu an Kırım'da yaşayanların Tatar mı yoksa Nogay mı olduğunu kim söyleyebilir? Aslında ben Tatar ile Nogay arasındaki

farkı da anlamış değilim. Bakıyorsun elin oğlu etnik kökeni, dili, dini, hatta antropolojik ırkı farklı insanları aynı milliyet altında toplayabilirken, biz aynı karından doğanları dahi ayırmak için farklılıklarını arıyoruz. Bizim tekrar güçlü olabilmemiz için kültürel zenginliğimizi kaybetmeden Büyük Türk Milleti başlığı altında toplanmamız şart.

Soruyu sorduğuna, pişman olan Giray:

-Doğru söylüyorsun, ağabey, haklısın, diyerek Kurthan Bey'in rahatlatmaya çalışıyordu.

-Ben ne kadar şanssız birisiyim, hayatımın fırsatı çıkıyor ve ben askerliğim nedeniyle bu fırsatı kaçıyorum. Diyerek tekrar sigara yakan Kurthan Bey:

-Yurtdışı çıkışları için izinler, Genel Kurmay'dan daha doğrusu Kuvvet Komutanlıklarından alınıyor ve bunun içinde aylarca önceden başvurmak gerekiyor. Ben şimdi başvursam dahi askerliğimin bitişine izin ancak yetişir, diye söylenmeye devam etti.

-Sana bir şey söyleyeyim mi Giray?

-Buyur ağabey

-İnan ki çocuklar olmasa sırf Abuzlar kayası için firar ederdim.

-Ağabey şurada 4 ayın kalmış. Olur mu böyle bir şey?

-Olmaz, zaten bize de yakışmaz, değil mi?

-Evet ağabey, yanlış olur.

-Biz çok yanlış yaptık. Ben iki defa Kırım'a gittim. Livadia sarayı, Panaroma gibi yerleri gezmekten, ne Balta Tiymez'e nede Abuzlara gidebildim. Ya bana ne, elin gavurunun yaptığı yerlerden. Beni benim halkımın kültürü ilgilendirir. Keşke Abuzlara gitmiş olsaydım. Sen ne zaman gideceksin?

-Nereye ağabey?

-Nereye mi? Kırım' a tabi ki. Sen şimdi bu kadar hadiseden sonra Abuzlar'a gitmeyecek misin?

-Ağabey bilmem ki, nasıl giderim oralara?

-Oralar dediğin yer, senin dedelerinin yurdu. Şimdi ben gözümü kapasam kendi mi Akmesic'te bulurum. Kurthan bey lojmanın

kapısını göstererek; Şu kapıdan çıktıktan 2- 3 saat sonra oradasın. İnan ki benim elimde fırsat olsa, yarın akşam üstü Abuzlar'da olurum. Bu çok önemli bir fırsat. Ben olsam kaçırmazdım. Emanet Kırşehir'den yarın kargo ile hastaneye gelir. Ben olsam emaneti alır almaz uçağa atlar Abuzlarda soluğu alırdım. Kurthan Bey'in anlattıklarına çok fazla dayanamayan Giray:

-Ağabey bu kadar kolay mı oraya gitmek.

-Pasaportun var mı? Diye sordu Kurthan Bey.

-Var ağabey

-Tamam işte. Kararını verirsen iki gün sonra akşam saatlerinde Akmescit'e inersin. Karar senin.

-Ağabey tamamda orada yol bilmem, iz bilmem, kimseyi tanımam.

-Ya sen onları boş ver. Orada 300 bin kişilik akrabamız olduğunu ve onların sana yardımcı olacağını bil yeterli.

Saat oldukça geç olmuştu. Yatmaya karar verdiler. Bu gece ise ikisinin de yatakta gözüne uyku girmiyordu. Birisi kaçırdığı fırsatı düşünüyor, diğeri ise böyle bir maceraya atılıp atılmayacağına karar vermeye çalışıyordu.

EY GÜZEL KIRIM

Nasıl böyle bir çılgınlık yapmıştı, hala anlayamıyordu. Galiba n, güvenliğin arkasından kendisine el sallayan Kurthan bey'in uruşuna gelmişti. *"İstanbul-Simferopol seferini yapacak olan : Hava Yolları uçağı yolcularının uçaktaki yerlerini almak için nolu çıkış kapısına gitmeleri rica olunur"* anonsuyla birlikte, i geçen kapıya doğru ilerlemeye başladı. Akmescit'e yani Kırım'a gidiyordu. Dedelerinin uğruna canlarını verdiği, sürgün sonrası yaşlıların adı her anıldığında ağladığı, o güzel Kırım'a gidecekti. Ne yapması gerektiğini bilemiyordu. Kendi kendine *"Uçaktan inince toprağı öpsem mi? "* diye düşünüyordu. Ama Kurthan Bey'in söyledikleri aklına geldi. Lojmanda bilgisayardan *"Ey Güzel Kırım"* türküsünü dinliyorlardı. Giray:

-Ağabey gerçekten Kırım güzel mi? Diye sormuştu. Kurthan bey;

-Kırım mı? Evet çok güzel, ama ben son Rus'ta o toprakları terk etmedikçe, oraya güzel Kırım demeyeceğim. Dedelerimizin kutsal mezarlarının, Rusların pis ayakları altında ezildiğı bir coğrafyaya ben nasıl güzel diyebilirim?

Kurthan bey haklıydı galiba. Giray'da, uçaktan inince Kırım toprağını öpmeme kararı aldı. Gün gelecek, Ruslar Kırım'ı terk

edecek ve Kırım'ın her karışı, tekrar Türk kokmaya başlayacaktı. İşte o zaman Allah kısmet ederse bu toprağı öpeceğim diye kendine ant verdi. Kurthan bey gelemediğine çok üzülmüştü. Ama maddi yardımlarının yanında uçak bileti ve vize işlerini hemen halletmek ve Giray'ın Kırım'a gitmesine vesile olmak, onu teselli etmeye yetiyordu. Giray'a bir çok isim, telefon numarası ve adres vermiş ve orada karşılanmasını, kalacağı yeri daha doğrusu her şeyi ayarlamıştı.

Uçak, uydurma ismi Simferopol olan **Akmescit'e** inmişti. Pist ile terminal arasındaki mesafe uzun olduğu için uçaktaki Ruslarla aynı havayı daha uzun süre solumak, Giray'ın zoruna gidiyordu. *"Allah bunlarla, burada yaşamaya dayanan halkıma yardım etsin"* diye, dualar ediyordu. Evet Kırım'daydı. Yüzyıllardır insanların, her türlü sürgün ve soykırıma maruz kaldığı kutsal topraklarda. Öz be öz Türk yurdu Kırım'da. Bin yedi yüzü yıllarda yaklaşık dört milyon Tatarın yaşadığı bu topraklarda ne yazık ki şu an üç yüz bin civarında Tatar yaşamaktaydı. Çok acıklı bu durum karşısında tüyleri diken diken olan Giray'ın gözleri de buğulanmıştı. Atalarının adını sayıklayarak, son nefeslerini verdikleri bu topraklarda bulunduğu için sevinmesi mi yoksa üzülmesi mi gerektiğini bilemiyordu. Tam bir duygu kaosu içerisindeydi.

Rusların fazla insani olmayan itiş ve kakışları eşliğinde, Simferopol hava alanında uçaktan indi. Karşıdaki kocaman yazıda, kiril harfleri ile muhtemelen havaalanı yazıyordu. Giray cebinden çıkardığı fotoğraf makinesi ile komünizm Rusya'sından kalmış köhne terminalin fotoğrafını çekti. Makineyi geri kılıfının içine koymaya çalışıyordu ki, kafasında komik, koca bir şapka, bulunan genç polis yanına geldi ve Giray'ın elindeki kamerayı işaret ederek hararetli bir şekilde, Rusça konuşmaya başladı. Giray, Polis'e:

-Ne dediğini anlamıyorum, dedi. Polis ise aynı şeyleri söylemeye devam ediyordu. Giray'ın yanından geçen bir yolcu, Giray'ın kulağına eğilerek:

-Fotoğrafi silmeni istiyor, dedi. Giray anlamıştı. Polis sanki çok önemli bir yermiş gibi bu kıyık terminalin fotoğrafını makineden silmesini istiyordu. Giray makinesini açarak, fotoğrafı buldu ve polise göstererek sildi. Fotoğrafın silinmesinden sonra rahatlayan polis, copu ile terminalin içini işaret ederek, Giray'a yol gösterdi. Pasaport kontrolü için 5-6 kabin vardı. Bunlardan sadece üçü açıktı ve birisi Ukrayna vatandaşlarına ayrılmıştı. Kırım'a gelen yabancıların büyük çoğunluğunu Türkler oluşturduğu için uzun süre bu sıralarda bekletiyorlardı. Daha sonra kontrol noktasına geldiklerinde, bir sürü abuk sabuk soru soruyor ve hemen yan taraftaki küçük odaya alıyorlardı. Rus polisin fotoğrafı silmek istediğini kulağına fısıldayan yolcu, sırada Giray'ın hemen önündeydi ve Giray'a dönerek:

-Aman ha, bunlara rüşvet verme. Zamanında alışımlar, şimdi sırf rüşvet alabilmek için insanlara işkence ediyorlar, diye uyardı.

Kurthan bey de aynı şeyi söylemişti. Sadece Kırım'daki dostları için gönderdiği Türk kahvesi ve fıstık için beş dolar rüşveti gümrükten geçerken vermesini söylemiş, "*Pasaport kontrolünde aman ha rüşvet verme.*" demişti. Kendine yardımcı olan yolcuya:

-Ben onlara değil rüşvet, günahımı dahi vermem. Burası benim atalarımın yurdu. Buraya rüşvet vererek mi gireceğim? Dedi.

Uzun bir bekleyişten sonra önündeki yolcuya sıra geldi. O da kontrol noktasında sorulara cevap verdikten sonra odaya götürüldü. Giray çizgiyi geçerek kontrol noktasına geldi. Bayan memur Türkçe biliyordu. Giray'a:

Buraya ne için geldin? Diye sordu.

-Akrabalarımı ziyaret için, dedi Giray. Çünkü Kurthan bey Çorlu'da bu şekilde söylemesini öğütlemişti. Eğer gezi veya ticaret amaçlı deseydi; rüşvet almak için ellerine malzeme geçen memurlar, bir sürü belge isteyerek işi daha da yokuşa sürerlerdi. Uçakta dağıtılan kağıda da adres olarak kendini karşılayacak olan Alimağa'nın ev adresini yazmıştı. Aslında memurlar 3-5 dolara razı olurlardı. Fakat gelen Türkler kendilerinden sonra gelecek olan insanları da düşünerek, rüşvet konusunda direniyorlardı. Giray ise dediği gibi

onlara günahını dahi vermezdi. Bayan memur uzun uzun Giray'a ve pasaportuna baktı. Kağıdın birine bir şeyler yazdı ve beklemeye başladı. Giray'a fotoğrafı sildiren polis gelerek, Giray'ın koluna girdi ve küçük odaya doğru ilerlediler. Orada şişman bir bayan polis vardı. Az buçuk Türkçe'siyle "*Para var mı?*" diye sordu. Giray "*Para yok*" dedi. Elini pantolonunun cebine sokarak, boş ceplerini kadın polise gösterdi. Ceplerin, boş olduğunu gören polis bu defa "*Hediye yok mu?*" diye sordu. Giray'ın buradaki akrabalarına getirdiğini, umduğu hediyeden istiyordu. Giray "*Hediyede yok*" diye çıkışınca, bayan polis:

-Adını almak ben, Türkiye ye giderken aldığın hediyeyi alacak ben, dedi.

Ve sinirlenerek erkek polise, Rusça bir şeyler söyledi. Erkek polis Giray'ın kolundan tutarak, Giray'ı sıranın sonuna koydu. Zaten yapacakları en kötü şey buydu. İnsanları bekleterek işkence etmek.

Bir buçuk saat sonun da pasaport kontrolünden çıkan Giray, çantasını almak için bant'a gittiğinde, kendi çantasından başka çantanın kalmadığını gördü. Asıl problem şimdi başlıyordu. Çantada yiyecek vardı ve gümrükten geçişi yasaktı. Burada mecburen rüşvet verecekti. Ama nasıl verecekti? Hiç böyle işleri beceremezdi. Çantasını aldı ve x-ray cihazına koydu. Çantası geçerken bant bir süre durdu ve monitörün başındaki polis diğerine bir şeyler söyledi. O da çantayı eline alarak Giray'a hemen 20 metre yan taraftaki bir masayı işaret etti. Giray çantasını polisten aldı ve masaya doğru ilerledi. Polis Türkçe "*Aç*" dedi. Giray çantasını açınca içindeki Türk kahvesi ve Şam fıstığı görüldü. Polis bunlar ne anlamında eliyle işaret yaptı. Giray kahveyi çıkararak Tarzanca eliyle çay içer gibi bir hareket gösterdi. Fıstığı da çıkarıp gösterdi ve montunun cebine sakladığı 5 doları, ani bir hareketle polisin eline koyuverdi. Paraya bakan polis, elindeki copla hadi git anlamında işaret yaptı. Soğuk terler döken Giray, hemen çantanın fermuarını kapatarak hızlıca gümrükten çıktı. Giray geciktiği için çıkan yolcuların bir çoğu gitmiş ve bekleyen kişi sayısı azalmıştı. Elinde çanta ile sağa

sola bakan Giray orta boylu hafif kilolu birinin kendine doğru yaklaştığını fark etti. Gelen kişi Giray'a:

-Giray akay sen misin?

-Evet benim, dedi Giray, elini uzatan adamın, elini tutarak.

-Hoşkeldin akay, kayday geçti yolculuk, yahşimi?

-İyiydi ağabey, bir problem olmadı Allah'a şükür.

-Menim adım Alimağa, sen kelmezden evvel Kurthan akay menge telefon kdırıp sengi Sefa Hotel'ge aketmemi ayttı. Maşhine mında. Hadi Ketemiz.

-Tamam ağabey dedi Giray. Alimağanın yarı Tatarca yarı Anadolu Türkçe'si konuşmasını anlıyordu. Alimağa, Lada Samara marka arabasıyla Giray'ı Akmescit'teki tren istasyonunun hemen yanındaki, Enver akayın Sefa Hoteline götürdü. Otele yerleşen ve Enver akayla tanışan Giray, odasına geçerek biraz dinlenmek için yatağına uzandı. Uyandığında hava iyice kararmıştı. Elini yüzünü yıkadı ve odasının önündeki balkona çıktı. Ortalarda kimsecikler yoktu. Aslında küçük bir pansiyon olan otel iki katlıydı. Yukarda üç, aşağıda iki, toplam beş odası vardı. Giray yukarıdaki en son odada kalıyordu. Aşağıya otelin avlusuna indi. Lobi olarak kullanılan içinde mutfak iki masası ve televizyonu bulunan bölüm kapanmıştı. Dışarı çıkmaya karar veren Giray, büyük demir kapıyı açarak tren istasyonunun hemen arkasındaki sokağa çıktı. Sokak oldukça kirliydi ve cadde çukurlarla doluydu. Çalınan mazgallar nedeniyle açıkta duran logarlara düşmek içten bile değildi. Giray tren istasyonun girişine doğru ilerledi. Bir otoparkın ve pazarın içinden geçerek büyük bir meydana çıktı. Aslında buraları teorik olarak çok iyi biliyordu. Kurthan bey Çorlu'da Giray'a krokiler çizerek, gideceği yerleri ayrıntılı anlatmıştı. Sağa doğru dönerek geniş yol boyunca kaldırımından ilerlemeye devam etti. Yaklaşık on beş dakika sonra içerisinde eski bir tankın bulunduğu parka geldi. Sağ tarafındaki büyük bina hükümet binasıydı. Parkın içinden geçerek daha çok yayaların yürüdüğü büyük bir yola çıktı. Kurthan bey tüm alışverişlerini Tatarlarla yapmasını, alacağı eğer yiyecek bir şeyler

ise mutlaka ama mutlaka Tatarlardan alması gerektiğini öğütlemişti. Lakin Giray etrafına baktığında, Tatarları ayırt ekmekte zorlanıyordu.

Az ilerdeki büfede, ayak üstü tavuk dönere benzer bir şeyler satıldığını fark etti. Tabelada fiyatlar da vardı. Güvenilir bir yer gibi duruyordu. Büfeye ulaştığında lavaş ekmeğin içine tavuk döner koyup üzerine salata ekleyen iki Rus kızın olduğunu gördü. Emin olması gerekiyordu. Kızlardan birisi sarışındı, uzun tırnakları iğrenç duruyordu ama yapacak bir şey yoktu. Rus kıza:

-Do you speak English? Diye sordu. Kız:

-Yes, diye cevap verdi. Kurthan bey buradakilerin İngilizce bilmediğini söylemişti. Ama bu kız biliyor, dedi kendi kendine.

-Is this chicken?

-Yes, chicken, dedi. Rus kız. Giray fiyat listesi için tabelaya bakarken sarışın Rus kıızı, esmer olana:

-Emine, Cemboyluğa kara, Tatarga uşay ama İngilizce ayta, (Delikanlıya bak, Tatar'a benziyor ama İngilizce konuşuyor) dedi. Konuşmayı duyan Giray da kıza:

-Sende Rusga uşaysın, ama Tatarca aytasın, dedi. Üçü birbirlerine bakarak güldüler. Giray kızlara Türkiye den geldiğini ve atalarının buradan Türkiye'ye göçtüğünü anlattı. Emine isimli Tatar kız, Giray'a Kırım'a ne için geldiğini sordu. Giray ata topraklarını ve buradaki halkını görmeye geldiğini söyleyince, kız:

-Balaban şükür, buraya Türkiye'den gelenler hep ticaret için geliyorlar. Burada ki Tatarlar için gelen de varmış, dedi.

Yayla havasının estiği Akmescit sokaklarında biraz daha gezdikten sonra oteline dönen Giray, sabah erkenden kalkıp, otelde çalışan Canköy'lü Nogay kızın hazırladığı masada, kahvaltısını yaparak otelden ayrıldı. Aklına yazdığı şekilde akşam tavuk döner yediği yoldan devam etti ve büyük bir ana caddeye çıktı. Lenin heykelinin bulunduğu meydanı geçerek ana cadde boyunca ilerledi. Sonunda yolun karşısındaki pazar yerini ve onun sağındaki stadyumu buldu. Büyük göbekten sola dönerek devam etti. İlk aradan tekrar sola döndü. Kırım sokaklarında sanki yıllardır buralarda yaşıyormuş

gibi dolaşıyordu. Kurthan bey Çorlu'da gideceği yerleri tarif ettikten sonra neredeyse, Giray'ı sınav yapacaktı. Ama Giray şimdi onun faydasını görüyordu. Yoldan aşağı devam ederek noterin önünde durdu. Onun hemen sağındaki aradan girerek, sağdaki kırmızı kapıyı buldu. QHA yazısını gördü. Burası Kırım Haber Ajansıydı. Yukarı ikince kata çıktı ve kapıyı çaldı. Kapıyı açan gence, İsmet beyle görüşmek istediğini söyledi. Genç, İsmet beyin daha gelmediğini ama içerde bekleyebileceğini belirtti. İçerdeki odaya geçen Giray ikram edilen çayı yudumlamaya başladı. Beş dakika kadar olmuştu ki kapı çalındı. İsmet beyin geldiğini ümit eden Giray kulak kabarttı ve kapıdaki konuşmayı işitmeye çalıştı. Gelen bir bayandı ve anlaşılan o da İsmet beyle görüşmek istiyordu. İsmet beyin gelmediğini anlayan Giray, masanın üzerindeki derginin sayfalarını çevirmeye başladı. Kiril alfabesini bilmediği için sadece resimlere bakıyordu. Bu sırada ayak seslerinin yaklaşmasıyla birlikte gelenlere bakmak için kafasını kaldırdı. Gelen iki kişiden birisi Giray'a kapıyı açıp odaya getiren gençti. Yanında gelen bayanı buyur etmek için genç hafif yana dönünce, gelen bayan görüldü. Giray "*Allah'ım bu nasıl bir güzellik?*" diye içinden geçirdi. 19-20 yaşlarındaki bu kızın farklı bir güzelliği vardı. Orta boylu, zayıf, beyaz tenli, hafif çekik ve yeşil gözlü, al yanaklı kız Giray'ı oldukça etkilemişti. Giray'ın kalbi yerinden çıkacakmış gibi atmaya başlamıştı. Kızı getiren genç, kıza eli ile Giray'ın hemen karşısındaki koltuğu göstererek:

Buraya oturabilirsiniz, dedi.

Genç kız Giray'a "*Merhaba*" diyerek koltuğa oturdu. Giray'da istemsiz olarak kızın verdiği selama, başıyla karşılık verdi ama nutku tutulduğu için bir şey söyleyemedi. Giray, karşısında oturan genç kıza aslında ilk defa görüyordu, ama yüzü çok tanıdık geliyordu. Daha önce nerede gördüğünü hatırlamaya çalıştı. Kendi kendine "*Hatırladım, filmlerde melek rolünde oynuyordu*" diyerek espri yaptı. Ceyhan'dan iki bin kilometre uzakta, Kırım'da tanıdık birini görme ihtimalini düşündü. Çok zayıftı. Bu sırada kıza dalgın dalgın baktığını fark etti. Kazma pozisyonuna düşmek üzere olduğunu

anladı ve hemen başını indirerek tekrar dergiye bakmaya başladı. Giray'ın bu hayalet görmüş tavırları kızında dikkatini çekmişti. Kızda garip bir şekilde Giray'a bakmaya başladı. Bunu fark eden Giray oldukça utanmıştı. Utancından yüzü kızarmıştı. Dergiyi masadan kaldırarak, oturuş şeklini bacak bacak üstüne atma şekline çevirdi. Bu sayede kıza değil de yan tarafa dönmüş oldu. Ne yapacağını bilemiyordu. En iyisi, soğukkanlı olmak ve o yokmuş gibi davranmaktı. Giray'da öyle yapmaya çalıştı. Çayı sehpanın üstünde yarım kalmıştı. Kafasını çevirmeden, elini uzatarak çayı aldı. İçtikten sonra aynı şekilde masanın üzerine koydu. Ama aksilik olacak ya, daha doğrusu heyecandan bardağı, bardak altının üzerine değil de hafif yanına koydu ve çay bardağı devrildi. Çay sehpanın üzerine döküldü. İçinden *"Allah'ım ne kadar aptalım"* diye geçirdi ve hemen ayağa kalkarak sehpanın üzerindeki dergileri ıslanmaması için toplamaya başladı. Allah'tan bardağın içindeki çay az kalmıştı ve çok fazla alana yayılmadı. Giray'ın hareketlerini izleyen kız, çantasını açarak içinden kağıt mendil çıkardı ve Giray'a uzattı. Giray kızın uzattığı mendili aldı. Ve dökülen çayı silmeye başladı. Kızın yüzüne bakamıyordu. Tam bir aptal pozisyonuna düştüğüne inanıyordu. İş bittikten sonra mendil kutusunu geri kıza uzattı ve:

-Sav bolasin (Sağ olasin) dedi. Kız Giray'ın bu halini komik bulmuş olacaktı ki hafif gülümsüyordu. Koltuğa geri oturan Giray *"Kendini daha çok rezil etmek için başka ne yapmayı düşünüyorsun"*

diye, içinden kendine kızıyordu. Önce kıza sapık gibi bakmış, daha sonra da çayı dökmüştü. Bu şekilde birkaç dakika oturdu. Kızla göz göze gelmekten korkuyordu. Ama içinden birisi de kıza bakması için onu provoke ediyordu. Provokasyona dayanamadı ve kafasını kaldırarak kıza baktı. Kız da ona bakıyordu. Göz göze geldiler. Giray

kızın yeşil gözleriyle hipnoz olmuştu. İki genç birbirine bakıyordu. Sanki kim önce gözünü kaçırarak bahsine girmişlerdi. Yaklaşık 30 saniye böyle birbirlerine bakakaldılar. Çalan kapı zili, her ikisinin de aynı anda gözlerini kaçırmasına neden oldu. Bahsin yeneni veya yenileni olmamıştı. Giray tekrar kıza baktığında, kızın kendine

gölümsediğini gördü. Çok acayip bir duyguydu. Giray'ın vücudunu, ensesinden beline kadar inen bir soğukluk hissi kapladı. Kendi kendine *"Herhalde bazıları da aptallardan hoşlanıyor"* dedi. Doğruca odaya gelen kısa boylu klasik Tatar görünümlü şahıs, önce genç kıza dönerek:

-Dilara hoş geldin, dedi ve daha sonra ayağa kalkmış olan Giray'a:

-Sizde hoş geldiniz. Ben İsmet, benimle görüşmek istiyormuşsunuz, konu nedir acaba? Diye sordu. Giray:

-Adım: Giray Soyadım: Batur, Türkiye'den geliyorum. Benim için Kurthan bey sizi telefonla aramıştı, diyen Giray'a:

-Tamam, sen Abuzlar kayasına gitmek istiyordun, buyur otur. Dedikten sonra genç kıza dönerek:

-Dilara zamanın var, değil mi? Seni biraz bekleteceğim, dedi. İsmet beyin genç kıyla konuşmasını fırsat bilen Giray'da, adının Dilara olduğunu öğrendiği kızın, gözlerine tekrar baktı. Genç kızın biraz önce yosunlu bir göle benzeyen sakın gözleri, yerini alev çıkarmaya hazır bir yanardağın lavlarına bırakmıştı. Biran için afallayan Giray,

-Kurthan nasıl? sorusu ile kendine geldi. Ne olduğunu anlamaya çalışarak donuk bir tonla:

-İyi, şu an vatani görevini yapıyor, deyiverdi. İsmet bey:

-Kurthan'la mail ve telefon ile arada bir görüşüyoruz, dedi. Ben Ceyhan'a birkaç defa geldim. Hatta bu yıl Tepreç'te oradaydım. Seni görmedim, hatırlamıyorum, diyen İsmet beye Giray'ın;

-Ağabey benim sınavlarım vardı. Bu nedenle katılamadım, cevabını yarım kesen Dilara;

-Ağabey sen bilmezmiş gibi soruyorsun. Onlar için Kırım davası boş zamanlarını geçirmek için kullandıkları bir emeklilik hobisi. Sınavı olan adam Tepreç'te ne yapacak. İlerde emekli olunca çay, kahve içmek ve laflamak için derneğe gelir ve bununla da Kırım davasına çok büyük hizmet ettiğini düşünür. Hele birde Kurban Bayramında Kırım'a kurban göndermişlerse o zaman Kırım Fatihi olurlar.

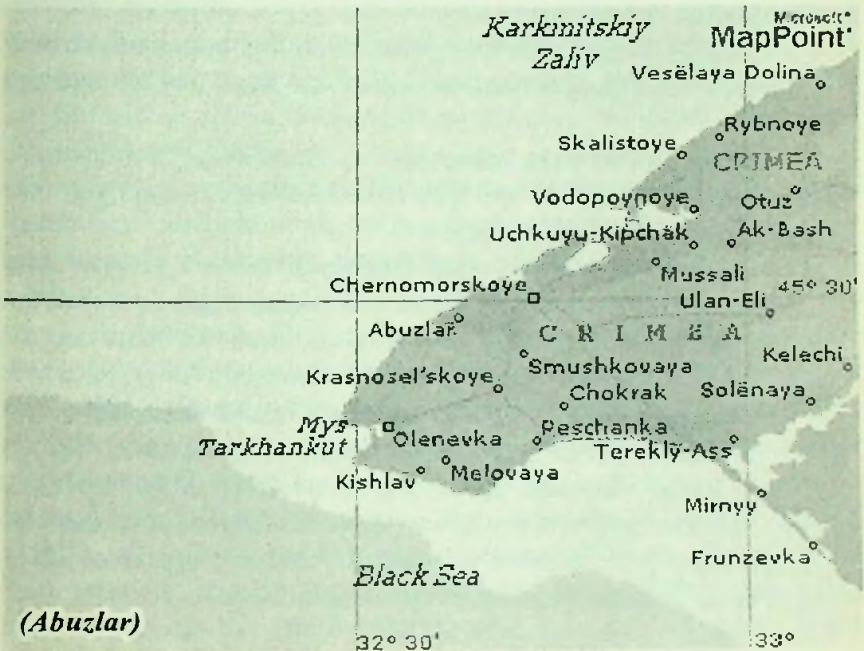
Dilara'nın söyledikleri karşısında oldukça üzülen Giray:

-Benim okulu bitirme yılımdı ve bitirme sınavlarım vardı. Onun için Tepreç'e katılamadım, diye bahaneler üretirken aslında Dilara'nın haklı olduğunu düşünüyordu. Bu sırada ortamı yumuşatmak için araya giren İsmet bey:

-Dilara bence haksızlık yapıyorsun. Bak ben Türkiye'den buraya gelip yerleştim. Giray o kadar yolu Abuzlar kayasını görmek için gelmiş. Bunları görmezlikten gelemezsin.

-Evet ağabey, Disneyland gezisi yapar gibi gelip, buranın turistik yerlerini gezerek, Kırım davasına büyük katkıda bulunuyorlar.

Giray, Dilara'nın bu sözleriyle aslında biraz olsun rahatlamıştı. Çünkü kendisine olan tavır değişikliği ve gözlerindeki öfke aslında, Giray'ın kişiliğine karşı değil Türkiye'den gelmesinaydı. Çünkü Türkiye'den geldiğini öğrendikten sonra Giray'a olan tavrı değişmişti. İsmet konuyu değiştirmek isteyerek:

-Giray ne yapacaksın Abuzlar'da?

-Ağabey, Tamgalarla ilgili bir çalışma yapmaktayım. Onun için çok fazla tamganın olduğu bu kayaya ulaşmam lazım.

-Aslında ben on yıldır buradayım, daha Abuzları görmedim. Geçen yıl Kurthan geldiğinde yine konusunu açmıştı. Fakat tam yerini oda bilmiyordu. Gidip göremedik. Sen nerede olduğunu biliyor musun Giray?

-Ağabey ben haritadan yerini buldum. Çıktısını aldım, dedikten sonra Abuzlar'a ait bir haritayı cebinden çıkarıp İsmet bey'e verdi.

İsmet bey haritayı incelerken, Dilara iğneli sözlerine ara vermiyordu. Giray'a:

-Yani siz Kırım'a vatanınız olduğu için değil de Tamgaları araştırmak için geldiniz. Giray:

-Tam öyle değil, zaten gelmeyi düşünüyordum, Tamgalarda bahane oldu, diyerek kıvırmaya çalışıyordu. Ama Dilara peşini bırakmıyordu.

-Yani atalarının vatanına gelmen için bir bahane mi lazım?

Giray daha fazla batmamak için sustu. İsmet bey tekrar araya girerek;

-Burası Gözleve'nin batısındaymış. Buraları iyi bilen birilerini bulmak gerekiyor. Dilara'nın işini halledelim, sonra sana yardımcı olurum, diyerek içeri seslendi:

-Nariman, oradaki fotoğraf makinesini buraya getirir misin?

Giray'ın beklentisinin aksine bir bayan değil de kendisine kapıyı açan genç makineyi getirdi. Sonradan Nariman isminin Kırım'da erkeklere verildiğini öğrenecekti. İsmet bey Giray'a dönerek:

-Dilara, Kırım Haber Ajansında gönüllü muhabir olarak çalışmak istedi. Bizde kabul ettik. Gazetecilik mezunu. İki ay öncesine kadar İstanbul'da bir gazete de çalışıyordu. Dedikten sonra, masanın çekmecesini açarak daha önceden hazırlanmış olan muhabir kimliğiyle birlikte fotoğraf makinesini Dilara'ya uzattı. Ayağa kalkıp İsmet beyin uzattıklarını alan Dilara:

-Teşekkür ederim. İnşallah güzel ve hayırlı işler ortaya koyanız, dedi. İsmet bey:

-Asıl biz, gönüllü olarak yaptığın bu hizmet karşılığında sana Kırım Tatar Halkı adına teşekkür ederiz, dedi. İsmet beyin elini sıkı Dilara, Giray'a dönerek;

-Size de iyi günler dilerim, diyerek Giray'ın kalbinin yarısını da yanına alarak odadan çıktı. Dilara çıktıktan sonra Dilara ile ilgili açıklama yapma gereği duyan İsmet bey:

-Ashında çok iyi bir kız. Babası 1989 yılında Kırım'a ilk dönen Tatarlardan . Polis tarafından göz altına alınarak işkence sırasında öldürüldü. Resmi açıklama kalp krizi şeklindeydi. Annesi öğretmen. Aylık 80 dolar maaşla Dilara'yı okuttu. Dilara çalışmak için İstanbul'a gitti. Ama 3 ay sonra vatan hasretine dayanamadı ve geri döndü. İlk döndüğünde bana *"Bende diğerleri ile aynı yanlışa düşmek, kendimi kurtardıktan sonra Vatan Kırım'ı unutmak istemiyorum. Ben açta kalsam, açtıada olsam, göz altında ölsem de Kırım'da yaşamak istiyorum"* dedi. Bizim buradan Türkiye'ye giden binlerce öğrencimizden bu yürekliliği göstereni çok ama çok azdır. Haklı bir idealist olarak ta biraz fazla tepki gösteriyor. Yoksa sana karşı şahsi bir tepkisi yok, dedi.

Giray konu hakkında hiçbir yorum yapmadı. Masada oturan İsmet bey telefonla birilerini aramaya başladı. Gerçekten Abuzlar pek fazla bilinmiyordu. İsmet bey, telefon görüşmeleri sonrası Giray'a:

-Birçok yere haber bıraktım. Oralari iyi bilen birisini bulunca beni arayacaklar, gel şimdi sana Akmesic'ı gezdireyim, dedi.

Giray İsmet beyle birlikte Akmesic'ı dolaşmaya başladı. Kebir camini, Salgir nehrini, Kırım Tatar Milli Meclisini gezdikten sonra Çiğbörekçi İbrahim'de öğle yemeği için durdular. Çiğbörek ile Şaşlık yiyerek, Kırım limonatası içtiler. İsmet bey Giray'a gezdikleri yerlerle ilgili bilgiler verirken, Giray daha çok Dilara'yı düşünüyordu. İnanılmaz etkilenmişti. İsmet bey, öğleden sonra işlerinin olduğunu, Giray'ı istediği bir yere bırakabileceğini söyledi. Abuzlar'ı bilen

birisine ulaşması durumunda, Giray'a otelden haber verecekti. Giray, biraz dolaşacağını belirterek çarşıda indi. Morali oldukça bozuktı. Normal bir Tatar kızından aynı sözleri duysa bu kadar üzülmeydi. Ama sözleri söyleyen Dilara olduğu için Giray çok etkilenmişti. Serseri mayın misali Akmescit sokaklarında saatlerce dolaştı. Yürümekten yorulmuştu, Lenin meydanındaki merdivenlerden birinin basamağına oturdu. O iğrenç Lenin heykeli karşısında duruyordu. Kendi kendine yeni bir söz verdi. *"Bir gün ama bir gün bu heykelin olduğu alanda yere seccade serip Cuma namazı kılacağım. Allah'ım o günleri, bana ve halkıma tez zamanda kısmet et"* diyerek dua etti. Bir müddet dinlendikten sonra otele doğru yürümeye başladı. Akşam üstü oteldeki odasına çekildi. Canı ne yemek ne de başka bir şey istiyordu. Yatağına uzanıp uzun uzun düşündü. Sonradan aklına Türkiye geldi. Saatine baktı. Saat akşamın yedisine yaklaşmıştı. Televizyonu açarak Türkiye haberlerini izlemeye başladı. Şimdiden Türkiye'yi özlemişti. Haberlerde Kuzey Irakta ortak hareket etmek için çalışma başlatan Türkiye ve Amerika heyetlerinin görüşmelere başladığı bildiriliyordu. Heyetlerle ilgili görüntüler geçiyordu. Giray aniden yatağında oturarak televizyona daha dikkatle bakmaya başladı. *"Bu o değil mi ?"* diye düşünüyordu ki başka açıdan çekilen diğer görüntü kararını pekiştirmesine neden oldu. Evet oydu. Niğde üniversitesi Tarih bölümü öğretim görevlisi Nail hocada heyette görevliydi. Giray heyecanlanmıştı. Bu gelişmeyi birisiyle paylaşmak zorundaydı. Aklına ilk gelen Kurthan Mırza oldu. Giray'a bana ulaşmak istersen bir cep telefonundan çağrı bırak ben seni ararım demişti. Giray hemen odasından çıktı ve avluya indi. Nogay kız odasında ütü yapıyordu. Ona *"Senin cep telefonun ile birine çağrı bırakacağım o beni arayacak"* dedi. Kurthan bey, dediği gibi çağrıyı görünce hemen aradı. Hal hatır sorduktan sonra Giray olayı anlattı. Kurthan bey:

-Giray, ben zaten onunla ilgili biraz araştırma yaptırđım. O şahıs hiç tekin birisi değıl. Amerika ile sıkı ilişkilerinin yanında tarihi eser kaçakçılığıyla da ilişkilendiriliyor. Seninle daha önce

konuştuğumuz Çukurova’da ki işbirlikçi organizasyonun önemli aktörlerinden biri olduğundan şüpheleniliyor. Niğde de çalışması da rastlantı değil. Biliyorsun ki Niğde bölgesi tarihi eser yönünden oldukça zengin bir bölge. Yani Niğde coğrafyası, Nail hoca için biçilmiş kaftan. Malum hadisede onun parmağı olduğu kesin. Bu heyet işi senin açısından iyi olmuş olabilir. Benim seninle ilgili önemli korkularım var. Yani olayın tekerrür etmesinden korkuyorum. Belki bu işlerle fazlaca meşgul olurda senin peşini bırakır.

-Ağabey bu adam, nasıl Türkiye Cumhuriyetinin temsil edildiğı bir heyette kendine yer bulabiliyor?

-Orası mevcut siyasi iradenin tasarrufu. Yani onlara sormak lazım...

Giray ne düşüneceğini şaşırmıştı. Böyle karanlık insanlarla muhatap olduğu için üzülmeye mi yoksa onların devletin önemli bir görevi nedeniyle meşgul olarak kendinin peşini bıraktıkları için sevinmesi mi gerektiğini bilemiyordu. Yatağının hemen yanında bulunan sandalye sırtlığına koyduğu kabanına bakarak “*Medine ayye, ne işler açtın başıma*” dedi. Faruk tarafından gönderilen emaneti Kurthan bey ile birlikte sağlam birkaç poşetin içine koyup ağzını iyice kapadıktan sonra hastane terzisinde kabanın astarının altına yerleştirmişlerdi.

AKMESCİT'TE SIRADAN BİR GÜN

Giray kaldığı otel odasında, sabah avludan gelen sesler ile uyandı. Nogay kız kahvaltı hazırlamış ve otelde kalan diğer müşteriler kahvaltılarını yapıyordu. Gece boyunca Dilara'yı düşünen Giray, geç uyuduğu için sabahta geç uyanmıştı. Giray üzerini giyinip aşağıya indiğinde kahvaltı bölümünde kendinden başka kimsenin olmadığını gördü. Kahvaltısını yapmaya başladığı sırada otelin sahibi Enver akay geldi. Biraz endişeli bir şekilde Giray'a, bugün nereye gideceğini sordu. Giray, Bahçesaray'a gitmeyi düşündüğünü söyleyince:

-Tamam, Bahçesaray'a rahatlıkla gidebilirsin, dedi. Giray bir şeylerin yolunda gitmediğinden şüphelenmişti.

-Hayırdır, Enver ağabey bir problem mi var? Diye sordu.

Enver:

-Burada bazı olaylar var. Akmescit biraz karışacak gibi Bahçesaray'a gitmen iyi olacak, dedi. Giray daha fazla meraklanarak:

-Ağabey işin aslını bir anlatır mısın?

-Bak Giray, vatana dönen bizim Tatarların hala birçoğunun başını sokacak evi yok. Bu nedenle Akmescit'teki yerel yöneticilere kendilerine yerleşim yeri tahsis edilmesi konusunda müracaat ettiler. Cevap alamayınca bir kısmı, Akmescit'teki Balaklavskaya sokağında başlarını sokabilecekleri baraka tarzında geçici konutlar inşa ettiler.

Bu gün kendilerini üniversite öğrencisi olarak tanıtan Slav uyruklu 300 kadar genç, Balaklavskaya sokağında toplanarak Kırım Tatarlarınca kurulan bu geçici konutlara girerek ortalığı dağıtmakla tehdit ediyorlar. Poliste orada. Ortalık karışacak gibi duruyor, dedi.

-Ee ağabey, bizim burada ne işimiz var. Biz neden oraya gitmiyoruz?

-Oraya gidenler var. Ama senin orada olmaman lazım. Çünkü çıkacak bir olayda sen fark edilirsen, olaylar Türkiye'den gelen provokatörler tarafından çıkarılmış olarak lanse edilir ve haklı davamızda haksız duruma düşeriz, dedi. Enver akayın söyledikleri doğrudu. Giray:

-Haklısın ağabey, o zaman ben Bahçesaray'a gideyim, dedi.

Enver akaydan Bahçesaray'a nasıl gideceğinin tarifini alarak otelden ayrıldı. Tren istasyonunun önündeki meydana çıktıktan sonra arkasına dönüp baktı. Enver akay söylediklerine inanmıştı. Giray doğruca tavuk döner yediği büfeye gitti. Kırım'da kendine yer tarif edecek tek tanıdığı, orada çalışan kızlardı. Kızlara Balaklavskaya sokağına nasıl gideceğini sordu. Kızlar tarifile bulamayacağını söyleyerek durdurdukları bir taksiye, Rusça Giray'ın gitmek istediği yeri tarif ettiler. Enver akayın söyledikleri mantıklıydı ama her zaman mantık doğruyu göstermezdi. Türkiye'den buraya gelecek ve öz halkı Ruslar tarafından saldırıya uğrarken, Giray Bahçesaray'da turistik gezi yapacaktı. Bunu hiçbir mantık açıklayamazdı.

Taksi Balaklavskaya sokağının girişindeki polis noktasında durduruldu. Polis ile taksici bir şeyler konuştuktan sonra taksi geri dönerek hemen karşıda bulunan fabrika benzeri binanın yanında durdu. Taksici Giray'a Rusça bir şeyler söylüyordu. Balaklavskaya sokağına geldiğini düşünen Giray taksiden indi. Bağırışma seslerinin geldiği ve kalabalığın olduğu noktaya doğru ilerledi. Çok ilginç bir sahneydi. Serseri tipli Ruslar, Tatarların başlarını sokmak için yaptığı bir oda barakalarına ve içerisinde bulunan mallarına zarar verirken polis tarafından kurulan bir barikat ile Tatarlar olay mahallinden uzaklaştırılıyordu. Çok zor şartlar altında ve alın teri ile yaptıkları

barakalarının, Ruslar tarafından yıkılmasına dayanamayıp barikatı aşmaya çalışan Tatarlar ise, hem polis hem de saldırgan Ruslar tarafından dövölüyordu. Bu şekilde bir çok Tatar yaralanmış ve komşuları tarafından sağlık merkezlerine götürölmeye çalışılıyordu. Gözleri yaşarıp tüyleri diken diken olan Giray, polis barikatının biraz uzağında, Tatarların hemen arkasından olayları izliyordu. İçinden bir ses "*Polis barikatını aşarak, şu serserilerden birkaçını oraya yık*" diyordu. Fakat Enver Akayın söyledikleri aklına geldiğinde bunun Kırım Tatarlarına zarar vereceğini anlıyordu. Yumruğu sıkılı bir şekilde olayları izlemeye devam eden Giray, bir anda gözlerine inanamadı. Elindeki fotoğraf makinesi ile polis barikatının arkasından olayların fotoğraflarını çekmeye çalışan genç kız, Dilara'ya benziyordu. Ani bir hareketle istemsiz olarak kalabalığın içine doğru ilerledi. Biraz daha yaklaşınca kızın Dilara olduğundan emin oldu. Adi polisler kalkanları ile devamlı Dilara'yı rahatsız ediyor ve görüntü almasını engellemeye çalışıyorlardı. Bu nasıl bir insanlıktı. İnsanları toplu halde çoluk, çocuk, hasta, yaşlı demeden hayvan vagonlarına doldurup ölüme göndereceksiniz. Yarıyı yolda ölecek ama içlerindeki vatan hasreti sönmeyecek. Aradan 45 yıl geçtikten sonra insanların vatanlarına dönmelerine izin verecek, fakat onlara ev vermeyeceksiniz. Atalarının toprağında tırnağıyla kazıyarak başlarını sokacak bir baraka yaptıklarında ise 1944 zihniyeti ile bunları yıkacak ve görüntü alınmasını da engelleyeceksiniz. Yumruğunu daha fazla sıkarak Giray, bu görüntü karşısında dudaklarını ısırarak, çılgın bir şeyler yapmamak için kendine engel olmaya çalışılıyordu. Olaylar sözde Rus öğrencileri ve Ukrayna polisinin galibiyeti ile sonuçlanılıyordu. Dedelerinin topraklarında yaptıkları barakaları yıkılan veya kullanılmayacak hale gelen Kırım Tatarları üzerine de dayak yiyerek garibanlık konusunda zirve yapıyorlardı.

Rus öğrencilerinin olay yerinden ayrılması sonrası polis ve zırhlı araçlar, görevini yerine getirmenin verdiği dayanılmaz hafiflik ile emniyet müdürlüğüne doğru yola çıktılar. Tatarlar ise onların uzaklaşması sonrası birbirlerinin yaralarını sarmaya çalışılıyordu.

Giray, Dilara'dan gözlerini ayırmadan, diğer Tatarlar gibi etrafı toplamaya ve kurtarılabilecek malları kurtarmaya yardım ediyordu. Dilara ile karşılaşmaktan çekiniyordu. Bu nedenle devamlı olarak onun olduğu alanın tam tersi istikamette bulunuyordu. Çekinmesinin iki nedeni vardı. Bunlardan birincisi Dilara'nın dün söylediklerinde haklı olmasıydı. Vatandaki Kırım Tatarları bu şekilde işkenceye maruz kalırken, Türkiye'deki Tatarların bundan haberi dahi olmuyordu. Haberi olsa da herhangi bir şey yapmıyorlardı. İkincisi ise Tatarlara yardım ederek Dilara'nın gözüne girmeye çalışıyormuş imajı vermekten çekiniyordu. Dilara, Giray gibi oradaki Tatarlara yardım etmeye devam etti. Hava iyice karardığında Dilara olay yerinden ayrılarak tek başına şehre doğru yürümeye başladı. Giray ise uzak bir mesafeden onu takip ediyordu. Hem ona yakın olmak istiyor hem de onun sayesinde şehir merkezine ulaşmayı hedefliyordu. Dilara, Giray'ın taksiden indiği fabrika benzeri büyük binanın köşesinden döndü. Giray'da yaklaşık 100 metre arkadan gelerek binanın köşesinden döndü. Fakat döndükten sonra gördükleri inanmadı. Muhtemelen Tatarların evlerine saldıran sözde Rus öğrencilerden ikisi Dilara'nın önünü çevirmiş ve onunla tartışıyorlardı. Giray adımlarını hızlandırarak onlara doğru yaklaştı. Dilara'nın fotoğraf makinesini almak istiyorlardı. Hararetli tartışmanın sonunda içlerinden birisi Dilara'nın makinesinin bulunduğu çantayı tutup çekmeye başladı. Dilara ise çantayı vermemek için direniyor ve "İmdat" diye bağıırıyordu. Bu sırada diğer Rus, elinin tersiyle Dilara'ya bir tokat atarak onun yere düşmesine neden oldu. Dudağının kenarı kanayan Dilara düşerken makinenin çantasını da bırakmak zorunda kalmıştı. Savaş galibi bir kumandan edasıyla makineyi havaya kaldıran Rus, Giray'ın koşarak suratının ortasına attığı kafa darbesiyle sadece ağzı ve bumundan kan boşalmasıyla kalmadı aynı zamanda uzun bir uykuya daldı. Giray Kurthan beyin Çorlu'da kendisine verdiği asker botunu diğer Rus'un testisleriyle tanışınca, Rus'un suratı gerçekten görülmeye değerdi. Ellerini apış arasına götüren Rus'un uzun saçlarından tutan Giray, saçlarından çekerek

aşağı indirdiği suratına, diz kapağı ile o kadar şiddetli vurmuştu ki kırılan burun kemiğinin çatırtısı metreler ötesinden duyuldu. Giray daha bayılmamış olan Rus'un suratına, botun sert olan burun kısmı ile birkaç tane daha vurunca; o Rusla da irtibat kesildi. Bu sırada yerden kalkmış olan Dilara bir yandan cebinden çıkardığı ipek bir mendil ile ağzının kenarından süzülen kanı silerken, diğer yandan yeşil gözleri ile şaşkın şaşkın Giray'a bakmaktaydı. Kendine bakan Dilara'nın gözlerinde öfke olmadığını gören Giray, bayram çocukları gibi mutlu olmuştu. Hafif gülümseyerek Dilara'ya selam verdi. Dilara hala yaşadıklarının şokundaydı. Giray, baygın yatan Rus'un elindeki fotoğraf makinesini almak için eğildi. Makineyi sıkı sıkı tutmuş Rus'un parmaklarını açmak için biraz daha eğilmişti ki, Dilara'nın çığlığı ile arkasına döndü. O an muhtemelen diğer köşede gözetleme görevini üstlenmiş olan üçüncü Rus'un salladığı sustalı bıçakla burun buruna geldi. Kendini hafif geriye çekti ama Rus'un bıçağı sol omzunu tutturmuştu. Omzunda hafif bir yanma hissetti. Muhtemelen hala Dilara'nın gözlerinden aldığı narkozun etkisindeydi, bu nedenle fazla acı hissetmedi. Giray'ın omzundan akan kanı görüp tereddüt yaşayan Rus'un bıçaklı elini, iki eli ile tutan Giray biraz önce Dilara'nın dibine düştüğü fabrika duvarına Rus'u iteleyerek dayadı. Sağ omzunu Rus'a dayayarak, iki eli ile tuttuğu Rus'un bıçaklı elini duvara vurmaya başladı. Duvarla teması sonrası elindeki acılara dayanamayan Rus bıçağı bırakmak zorunda kaldı. Bıçağın yere düştüğünü gören Giray, daha sonra Adanalı ağızıyla "*Allah yarattı demeden*" Rus'a vurmaya başladı. Kendinden oldukça iri olmasına rağmen Giray, duvara sıkıştırdığı Rus'a, dizlerinin üzerinde yere çökene kadar vurdu. Dizlerinin üzerinde ayakta durmaya çalışan Rus, önce Giray'ın botundan ağzının üzerine aldığı darbe ve bu tekme sonrası kafasının arkadaki sert duvara çarpması sonrası kendinden geçti. Giray Dilara'ya baktığında yeşil gözlerinden dökülen damlaları görünce dayanamayıp duvar kenarındaki Rus'un karnına bir tekme daha attı. Dilara ise Giray'ın yanına gelerek üzerindeki polar yeleği çıkardı ve Giray'ın omzuna baktı. Tam deltoid adalenin

üzerinde derin bir kesi ve yoğun bir kanama vardı. Dilara ağlamaya devam ederek:

-Hep benim yüzümden oldu, dedi. Az önce ağzındaki kanı sildiği ipek mendil ile Giray'ın omzuna bastırarak kanı durdurmaya çalıştı. "*Hemen hastaneye gidelim*" diyen Dilara'ya Giray :

-Hayır, gidemeyiz, diye cevap verdi. Dilara "*Neden ?*" diye sordu. Giray:

-Eğer hastaneye gidersek bu olay adli makamlara yansır. Ben Türkiye'den gelen provokatör olurum, Kırım Tatarları ise haklı davalarında haksız. Ayrıca benim Ukrayna'ya tekrar girişimi engellerler. Ben kan kaybından ölsem de hastaneye gitmem.

Giray'ın bu ısrarlı duruşu karşısında zaman kaybetmekten korkan Dilara:

-Tamam şimdi buradan hızlıca bize gidelim, İsmet ağabeyi ararız, dedi. Yola doğru ilerlemeye başladılar. Dilara, Giray'ın omzundaki kanamaya baskı yapmak ve dikkat çekmemek için elini Giray'ın omzuna atmıştı. Giray ise bu durumdan oldukça memnundu. Yola çıkıp taksiye bindiler. Dilara, Giray'ın omzundaki elini çekmedi. Diğer eliyle yolda İsmet ağabeyini arayarak ona kısaca olanları anlattı. Taksi daha çok Tatarların yaşadığı Akmescit'in varoş bir mahallesinde durdu. Taksiden inen Giray ile Dilara yapışık ikizler misali daha duvarlarının sıvası yapılmamış, önünde küçük bahçe bulunan gecekondu misali bir eve girdiler. Kapıyı Dilara'nın annesi açtı. Giray ile Dilara'yı bu şekilde karşısında gören kadın şaşırmıştı. Dilara hemen Giray'ın üzerindeki kızı çıkardı. Annesi ise sıcak su getirmek için mutfığa gitti. Giray'ı kanepeye yatan Dilara, Giray'ın sol omzuna baktı. Yara kanamaya devam ediyordu. Dilara'nın beyaz mendili kıpkırmızı olmuştu. Dilara, annesinin getirdiği gazlı bezi alarak yaranın üstüne bastırmaya devam etti. Annesi de sıcak su ile Giray'ın omzundan aşağıya doğru inmiş ve bazı bölgelerde pıhtılaşmış olan kanları temizliyordu. Bu sırada kapı vuruldu. Annesi kapıyı açmak için kalkınca, Giray ile Dilara tekrar göz göze geldiler. Giray, Dilara'nın gözlerinde bu defa çok farklı bir şey gördü. Dilara'nın

ağlamaktan kızarmış yeşil gözleri, Giray'a yalvarırcasına bakıyordu. Giray Dilara'nın kendine bu şekilde baktığını gördükten sonra içinden "*Artık ölsem de, gam yemem*" dedi. İsmet akay içeri girene kadar aynı şekilde birbirlerine bakmaya devam ettiler. İsmet:

Geçmiş olsun Giray, dedi. Giray:

-Ağabey ne geçmiş olsunu? Ben orada olanları gördükten sonra Allahıma o kadar yalvardım ki bunları benim karşıma başka yerde çıkar, diye. Yüce Allahım sana binlerce hamdolsun ki dualarımı kabul ettin ve bu şerefsizleri karşıma çıkardın. Giray'ın lafını kesen İsmet akay;

-Şimdi boş ver bunları.Kanamayı nasıl durduracağız. Komşumuz olan Tatar bir hemşireyi getirdim, dedikten sonra içeri giren kadına:

-Elnera abla ne yapacağız? Diye sordu. Giray'ın omzundaki yaraya bakan kadın:

-Normalde bu yaranın ameliyatla dikilmesi gerekir. Hastaneye götürmek lazım, dedi. Giray:

-Abla ben ölürüm de hastaneye gitmem, diye son sözünü söyledi. İsmet akay :

-Abla sen burada halledemez misin?

-Yanımda uyuşturucu yok. Sadece ağrı kesici hap var. Dikmek için sütür malzemem var ama bu yara çok derin. Ben diktikten sonra kanamaya devam eder ve iç kanama yapabilir. Kararı siz verin. Giray:

-Ablacığım sen yarayı dik, gerisine karışma, dedi. Kadın:

-Tamam o zaman, önce en azından şu ağrı kesici hapi iç, dedi. Dilara koşarak mutfaktan Giray'a su getirdi. Giray için aslında ilaca gerek kalmamıştı. Dilara'nın getirdiği bu su ona ilaç gibi gelmişti. Elnera hanım yarayı temizlemeye başladı. Giray'a başını diğer tarafa çevirmesini ve dişini sıkmasını söyledi. Kanepenin karşı tarafına geçen Dilara, Giray'ın elini tutarak:

-Canın yandığında benim elimi sıkabilirsin, dedi. Giray Dilara'nın elini avucunun içine aldı ve hiçbir şey söylemeden onun

gözlerine baktı. Elnera hanım yarayı dikmeye başlamıştı. Hiçbir uyuşturucu ilaç yapılmadığı halde Giray, Dilara'nın yeşil gözlerinin hipnozu ile acı duymuyordu veya duyuyordu ama hiç fark ettirmiyordu. Yaklaşık yarım saat süren yaranın dikilme olayı bitmesine rağmen Giray, Dilara'nın elini tutmaya devam ediyordu. Gözlerini bir saniye olsun Dilara'nın gözlerinden ayırmadan ona bakıyordu. Elnera hanım:

-Benim işim bitti, şimdilik kanama durdu. Ama sabaha kadar yeniden kanama olabilir. Bu nedenle birinin devamlı yanında kalarak yarayı kontrol etmesi gerekiyor, dedi.

Giray kendi kendine *"Ya bu ablanın ağzından bal damlıyor"* dedi. Dilara hemen atılarak:

-Bizde kalsın ben sabaha kadar bekleyebilirim, dedi. İsmet akay:

Oldu o zaman, Dilara cep telefonum sabaha kadar açık olacak. Bir şey olursa hemen ararsın. Giray sen burada kal. Ben önce Elnera ablayı evine bırakayım, daha sonra mecliste bugünkü olaylarla ilgili bir toplantı yapılacak, ona katılacağım, dedi. Giray:

-Ağabey ben kendimi iyi hissediyorum. Aslında otele gidebilirim. Dilara hanım ve annesine rahatsızlık vermeyeyim, dedikten sonra doğrularak oturdu ve kanlı gömleğini giymeye başladı.

-Olur mu öyle şey? Ne rahatsızlığı? Benim yüzümden bu hale geldiniz birde bize rahatsızlık vermekten bahsediyorsunuz, dedi Dilara. Annesi ise:

-Biz Türkiye'ye gelsek, sizde misafir olsak rahatsız olacaksınız o zaman.

-Yok teyze, estağfurullah, öyle şey olur mu? Başım gözüm üzerine, hoş geldiniz sefa getirdiniz ? diyen Giray'ın söylediklerinden İsmet Akay dışında kimse bir şey anlamadı.

-Tekrar geçmiş olsun. Ben çıkıyorum, diyen İsmet, Dilara'nın fotoğraf makinesini de yanına alarak, Elnera hanımla birlikte evden ayrıldı. Dilara'nın annesi önce içerden Giray'a giyecek bir şeyler getirdi:

-Kusura bakmayın evde erkeğimiz yok, bunlarla idare edeceksiniz, dedikten sonra, acıkmışsınızdır, sizlere bir şeyler hazırlayayım, diye ekledi. Dilara:

-Anne bende sana yardım edeyim, diyerek ayağa kalktıktan sonra Giray'a:

-Giray bey yemek istediğiniz özel bir şey var mı? Birkaç gündür evinizden uzaktasınız, annenizin veya eşinizin yemeklerini özlemişsinizdir, dedi. Giray bu anlamlı soruya:

-Benim Türkiye'de annem, eşim veya evim yok. Ben devamlı dışarıda yemek yerim. Ama özlediğim tek bir şey var. Onu biliyor musunuz acaba? Giray'ın cevabının bir kısmına üzülen ve bir kısmına da sevinen Dilara:

-Çok üzüldüm, demek kimseniz yok. Ne yemek istiyor canınız, onu söyleyin lütfen.

-Ne zamandır Nogay çayı içmedim. Yapmasını biliyor musunuz? Diye sordu. Dilara ve annesi birbirlerine baktılar. Dilara'nın annesi:

Bana tarif ederseniz, yapabilirim, dedi. Giray:

-O zaman ben size Ceyhan'da iyi bilinen bir hikayeyi anlatayım dedi ve anlatmaya başladı:

Aklını coytkan Tatar Ruh Sağlığı Hastanesinde iyileşken dayın turur...

Hekimler ;

-Aklığını coytkan edin ; biraz aruvsun...Seni mından cibereyik...dep aytarlar...

Tatar bek süyünür...

Hekimler, aklını coytkan ama aruv bolğanına inandıkları Tatarga sorganlar ;

-Mından ketgende, dışarıda ilk iş ne yasıycaksın? Derler..

-Bek özledim...Nogay Şayı içecekmen....der...

Hekim sorgan;

-Kayday yasanır NOGAY ŞAYI?

Aklını coytkan tatar başlar anlatmaga ;

-Bir tencerege su kuyorman...İşine şay atarman...İçine süt katarman...İşine karabiber, tahaan , taze yağı da kuyup içermen...

Hekimler ;

-Bu akay coytkan aklını taaa tabamagan ...der...

Tatarı hastaneden cibermegenler...^()*

(Akıl sağlığını kaybeden Tatar Ruh Sağlığı hastanesinde iyileşmeye başlar. Doktorlar:

-Akıl sağlığını kaybetmiştin, şimdi biraz iyisin. Seni buradan gönderiyoruz, derler. Tatar çok sevinir. Doktorlar akıl sağlığını yitiren ama iyileştiklerine inandıkları Tatar'a sorarlar:

-Buradan gittiğinde, dışarıda ilk iş ne yapacaksın? Tatar:

-Çok özledim, Nogay çayı içeceğim, der.Doktorun biri sorar:

-Nasıl yapılır bu Nogay çayı?

Tatar başlar anlatmaya:

-Bir tencere içine su koyarım, çay atarım. İçine süt koyarım. Karabiber, tahin ve tereyağı da koyup içerim. Hekimler Tatar'ın anlattığı bu tarifi çok saçma bulup:

- Bu adam yitirdiği akıl sağlığını daha bulamamış, derler ve Tatarı hastaneden göndermezler.)

Bu komik hikaye sonrası ortamın havası biraz yumuşamıştı. Dilara'nın annesi:

-Benim babamın annesi de Nogay'dı.Böyle bir çay yapardı, bizlerde içerdik. Ama bak nasıl unuttuğum. Yalnız içinde tahin olduğunu hatırlamıyorum, dedi. Giray:

-Sadece Ceyhan'daki Nogaylar tahin koyar. Türkiye'nin başka yerlerindeki Nogaylar'da tahin koymazlar, dedi.

Annesi ve Dilara mutfığa geçtikten sonra Giray evi incelemeye başladı. Oldukça eski eşyalarla döşenmiş küçük bir evdi. Duvarlar sıvanmamıştı. Mutfak olarak kullandıkları yerin kapısı dahi yoktu. Bulunduğu yer muhtemelen salondur. Eski büyük bir masa ve onun üzerinde küçük bir televizyon vardı. Giray oturduğu yerden kalkarak

(*) TATARLAR; Abdülkadir KAÇAR

elini yıkamaya karar verdi.

-Dilara hanım, elimi nerede yıkayabilirim, diye mutfığa doğru seslendi. Dilara:

-Geliyorum, dedikten sonra elinde küçük plastik bir leğen , sabun ve bir ibrik ile geldi. Leğeni kanepenin üzerine koyarak, Giray elini sabunla yıkarken oda ibrikteki sıcak suyu Giray'ın eline döktü.

Yenilen çiğbörek ve içilen Nogay çaylarından sonra Dilara, annesi Hediye hanıma olayları anlattı. Hediye hanım ise devamlı olarak, Giray'a, Türkiye ve Giray'ın ailesi ile ilgili sorular soruyordu. Dilara annesinin ahiret sorgusunu çağrıştıran sorularından utanıyor, annesini uyarıyordu ama Hediye hanım sorguya devam ediyordu. Giray Hakkari'de dahi sorulan sorulara bu kadar cevap vermemişti. Saat oldukça ilerlemişti, Giray:

-Ben müsaadenizi isteyeyim, diyerek gitme isteğini beyan etti. Hediye hanım:

-Giray bak sende artık benim oğlum sayılırsın bu nedenle senide azarlayabilirim. Bir daha gitme bahsini açarsan ilk azarı da yiyeceksin. Dilara, kanepeye Giray oğlumun yatabilmesi için çarşaf ser ve yorgan getir, dedi. Dilara annesinin dediklerini yaptıktan sonra, Giray'a dönerek:

-Ben şu odada olacağım, sabaha kadar çalışmam gereken bir konu var. Arada bir gelip senin omzundaki bandajı da kontrol ederim, dedi. Giray:

-Tamam, dedi. Hediye hanım, Dilara ile birlikte yatacağı odaya geçmişti. Dilara ise sol elini fazla kullanamayan Giray'ın üzerine yorganı örtmede yardım etti. Daha sonra ışığı kapatmak için duvardaki elektrik anahtarına doğru ilerledi. Tam ışığı söndürecek ki dönerek Giray'ın yattığı kanepeye baktı. Giray sol omzu üst tarafta kalacak şekilde sırtını dönmüştü. Dilara kısık bir sesle:

-Kırım Haber Ajansında söylediklerim için çok üzgünüm, dedi. Giray uyumuş rolü yaptı ve hiç cevap vermedi. Bu kadar kısa sürede uykuya dalamayacağını ikisi de biliyordu. Ama Giray, Dilara'nın söylediklerinden dolayı bu kadar kolay affedilemeyeceğini

anlamasını istiyordu. Dilara ışığı kapatarak, annesiyle yatacağı odaya çekildi. Kapıyı yarı açık bırakarak Giray'ı izlemeye aldı. Gerçekten önemli bir yara alan Giray'ın hastaneye gitmesi gerekiyordu. Fakat Giray'ın Tatar inadı bunu engellemişti. Dilara, Giray için endişeleniyordu. Kendisinin yüzünden yaralanmıştı ve...

Her yarım saatte bir Dilara, Giray'ın yanına giderek omzundaki pansumandan kanama var mı diye kontrol ediyordu. Giray ara-ara uykuya dalıyor fakat Dilara her geldiğinde geri uyanıyordu. Bu saatler boyu böyle devam etti. Giray bir ara omzundaki ağrı nedeniyle uyandı. Ağrı kesici ilacın etkisi geçmişti. Oturarak omzuna baktı. Kanama olmamıştı. Ayağa kalkarak yarı açık olan kapıdan Dilara ile annesinin odasına baktı. Dilara'dan ağrı kesici bir ilaç istemeyi düşünüyordu. Gördüğü manzara karşısında yüreğinden bir parça kopmuş ve "cız" diyerek kor kömürlerin üzerine düşmüştü. Önündeki masaya kafası düşen Dilara oturduğu sandalyede uyuya kalmıştı. İlacı tamamen unutan Giray, Dilara'yı uyandırarak, yatağına yatırmayı düşündü. Dilara'yı uyandırmaya kıyamamamanın yanında yanlış anlaşılma tehlikesi ile karşı karşıya da kalabilirdi. Salonda etrafına bakarken Dilara'nın üzerine örtmesi için getirdiği fakat kendi istemediği için sandalyenin üzerinde kalan battaniyeyi gördü. Sessiz bir şekilde ilerleyerek battaniyeyi aldı ve Dilara'nın üzerine örttü...

Hediye hanım söylenerek Dilara'yı uyandırmaya çalışıyordu.

-Battaniyeyi üzerine alana kadar, neden yatağına yatmadın ki, bak hasta olacaksın.

Dilara gözlerini ovuşturduktan sonra üzerinde örtülü olan battaniyeyi fark etti ve annesine kulak verdi. Battaniyeyi ne zaman üzerine aldığını hatırlamaya çalıştı. Battaniyeyi üzerine kendi almamıştı ve annesi de örtmemişti, geriye bir kişi kalıyordu. Hemen ayağa kalkarak salona çıktı. Salondaki kanepenin üzerinde akşam Giray'ın yatması için getirdiği çarşaf ve yorganı katlanmış bir şekilde gördü. Giray görünürde yoktu. İçinde bir şeylerin acıdığını hissetti. Son bir umutla kapıyı açarak bahçeye çıktı. Giray ayakta durarak bir eliyle

ağacı tutuyor diğer taraftan da yoldan geçmekte olan Abdullah amca ile yarı Tatarca yarı Anadolu Türkçe'si sohbet ediyordu. Dilara son zamanlarda hiç bu kadar sevindiğini hatırlamıyordu. Giray'ın gittiği ve bir daha onu göremeyeceğini düşünmüştü. Giray, Abdullah amcaya Türkiye'den geldiğini ve Hediye teyzenin uzaktan akrabası olduğunu anlatıyordu. Dilara biraz onların muhabbetini izledikten sonra kahvaltı hazırlamak için içeriye girdi. Kahvaltı sonrası akşam Hediye teyzenin yıkadığı giysilerini giyen Giray:

-Her şey için sizlere teşekkür ederim. Size zahmet verdim. Dilara hanım, sizde lütfen olaylar yatışınca kadar evden çıkmayın. Bu arada ben Sefa otelde kalıyorum. Size otelin kartını vereyim. Bir ihtiyacınız olursa beni ararsınız. Ayrıca sabah Abdullah amcaya yanlış anlaşılma olmasın diye akrabanız olduğumu söyledim. Kusura bakmayın, dedi. Dilara:

-Asıl ben size büyük zahmet verdim. Lütfen omzunuza pansuman yaptırmayı ihmal etmeyin. Abuzlar kayası ile ilgili bende araştırma yapacağım. Bir bilgiye ulaşırsam mutlaka size dönerim. Unutmadan bende size telefon numaramı vereyim, dedi.

Giray Hediye teyzenin elini öptükten sonra evden ayrıldı.

NOGAY HAN

Genelde tarih güçlü olan tarafından yazılır. Ama unutulmamalıdır ki güçlü olmak her zaman adil olmakla aynı anlamda değildir. Hakkında farklı yorumların yapıldığı ve çelişkili ifadelere maruz kalan bir Türk büyüğü de **Nogay Han**'dır.

Hülagü Han, İlhanlı İmparatorluğu'nun kurucusudur. Cengiz Hanın torunu, ve diğer Moğol Hanlarından Mengü Han ve Kubilay Hanın da kardeşidir.

Hülagü, 1255 yılında abisi Mengü Han tarafından, Orta Doğuda henüz ele geçirilmemiş toprakların fethini tamamlamak üzere görevlendirildi. Mengü Han, Hülagü'ye teslim olanlara iyi davranmasını, karşı koyanları ise tamamen ortadan kaldırmasını emretti. Hülagü bu fetih seferi boyunca özellikle ikinci emri uyguladı. Hülagü'nün annesi Sorgotani Beki ve karısı Dokuz Hatun dinine bağlı birer *Nesturi Hristiyan*'dı. Yakın arkadaşı ve komutanı olan Ketboğa'da aynı dine mensuptu. Hülagü'nün Müslümanlara karşı olan inanılmaz düşmanlığının, bu üç yakınının etkisi neticesinde olduğu düşünülmektedir. Mengü Han'ın emriyle her on Moğol erkeğinden ikisi, emrindeki orduya alınan Hülagü, belki de o zamana kadarki en büyük Moğol ordusunun başında sefere çıktı. Lurlar kolayca ele geçirildi. Hülagü'nün ünü öylesi korkutucuydu ki Haşhaşiler alınması imkansız Alamut Kalesini savaşımadan teslim ettiler. Hülagü, aslında hep Bağdat'ı almak istemişti. Hülagü Bağdat'ta bulunan **Halife Mustasım**'dan teslim olmasını istediğinde, Halife Mustasım, eğer kendisine saldırırsa Allah'ın gazabına uğrayacağını söyleyerek teslim olmayı reddetti. Bağdat'a vardığında;

Hülagü orduyu bölümlere ayırdı. Böylece şehir her taraftan tehdit edilecekti. Abbasi ordusu, batıdan saldıran Moğol kuvvetlerinin bir kısmını geri püskürtmeyi başardı, fakat sonraki çarpışmalarda yenildiler. Moğollar Dicle Nehri'ndeki setleri yıkarak Abbasi ordusunu tuzığa düşürdüler, askerlerin neredeyse tamamı kılıçtan geçirildi yada boğuldu. Daha sonra şehir kuşatıldı ve birkaç gün içinde de şehri çevreleyen surların tamamı Moğol ordusunun kontrolüne girdi. Mustasım anlaşma teklif etti, fakat Hülagü tarafından kabul edilmedi. Moğollar şehre girdi ve şehir bir hafta boyunca yağmalandı, halk katledildi. Bağdat Kütüphanesi'ndeki sayısız tarihi belgeler ve tıptan astronomiye kadar değişik alanlardaki kitaplar yok edildi. Dicle Nehri'ne atılan kitaplardan dolayı nehir suyunun, o günlerde siyaha döndüğü söylenir. Müslüman tarihçi Abdullah Vassaf birkaç yüz bin veya daha fazla Bağdatlının öldürüldüğünü tahmin ediyor. Hülagü, zamanın Fransa kralı 9. Lui'ye yazdığı mektubunda ordusunun yaklaşık 200.000 kişiyi öldürdüğünü söylemektedir. Yapını nesiller boyu süren cami, saray, kütüphane ve hastaneler yağmalandı ve yok edildi.

Halife yakalandı ve öldürülmeden önce halkının katledilmesi ve şehrinin talan edilmesi izletildi. Bozkır kültürüne göre asil kan yere akarsa, tüm dünya düşmanınız olurdu. Bu yüzden Halife keçeye sarılıp atlar tarafından çiğnetilmiştir ve tüm sülalesi öldürülmüştür.

Tüm bu anlatılanlar; Hülagü'nün Moğol hanları arasında niye en çok korkulanı ve en büyük kan dökücü olarak görüleni olduğunu açıklamaktadır. Mengü Han'ın ölümünden sonra imparatorluk dört bölüme parçalanmıştır ve Hülagü Han'ın kurduğu İlhanlı Devleti bunlardan biridir.

Altınordu devletinde ise Batu Han'ın ölümü üzerine tahta Berke Han çıktı. Berke Han Müslümandı ve Bağdat kuşatması yüzünden Hülagü'yü cezalandırmaya ant içmişti. Bağdat yağmalanmasından sonra Berke Han, Mengü Han'a protesto mektubu göndermişti. Mektupta Berke Han *"Hülagü tüm Müslüman yurtlarını yok etti ve halifeyi öldürdü, Allah'ın izniyle döküğü onca masum*

kanın hesabını soracağım.'' diyordu. Berke Han bu intikam içinde Nogay Han'ı görevlendirmişti. 1263 Yılında Nogay Han, Terek Irmağı kıyılarında Hülagü'nün ordularını yendi ve öldürülmüş tüm Müslümanların intikamını Hülagü'den almış oldu.

Nogay han bu zaferden bir yıl sonra 20 bin kişilik ordusunu Tuna'nın güneyine geçirdi ve Bizans ordusunu yenerek imha etti. Düzenlediği bu sefer, sonrası İstanbul'da esir bulunan Selçuklu Sultanı **İzzettin Keykavus'u** tutsak bulunduğu Ainos kalesinden kurtararak Kırım'a götürdü. Nogay Han 1265 yılında resmen Müslüman olduğunu ilan etti.

Berke Han 1266'da ölünce yerine Batu Han'ın torunu Mengü Temür geçti. Mengü Temür'den sonra sırasıyla Tuta Mengü ve Teleboğa tahta çıktılar. Nogay Han kahramanlıkları ve zekası sayesinde tahta çıkan isimlerin değişmesine rağmen Altınordu'yu idare eden asıl güçtü. Tüm komşu devletler, Nogay Han'ı Altınordu'nun asıl hükümdarı olarak görüyorlardı. Nogay Han ise, töre gereği Cengiz sülalesinden gelen bir Moğol değil de bir Türk olduğu için hiçbir zaman tahta çıkmadı. Nogay Han Memlûklü sultanı Baybars'a gönderdiği bir mektupta *"İslam yolunda olduğunu, bundan böyle devamlı haberleşmek istediğini"* belirtmiş ve *"Biz senin elin ve parmakların gibiyiz. Sana uygun olana bizde uyarız, sana karşı gelene ise karşı çıkarız"* demiştir (1970-1971). Bilindiği gibi Memlûklüler'de Kıpçak Türküdür.

1291 yılında Altınordu tahtına Tokta Han çıktı. Tokta Hanın tahta çıkışında da Nogay Han'ın desteği olduğu bilinmektedir. Tokta Han Müslüman değildi. Mecusi dininden olan Tokta Han Cengiz sülalesinden gelmekteydi. Kurnaz ve zeki bir kişiliğe sahip olan Tokta Han, bir Türk ve Müslüman olan Nogay Hanın, Altınordu Devleti üzerindeki nüfuzunu iyi bilmekteydi ve Hülagü'ye yaptıklarını unutmamıştı. Tokta Han, Cengiz Sülalesinin Altınordu Devleti üzerindeki hak ve çıkarlarının devamı için Nogay Han'dan kurtulmak gerektiğini düşünüyordu.

18 MAYIS SÜRGÜNÜ

Giray , Dilara'nın yanından ayrıldıktan sonra, bir taksiye binerek Sefa otele geldi. Odasına çekilerek bir önceki günün yorgunluk ve uykusuzluğundan kurtulmak için yatağına uzandı. Yaşadığı olayları gözünün önünden geçirerek derin bir uykuya daldı. Uykusundan oteldeki Nogay kızın kapısını çalmasıyla uyandı. Kapıyı açtığında Nogay kız:

-Size telefon var, dedi. Giray aşağıya inerek açık olan telefonu eline aldı ve ''Alo '' dedi. Arayan Dilara'ydı. Giray'a nasıl olduğunu sorduktan sonra Abuzlar kayası ile ilgili kendine yardım etmek istediğini belirtti. Dilara'nın aklına konu ile ilgili olarak **TİKA**'dan (Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı) bilgi alabilecekleri gelmişti. Giray hiç düşünmeden bu yardım teklifine ''evet '' dedi.

-Bir gün sonranın sabahında Dilara, otele gelerek, tıraş olmuş ve üzerine bir şişe parfümü boca etmiş Giray'ı otelden aldı. Yürüyerek Tika'ya gideceklerdi. Yolda Giray:

-Konu ile ilgili bir gelişme var mı? O üç Rus'a ne olmuş? Diye, sordu. Dilara:

-Hiçbir haber yok. Muhtemelen Akyar'a geri dönmüşlerdir.

-Akyar?

-Sivastopol.

-Neden Sivastopol?

-Bunlar Akyar'daki Rus donanmasından geliyorlar. Rusya, Afganistan'da savaşımiş eski askerleri ve Rusya'da sokakta kalmış gençleri toplayıp buraya getiriyor. Burada onlara askeri, siyasi ve ideolojik eğitim verip, onları birer Rus şovenisti yaparak, bizlerin üzerine gönderiyorlar. Geçen yıl Azizler mezarlığında da aynı şeyi yaptılar.

Giray Türkiye'de yaşadığı çokta mükemmel olmayan hayatla, burada Dilara'nın karşısındaki bu kadar zorlu düşmana karşı verdiği mücadeleyle karşılaştınca, Dilara'ya sarılmamak için kendini zor tutuyordu.

-Tika'da Abuzlar hakkında bilgi var mıdır?

-Bilemiyorum? Türkiye'deki hükümet tarafından cemaat evlerinden seçilerek sırf yurtdışı harcırahı almak için buraya gönderilmiş insanların çalıştığı bir kurum. Burada Türkiye Cumhuriyeti ile Kırım Tatarları arasında köprü görevi görmeleri lazım. Ama onlar Fettullah Gülen cemaatinin buradaki okuluyla ve cemaate adam kazandırmayla daha çok ilgileniyorlar. Kırım Tatarları çok fazla umurlarında değil.

-Gitmeyelim o zaman.

-Hayır gidip, bir şansımızı deneyelim.

Sonunda Tika temsilciliğine ulaştılar. Kapıyı badem bıyıklı birisi açtı. Giray Türkiye'den geldiğini ve bir araştırma konusunda kendilerinden yardım talep ettiğini, belirtti. Koordinatörle görüşmek için bekleme salonuna alındılar. Salonda kendilerinden başka koordinatörle görüşmeyi bekleyen yaşlı bir de nene vardı. Oturup beklemeye başladılar. Bir süre geçtikten sonra yaşlı teyze dayanamayıp:

-*Üy tabmayanı kelgensiniz?* Diye sordu.

Dilara ve Giray "Hayır" dedikten sonra yaşlı teyze ile sohbe başladılar.

Yaşlı teyzenin adı "Adjire" idi.

Adjire nene evlerinden 5dakika uzaklıktaki sağlık ocağına yanlarına refakatçi almadan gidemeyen, Türkiye'deki yaşıtlarına inat, Semerkant'tan tek başına gelmişti. Akmescitte'ki Tika bürosuna ev talebi için başvurmak istiyordu. 18 Mayıs 1944 Kırım sürgünü sırasında 14 yaşımda olan Adjire nene Dilara ve Giray'a dün gibi hatırladığı sürgünü anlatmaya başladı.

O kara gece saat üçü çeyrek geçe, önceden işaretlenmiş Türk evlerinin kapıları silahlı Rus askerleri tarafından kırılırcasına çalımdı. Kapılarını açanlara 15 dakika süreleri olduğu söylendi. Bir çoğunun eşı, babası, oğlu Rus ordusunda, Almanlara karşı savaşıdan bu insanlara 15 dakika içerisinde hazırlanarak evlerinden çıkmaları emrediliyordu. Emre karşı gelenler çok şiddetli şekilde cezalandırılacaklardı. Çoğu sadece duvarda asılı olan Kuran-ı Kerim'lerini alabilmişlerdi. Evlerinden zorla çıkarılarak, sokaklarda bekleyen kamyonlara üst üste bindirilen Kırım Türkleri tren istasyonuna doğru yola çıkarılıyorlardı. Yaşıllar kamyona binemeyip düşüyor, çocuklar ve kadınlar ise ağlıyorlardı. Trenlerin hayvan taşınan vagonlarına, yine aynı şekilde balık istifi halinde dolduruludular. Nefes almanın dahi zor olduğu bu vagonlara binenler mi yoksa Arabat köyünde unutulunanlar mı daha şanssızdı bilinmez. Stalin'den korkarak bir köyü sürgüne göndermeyi unuttuklarını bildiremeyen yetkililer, çareyi Arabat köyünü, çoluk çocuk demeden eski bir gemiye doldurup Karadeniz'de gemiyi batırmakta bulmuşlardı. Ortalama 3 hafta süren bu yolculuk, yolda lokomotif bozulanlarda 3 aya kadar uzamıştı. 400 bin civarında olduğu tahmin edilen sürgün zedelerin % 46 sı yolda ölmüştü. Yaşıllar ve çocuklar açlıktan, susuzluktan ve havasızlıktan ölerken genç kız ve kadınların bir kısmı ise utançlarından vagon içinde tuvaletlerini yapamamışlar ve bu nedenle ölmüşlerdir. Lokomotifin ihtiyacı giderilmek üzere durulduğunda, vagonların kapıları açılarak ölenlerin naaşı hemen tren yolunun kenarına bırakılıyordu. Bu zavallı vatansızlar, aynı zamanda mezarsız birer ceset olarak Kırım'la Özbekistan'ı ve Sibirya'yı birbirine bağlayan tren rayları boyunca uzanmaktadırlar. Ruslar öyle planlı bir soykırım

uyguluyorlardı ki. Ölmeden gidecekleri sürgün yerine ulaşanlara, gittikleri coğrafya da yardım edilmesi engellemek için o coğrafyada yaşayan soydaşlarına gelen Tatarların vahşi insanlar olduğu söylenmiştir. Tren, sürgündeki son istasyonda durduğunda, vagon kapılarının açılması sonrası açlıktan perişan haldeki Kırım Tatar Halkı, tren yolunun kenarındaki alanlarda yenebilecek otlar aramışlardır. Bu pişkin ve zalim soykırımcılar ise Özbekistan'da yaşayan soydaşlarımıza tren yolunun kenarında ot yemeye çalışan Kırım Tatar Halkını göstererek *"Bakın Tatarlar sizlere anlattığımız gibi vahşi değiller miymiş?"* demekten de çekinmemişlerdir. Bu sistemli politikanın ürünü olarak Özbekistan'da ki yerli Türkler gelen Tatarların da kendileri gibi Türk ve Müslüman olduğunu anlayana kadar onlara yeterli oranda yardım etmemişlerdir. Sürgündeki, amaç Kırım Türklerinin tamamen yok edilmesi olduğu için, sürgün yerlerine ulaşan Tatarların köyde yaşayanları şehirlere, şehirde yaşayanları ise köylere iskan edilmişlerdir. Bu iskan mekanlarında ise Tatarlar bilinçli olarak homojen bir şekilde yerleştirilmemiş sokak ve köylere belirli sayılarda dağıtılarak onların vatanlarından ve birbirlerinden çabucak kopmaları amaçlanmıştır. Sibiry'a gönderilip ellerine balta tutuşturulan insanlar kendilerine ev yapmak isterken aç ayların saldırısına uğramış ve hayatlarını kaybetmişlerdir. Rus ordusundaki görevini tamamlayıp evlerine dönen, savaştaki kahramanlıkları nedeniyle madalya almış Tatarlar ise evlerinin kapılarında eşleri, çocukları, anne ve babaları yerine evlerine sonradan yerleştirilmiş, Ruslar tarafından karşılanmışlardır. Bu kadar planlı ve acımasız soykırımın kazanan tarafı Ruslar olarak görünse de, 78 yaşındaki yaşlı bir kadın tek başına vatanına dönerek çocukluğunun geçtiği evi ziyaret ediyordu. Özbekistan Türkü olan kocasını da alarak vatanına geri dönmek için ev talebinde bulunuyordu. Başka bir Kırım Türk'ü babasının mezar taşını, tuvalet taşı olarak kullanan Rus'tan geri alıyor, bir Tatar kadını ise tepeye kurduğu çadırın önünden çocuklarına aşağıda Ruslar tarafından işgal edilmiş evleri göstererek, *"Şu bizim evimiz, hemen yanındaki amcamın,*

onun solundaki ise Asiye ablamın evi'' diyordu. Babası, katledilen bir genç kız, İstanbul'da bulduğu iyi bir işten ayrılarak vatanına dönüyor, 150 yıl önce benzer bir sürgün ile Türkiye'ye göçmüş olan Tatarların torunu ise atalarının izini aramak için Kırım'a geliyordu. Sizce kazanan taraf yayılmacı Rus şovenistliğini yoksa Türklük ve vatan bilincimiydi?

Adjire teyzenin sürgün ile ilgili anlattıklarını dinleyen Giray ve Dilara buğulu gözlerle birbirlerine baktılar. Giray, Adjire neneye:

"Bizden bir isteğin var mı?" diye sordu. Adjire nene, Türkiye'den sadece Türkçe yazılı dua kitabı istedi. Bu sırada Tika Koordinatörünün kapısı açıldı. İçerden çıkan başka bir badem bıyıklı kapıya kadar yolculayan koordinatöre, görüşme için bekleyenlerin olduğu söylenince az önceki badem bıyıklı gülücükler saçan yüzü, ciddi ve sert bir şekil aldı. Adjire nene koordinatörün odasına alınırken, Giray'ın isteği üzerine Giray ve Dilara koordinatörle görüşmeden, Tika'dan ayrıldılar. Kendilerine Tika'nın hiçbir yardımı olamayacağını anlamışlardı. Akşama kadar Akmesic'i dolaştıktan sonra Giray Dilara'yı evine bıraktı. Ayrılırken Dilara'ya:

-Yarın için bir programın var mı? Diye sordu. Dilara:

-Şimdilik herhangi bir planım yok, dedi. Giray:

-Ben daha Hansaray'ı görmedim. Senin içinde uygunsa yarın beraber Bahçesaray'a gidebilir miyiz? Diye sordu.

-Olabilir.

-Tamam o zaman, ben yarın sabah on gibi seni evden alırım.

-Tamam

Bu atılımla bir gün sonrası içinde Dilara'yı görmeyi garantileyen Giray, oteline döndü. Nogay kız Giray'a:

-Ağabey, İsmet akay sizi aradı. Akşam tekrar arayacak, dedi.

Akşam olduğunda, İsmet tekrar aradı. Giray'a müjdeli bir haberi vardı. Gözleve civarını iyi bilen birisine ulaşmıştı. Giray:

-Ağabey bana nasıl yardım edebilir?

-İki gün sonra bir iş için o tarafa gidecekmiş. Seni de götürebileceğini söyledi.

-Ne diyorsun ağabey. Vallaha çok güzel bir haber. İnan ki çok sevindim.

Talih, Giray'ın yüzüne gülmeye başlamıştı. Bugüne kadar başına gelen en güzel şey olan Dilara'yla tanışması, hiç olmazsa üç Rus'tan atalarının biraz olsun intikamını alması ve Abuzları bilen birine ulaşması...

Giray bir gün sonra Dilara'yı dediği saatte evinden aldı. Akmescit, Bahçesaray arası çalışan otobüslerden birine binerek Bahçesaray'a doğru yola çıktılar. Yol boyunca sağlı ve sollu olarak Tarak Tamgalı Gök bayrakların dikili olduğu çadırlar ve yapılmaya çalışılan gecekondu lar göze çarpıyordu. Dilara ve Giray önce Gaspıralı İsmail beyin mezarını ziyaret ettiler. Daha sonra hemen karşıdaki ünlü Zincirli medreseye geçtiler. Zincirli Medrese'de restorasyon çalışmaları vardı. Ziyarete kapalı olduğu halde, Giray restorasyonda çalışan Türkiye'den gitmiş işçilere rica ederek, Zincirli Medreseye girmek için izin aldı. Girişteki çalışma nedeniyle kazılan çukurun üzerinde köprü amaçlı kullanılan geniş kalası kullanmaları lazımdı. Giray, Dilara'ya yardım etmek amaçlı Dilara'nın elini tuttu. Kalastan geçerek Zincirli Medreseye ismini veren zincirlerin altından eğilerek girdiler. Bu zincirlerin konulma sebebi, bilimin karşısında her kim olursa olsun eğilmesi, yani bilime saygılı olması gerektiğinin anlatılmak istenilmesiydi. Medresenin içine girmelerine rağmen Giray, Dilara'nın elini bırakmadı. Medresenin içini gördükten sonra dışarı çıkarak Hansaray'a doğru yürümeye başladılar. Medresenin dışında Dilara, Giray'ın tuttuğu elini gevşeterek bırakma isteğini belli etti. Dilara yol boyunca Hansaray ile ilgili bilgiler verdi.

1503 Yılında I. Mengli Giray Han tarafından inşasına başlanan Hansaray, müteakip hanlar tarafından da genişletilerek bugünkü ihtişamlı haline kavuşmuştur. Saray, genel görünüm olarak Osmanlı saraylarından, özellikle de Topkapı Sarayı'ndan izler taşımaktadır. Kırım'ın 1783'te Rus Çarlığı tarafından işgalinin ardından, Çariçe II. Yekaterina'nın direktifleriyle bir Fransız mimara sarayın planı çiktartırılmış, ardından yapılan restorasyonlarla da sarayın ihtişamlı

görüntüsü önemli ölçüde tahrip edilmiştir. Saray avlusunda Han Camii, Sarıgözel Hamamı, Han mezarlığı, Dilara Bikeç Türbesi, Şahin Kulesi gibi bölümlerin dışında birde ana bölüm bulunmaktadır. Ana bölümde Demir Kapı, Divan Salonu, Yaz Çardağı, Han Mescidi, Altın Çeşme ve Kırım Giray Han tarafından, çok sevdiği ve genç yaşta ölen eşi Dilara Bikeç anısına yaptırılan Gözyaşı Çeşmesi bulunmaktadır.

Dilara'nın anlattıkları içinden en çok Gözyaşı Çeşmesi Giray'ın dikkatini çekmişti. Hansaray içine girdiler. Önce avluda gezdikten sonra ana bölüme girdiler. Bir rehberin Türkiye'den gelen gruba ana bölüm ile ilgili bilgiler verdiğini görüp onun anlattıklarını dinlemeye başladılar. Rehber Demirkapı hakkında bilgi vermekteydi. İtalyan mimar Alevizio Novi tarafından yapılmış olan Demirkapı'nın alınlık kısmındaki Kırım Hanlığı'nın simgesi Tarak Tamga hemen göze çarpyordu. Üzerindeki kitabede ise *"Bu sarayın sahibi ve bu memleketin hükümdarı, ulu sultan Mengli Giray, Hacı Giray Han'ın oğlu. Allah onu ve onun nababasını her iki dünyada korusun. Bu kapı, iki karanın (Avrupa ve Asya) Sultanı ve iki denizin Hakanı (Azak ve Karadeniz), Han Hacı Giray Sultan'ın oğlu Mengli Giray Han emriyle kurulmuştur."* yazmaktaydı.

Rehber bu bilgileri verirken Giray'da şansını tekrar denemeyi düşünüyordu. Dilara'nın biraz daha yanına sokularak, ona fısıltı ile *"Gözyaşı Çeşmesi nerede?"* diye sordu. Dilara'da *"Şurada"* diye, eliyle hemen az ileriye işaret etti. Giray önce çeşme tarafına baktı sonra ani bir hareketle, Dilara'nın işaret ettiği elini tutarak kendi elinin içine aldı. Giray'ın kalbi çok hızlı atıyordu. Dilara, Giray'ın kalp atış hızını avucunun içinden sayabiliirdi. Dilara önce Giray'ın elini tutması için elini serbest bıraktı daha sonra o da Giray'ın elini tuttu. Giray, Dilara'dan ters bir tepki almadığına sevinmişti. Demirkapı ile ilgili bilgi veren rehber kafilayı az ilerdeki Gözyaşı Çeşmesi'ne doğru ilerlemeleri için uyardı. Kafiye Gözyaşı Çeşmesine doğru ilerledi. Bu sırada rehber Kırım Giray Han ile çok sevdiği ve genç yaşta ölen eşi Dilara Bikeç'in acı dolu aşk hikayesini anlatmaktaydı.

Kafile, rehberin anlattıklarından etkilenmişti. Bu tarihi güzelliğın fotoğrafını çekmek ve daha yakından görmek için adeta yarışıyorlardı. Biraz geride kalmış Giray ve Dilara'da çeşmeye doğru yaklaştılar. Tam o sırada kafiledeki turistlerden birisi:

-Ama su damlaması durdu dedi. Rehber çeşmeye dönerek şaşkınlıkla baktı. Başka bir turist:

-Az önce damlıyordu, dedi.

Rehber

-Herhalde bir tıkanıklık olmuştur şimdi tekrar damlar, dedi.

Kafileden başka birisi ise:

-BELKİ DE ARTIK GÖZYAŞI DÖKMEKTEN VAZGEÇMİŞTİR, diye espri yaptı.

Giray ve Dilara o gün Hansaray'ı el ele dolaştılar. Hansaray'ı gezdikten sonra Gözyaşı Çeşmesine tekrar uğradılar. O gün boyunca Gözyaşı Çeşmesinden bir damla dahi gözyaşı akmadı.

ABUZZAR KAYASI

Heyecandan Giray'ın sabaha kadar gözüne uyku girmedi. Bu gün büyük gündü. İsmet beyin bahsettiği şahıs, otele gelip Giray'ı alacak ve Abuzlar'a gideceklerdi. Hemen aşağıya inip hızlıca kahvaltısını yaptı. Dün ayrılırken Dilara'ya birlikte gitme teklifinde bulunmuş ve Dilara'da kabul etmişti. Ömer isimli Tatar otele geldi ve Giray'ı aldı. Arabada sohbet ederek Dilara'nın evine gittiler ve Dilara'yı aldılar. Ömer

Şimdi siz nereye gitmek istiyorsunuz, bana ayrıntılı olarak anlatın bakalım, dedi. Giray, Kurthan beyden aldığı fotokopiyi açarak Ömer'e okumaya başladı.

-Akmescit "*Simferopol*" den şimali garbiye doğru (kuzey batıya) yol tutularak Sarabuz, Khıdırbalı ve Alaç köylerinden geçilip gidildiğinde "**Abuzlar**" adında bir köye gelinir. Burada şimdi, köyden namü nişan kalmanıştır. Yalnız inkilaptan evvel "*Gorss*" adında bir kişinin mülkü iken, bugün Akmesçit "*Rab-Fak'ın*" (İşçi Fakültesi) idaresinde bulunan bir çiftliktir.

Bu çiftliğin cenubunda iki kilometre kadar bir mesafede adeta çöl (kır) ortasında tabii bir kayanın üzerinde, kazılmış bir çok damgalar görülür. Ağabey bütün bilgimiz bundan ibaret. Giray'ın okudukları arka koltukta oturan Dilara'nın oldukça ilgisini çekmişti.

-Giray Bey, bende bir bakabilir miyim? Diyerek fotokopileri istedi.

Giray fotokopiyi Dilara'ya uzatırken, Ömer:

-Sizin aradığınız yeri bilmiyorum, ama orada adı geçen İşçi Fakültesinin bulunduğu yeri biliyorum, dedi.

Giray:

-Bizi oraya bırakın. Sonrasını biz hallederiz, dedi...

...

Hanların hanı olarak tanınan büyük Moğol hanı Cengiz Han 1227 yılında ölmüş ve Moğolistan'daki Khentii Dağlarında gizli bir yere Moğol geleneklerine göre cariyeleri ve dünyaca ünlü hazinesi ile birlikte gömülmüştü. Cengiz Hanın mezar yeri gizlenmiş, cenaze törenine katılan sıradan askerler öldürülmüş, komutanlar ise benzeri ceza tehdidiyle yemin etmişti. Bir efsaneye göre bir deve on yıl sonra mezarın yerini göstermişti. Cengiz Han ile birlikte gömülen devenin, annesi olduğu bilinen bu deve Khentii Dağları'ndaki bir noktada ağlarken bulunmuştu. Devenin sahibi, hayvanın ayaklarının altında gömülü olan oğlu için ağladığını fark etmişti. Lakin bundan sonra ne olduğu bilinmeyen bir sırdır.

1298 yılının soğuk bir sonbahar gecesi Nogay Han'ın çağrısı üzerine kendine tabii olan tüm beyler, Kırım'ın Kuzeybatısında daha önceden özel ulak ile belirtilen bir yerde toplanacaklardı. Her bey, yanına en büyük oğlunu alacak, oğlu olmayan ise güvendiği bir savaşçısıyla gelecekti. Akşam üzerine doğru Nogay Hanın otağının bulunduğu açık arazide yüzlerce at kişnemesi duyulmaya başladı. Gelen beylerin yoldaşları, otağın hemen yüz metre ilerisine kurulan diğer büyük bir çadırdaki misafir edildiler. Nogay hanın otağına sadece beyler alındı.

Yüz kişiyi ağırlayacak büyüklükte kurulan yer sofrasında, misafirlere odunda pişirilmiş alaşa etleri ve kırmızı ikram ediliyordu. Nogay hanın güvendiği altmış civarında bey sofrada kendilerine ikram edilen yiyecekleri yemektedirler. Bu sırada otağa doğru yaklaşan atların ayak sesleri işitildi. Otağda sessizlik hakim oldu. Önce otağın keçi kılından yapılmış işlemeli büyük kapısı açıldı. Kapıyı açan iki muhafız kapının önünde hazır ol vaziyetinde durdular. Kapı hala bir muhafız tarafından açık tutuluyordu. Üzerinde kurt postu bulunan çekik gözlü, sert bakışlı Nogayhan kapıdan içeri girdi. Muhafızların girişi sırasında ayağa kalkmış olan beylerine:

- *Selamaliyküm, tutasınız koşkeldinzi*, (Selamun aleyküm, hepimiz hoş geldiniz) dedi. Beyler hep bir ağızdan:

- *Aliyküm selam kan'ım koştaptık*, (Aleyküm selam Hanımız, hoş bulduk) dediler. Sofranın başına geçen Nogayhan oturduktan sonra beyleri de yerlerine oturdu ve yemeğe devam edildi. Yemek bitip üzerine sütlü çaylar ikram edildikten sonra Nogayhan'ın el işareti ile muhafızlar ve hizmetkarlar otağı terk edip, yoldaşların bulunduğu çadırın önüne gittiler. Nogay Han oturduğu yerden ayağa kalkarak:

-Bismillahirrahmanirrahim, Men ulu kудaydın kılışı bolup öltürgen müslimanlardın öşün Hülagü'den algan, Kapkas'tın, Galişya'dın, Bizans'tın, Moskop'tın emde bek köp curt tu algan Selşuklu sultanı İzedin Keykavus'tun kurtarganı, Altınorda düvelindin şın kan'ı, Taval biydin torunuTürk ulu Türk Nogay kan.Tutasınızdın bilgenindiy bu düveldin kalkıman askerindin tutasıda benim kalkım boladı.Biz üykenlerimizden bozkır adetін kalay bolsa bolsun bu adetlerdi ırımlardı yasamaktı üyrendik. Bozkır adetlerine, ırımlarına uymay karşığa kelsek atalarımız kabirlerinde tınıs turamazlar.Onun üşün düveldin basına kan bolmadık, bolmakta işimden kelmedi. Bilay bolsada men tilegen üşün düveldin basına kan bolgan Tokta kan da köpten köp bizdi coymağa oğraşadı.Sizge mınavdı aytayım; kün kelip bu düvel Türk'lerdin koluna geşiyik emde tutası Türk bolayık.Bizda, bizge atulgan tutas işlerdi yasap o günlerdin keliyigin beklıymiz.Ama Tokta kan da bunu bilip, bolmasın yasamayım diydir.Bunun üşün sizdi biyerge cıydım, emde kan'ınız bolup sorayman. Bek kıynalıvlı,akırında ölüm bolayık bu colda menimen barabar cürüyüksünüzümü. Oksam cıllı şadırlarınızda bikelerinizmen kalayıksınız mı?

(Ben ki Yüce Allah'ın Kılıcı olup öldürdüğü Müslümanların intikamını Hülagü'den alan, Kafkasya'nın, Galiçya'nın, Bizans'ın, Moskova'nın ve daha birçok ülkenin fatihi, Selçuklu Sultanı İzzettin Keykavus'un kurtarıcısı, Altınorda devletinin gerçek hanı, Taval Bey'in torunu, Türk oğlu Türk, Nogay Han. Hepimizin de bildiği

gibi bu devletin tebaası ve askeri benim halkından oluşmaktadır. Biz büyüklerimizden bozkır töresini ve her ne olursa olsun bu töreye uymayı öğrendik. Eğer bozkır töresine karşı gelirsek, atalarımız mezarlarında rahat etmezler. Bu nedendir ki hiçbir zaman devletin başına han olmadık ve bunu da istemedik. Gel gelelim bizim sayemizde han olan Tokta Han uzunca bir süredir bizi yok etmeye çalışmaktadır. Sizlere şunu söylemek isterim ki, bu devlet elbet bir gün Türklerin eline geçecek ve tamamen Türk olacaktır. Bizler, bize verilen tüm vazifeleri yerine getirerek o günlerin gelmesini beklemekteyiz. Lakin korkarım ki Tokta Han da bunun farkındadır ve bu ülküye ulaşmamızı engellemek istemektedir. Bunun içindir ki sizleri burada topladım ve hanınız olarak soruyorum. Çok zor ve meşakkatli, belki de ölümle sonuçlanacak bu yolda benimle devam edecek misiniz? Yoksa sıcak çadırlarınızda hanımlarınızla mı kalacaksınız? Beyler hep bir ağızdan:

- *Senimenmiz*, (Seninleyiz) diye bağıldılar. Nogay han:

- *Gene aytaman, men bu colda ölmekti tüşünmiymen degen, işinden geşirgen birevi bar bosa; kapı anyerde. Özüne birşiy sorulmay adanasında alıp keter*, (Tekrar ediyorum, ben bu yolda ölmek istemiyorum diyen veya içinden geçiren birisi varsa, kapı buradadır. Kendisine hiçbir sual sorulmadan yoldaşını da alıp gidebilir) dedi. Beyler birbirlerine baktılar. Altmış kadar beyden ayağa kalkıp kapıdan çıkan olmadı.

Nogayhan'ın kafasıyla verdiği işareti takiben, sadık on adamı dışarıdaki büyük öküz arabasında üzeri örtülü olan sandıkları, otağın içine, hemen Nogay hanın sağına taşıdılar. 15 civarında sandığın taşınması bitince, Nogay hanın sadık adamları da otağın dışına çıktılar. Nogayhan hemen yanındaki sandıklardan birini açtı. İçerisinde çeşitli altın, gümüş ve mücevherat bulunan sandığı beylere göstererek:

- *Buklardı endi bu vakıtka gadar yasagan zametimiz men birde Hülagü men yasagan soğuşumuzda son kalkımız üşün cıydık. Bunlar öz kalkımızdın malıdır, öz kalkımız üşün kullanılayıktır. Bu kömekiy şimdilk cosuk emde saklanayık bir cerde jkalkımız üşün casırlayıktır. Biyerde tabılğan tutas biyelerden*

akıllı kisige tamgaların bersinler diymen. Mına kömekiydin cerin menden başka bek az kisi biliyiktir. Ama benim öz kalkın tamgalar sayesinde bu kömekiydin öz malı bolganın mutmayık. Lükümüzge barba colunda yasagan bu oğraşımızda Kuday yardımcımız bolsun,

(Bunları şimdiye kadar yaptığımız uğraşlar ve özellikle Hülagü ile yaptığımız savaş sonucu halkımız adına topladık. Bunlar öz halkımızın malıdır ve öz halkımız için kullanılacaktır. Bu hazine şimdilik uygun ve emniyetli bir yerde gerektiğinde halkımız için kullanılmak üzere muhafaza edilecektir. Burada bulunan tüm beylerden akıldaneye tamgalarını vermelerini istiyorum. Bu hazinenin yerini benden başka çok az kişi bilecektir. Ama öz halkım tamgalar sayesinde bu hazinenin kendilerinin malı olduğunu unutmayacaktır. Ülkümüze ulaşma yolunda verdiğimiz bu haklı mücadelemizde Allah yar ve yardımcımız olsun) dedi...

...

Cugili marka araba tozlu yolda durdu. İçinden inen iki genç, araba hareket ettikten sonra muhtemelen ilk defa geldikleri bu yerde etraflarına bakınmaya başladılar. Az ilerdeki eski ve köhne binayı fark edince binaya doğru hareket ettiler.

Giray, Hansaray'daki taktiği uygulayarak yine Dilara'nın elini tutmuş ve sonbahar hüznünün çöktüğü bozkırda az önceki Rus'un tarif ettiği yere doğru ilerlemekteydiler. Onları gören birisi kır gezisine çıkmış iki sevgili zannederdi. Ama onlar, 150 yıl süren büyük sürgün ve soykırımın mağduru iki ailenin, atalarının izini arayan çocuklarıydılar.

Giray aslında Dilara'ya açılmak için uygun bir ortam olduğunun farkındaydı ve fırsat kollamaktaydı. Nihayet tarif edilen yere ulaştılar. Yüzlerce yılın verdiği bütün eziyete rağmen Abuzlar kayası etrafını saran ot ve bitkilerle birlikte hemen karşılarındaydı. Uzun süre kayayı ve üzerindeki tamgaları incelediler. Atalarına ait yaklaşık 60 tamga bu büyük kayanın üzerine kazınmıştı. Giray kayanın farklı

açılardan daha sonra da tamgaların tek tek fotoğraflarını çektikten sonra kendi ailesine ait tamgayı buldu ve eliyle, üzerindeki toprakları temizledi. Dilara uzun süre yürümenin verdiği yorgunlukla kayanın hemen yanına otların üzerine oturdu. Giray ailesinin tamgasını temizledikten ve fotoğrafladıktan sonra üzerindeki montu çıkararak Dilara'nın yanına oturdu. Dilara'ya:

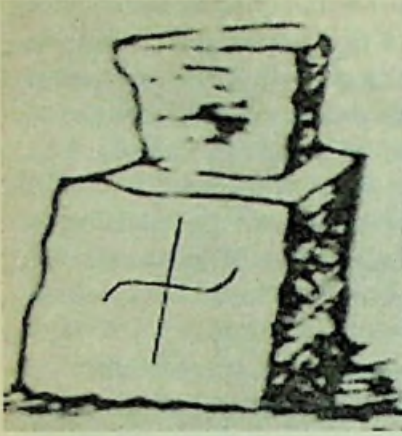
-Seninle bir sırrımı paylaşmak istiyorum, diyerek Dilara'nın şaşkın bakışları altında montunun astarını söktü. Kurthan bey ile astarın altına gizledikleri şın'ın yazılı olduğu emaneti yerinden çıkararak Dilara'ya uzattı. Dilara:

-Bu nedir? Diye sordu. Giray başından geçen olayları Dilara'ya ayrıntılarıyla anlattı. Dilara anlatılanlardan oldukça etkilenmişti. Giray'dan kendisine şın'ı okumasını istedi. Şın'ı dinleyen Dilara'nın özellikle bazı dizeler dikkatini çekmişti.

Menim Kan'ım kayda dep Benim Han'ım nerede diye
Menim tamgam kayısı dep sor Benim Tamgam hangisi diye sor
Kutlu kaya tuvrasını aytar Kutlu kaya sana doğrusunu söyler
Kan'ın saga bir aşkış beriyik Han'ın sana bir anahtar verecek

Emaneti alarak az önce Giray'ın elleriyle temizlediği tamganın önünde durdu. İçerisinden belirli dizeleri tekrar tekrar okudu. Daha sonra Giray'ın aile tamgasının alt ucunun gösterdiği tarafa doğru ilerlemeye başladı. Dilara önde, Giray arkada 20-30 metre ilerlemişlerdi ki Dilara'nın ayağına bir çıkıntı takıldı. Üzerindeki toprağı elleriyle açınca bunun bir taş olduğunu fark ettiler. Elleriyle taşın kenarlarını açmaya devam ettiler. Onlar açtıkça ortaya bir mezar taşı çıktı. Mezar taşının üzerinde bir tamga vardı. Dilara katlayarak cebine koyduğu emaneti çıkararak baktı. Evet bu emanetteki Tamgaydı. Mezar taşının kenarına oturarak düşünmeye başladılar.

Cengiz Hanın mezarı devenin sahibi çoban tarafından bulunduktan sonra bu hikaye dilden dile yayılmıştı. Bunu fark eden Cengiz sülalesi hanları, mezarın yerinin değiştirilme görevini Hülagü'ye vermişlerdi. Hülagü ise ortaya çıkan hazinenin büyük

(Nogayhan Mezar)

bir kısmını kendisine ayırarak görevini ifa etmiştir. Bu operasyonda görevli komutan, asker ve kölelere karşı Hülagü'nün bilindik acımasızlığını uygulanması, bu gerçeğin hiç kimse tarafından bilinmemesini sağlamıştır. Hülagü'nün, Cengiz Hanın mezarından ve Bağdat seferinden topladığı tüm hazinesi ise Kafkasya'da kendisini yenen Nogay Han'ın eline geçmiştir. Öldürülmeden bir yıl önce başına gelecekleri tahmin eden Nogay Han bu hazineyi güvenli bir yere

gömdürmüştür. Halkının olduğuna inandığı bu hazinenin üzerine ise, kendisi ile birlikte olan beylerinin tamgalarının bulunduğu büyük bir kaya yerleştirilmesini sağlamıştır. Kendisine bağlı sadık adamlarına bu işlemi yaptıran Nogay Han 1299 yılında Tokta Han ile yaptığı savaşı kaybederek Kukanlık'taki savaş alanında öldürülmüştür. Nogay Han'ı korumakla görevli sadık adamları da bu savaşta ölmüştür. Nogay Han'ı öldüren Rus asker Nogay Han'ın başını gövdesinden ayırarak Tokta Han'a götürmüştür. Tokta Han bu durum karşısında Rus'un beklediği ödül yerine soylu bir kişinin cesedine yaptığı bu acımasızlık nedeniyle onu ölümle cezalandırmıştır. Nogay Han'ın sadık adamlarından Matav savaşta başına aldığı darbe ile yaralanmış ve şuurunu kaybetmiştir. Öldü sanılıp savaş alanında bırakılan Matav, kendine gelip savaş alanını dolaştığında, Hanının başsız kalmış cesediyle karşılaşmıştır. Nogay Han'ın çok güvendiği adamlarından birisi olan Matav bu durumdan oldukça etkilenmiş ve hanının cesedini, gömülmesinde görevlendirildiği hazinenin bulunduğu kayaya kadar gözyaşları içinde bir atın sırtında taşımış ve hanını buraya gömmüştür. Mezarın başına ise üzerinde Hanlığı ve asaleti simgeleyen "Z" tamgasının bulunduğu bir mezar taşı yerleştirmiştir.

Nogay hanın mezar ve hazinesinin burada olduğunu bilmesi için de bir Tapmaca yazarak bunun nesiller boyu unutulmamasını sağlamıştır. Ailesi ve kabilesinin ceza olarak İtil'in öte yakasına sürülmesi sonucu Matav'ın nerede ve ne şekilde öldüğü bilinmemektedir. Ama yazdığı şın ailesinde nesilden nesile aktarılmıştır.

Giray'ın elindeki bu şın'ın manasını ve aslında nasıl bir hazinenin üzerinde oturduğunu bilmeden Dilara'ya bakıyordu. Dilara:

-İşte senin gelmeni istedikleri yer burası. Burayı buldun, ne yapmayı düşünüyorsun?

-Ben aslında burada çok önemli bir hazinenin olduğunu düşünüyordum. Rahmetli Medine ayyem bana *"Bu korantamızın emanetidir. Bunu aç, içinde yazılanı bul ve onu asıl sahibine yani milletimize ver."* Demişti. Ama yaşlı kadın buranın nasıl bir yer olduğunu bilmiyordu. Eğer burada gerçekten önemli bir şeyler varsa ve biz bunu ortaya çıkarırsak, atalarımızın emanetini kendi elimizle Ukrayna devletine vermiş olacağız. Ben buraya gelmeden önce bir karar almıştım, son Rus'ta Kırım'ı terk etmedikçe ben buraya güzel demeyeceğim diye. Şimdi ikimizde bir karar alalım. Kırım'da Türk devleti kurulup Kırım yeniden tamamen Türk olmadıkça burada bulduklarımızdan hiç kimseye bahsetmeyeceğiz, tamam mı? Dilara;

-Tamam da, eğer burada gerçekten bir hazine varsa, hazineyi bulmana rağmen hazineden vazgeçtiğinin farkındasın değil mi? Diye sordu. Giray yerde oturan Dilara'nın yanına oturarak onun her iki eline tuttu ve gözlerinin içine baktı:

-Ben bu dünyadaki gerçek hazineyi, yani seni buldum ve senden de asla vazgeçmem, dedi.

Dilara ile Giray oturdukları yerde birbirlerine sarıldılar.

Bu sırada Hansaray'da Gözyaşı Çeşmesinin başında çeşmeye şaşkın şaşkın bakan bir rehber yanındaki arkadaşına:

-Dünde çeşmenin damlaması durmuştu, hayırdır inşallah, diyordu.

SON

NOGAY

Dr. Fatih KARAYANDI

Onı şay tez mezarına ne kirsetti?
Bu ümitsiz esirliğin kaygısı mı?

Hastalık mı, yoksa diğer bir illet mi?
Kim bile? O bu dünyanı tez terk etti.

Han sarayı titislenip, boşap kaldı;
Kırım-Giray kene ketti onu taşlap;

Tümen-tümen askerinen yat illerge,
Yat illerge yolga çıktı sefer başlap.

O kene de kasırgalı soğuşlarda
Küskünlenip, kanga suvsap at oynata,

Lakin hannın yureginde başka türlü
Duygularının alevleri gizli yata.

O ekseri kızgınlaşkan uruşlarda
Kılıcını birden siltep, tars toktala

Pek çok vakit şaytıp taşday katıp kala,
Çevresine şaşkın-şaşkın bakıp tura.

Bir şeyden korkkan kibi benzi ata,
Öz başına söylene ve ara sıra
Köz yaşını toktamadan akittira.

Aleksander Sergeyeviç Puşkin

مکانهای تاریخی

